

Årsredovisning 2013

LÄNSFÖRSÄKRINGAR LIV

Länsförsäkringar Liv

I korthet

Länsförsäkringar Liv är länsförsäkringsgruppens livförsäkringsbolag för traditionell förvaltning.

Länsförsäkringar Liv förvaltar totalt 115 mdr fördelat på fyra bestånd: Nya Trad, Gamla Trad, Nya Världen och Försäkrad Pension. Verksamheten bedrivs enligt ömsesidiga principer vilket innebär att resultatet inte delas ut till ägarna utan stannar kvar hos bolagets kunder. ■

Året i korthet

Länsförsäkringar Liv har under 2013 fortsatt arbetet med att stärka balansräkningen och förbättra nyckeltalen. Villkorsändringar till Nya Trad är en av de viktigaste aktiviteterna i detta arbete, mottagandet hos kunderna har varit positivt.

Resultatet uppgick till 5,2 (4,9) mdr. Ränteuppgången under året bidrog starkt till det positiva resultatet i och med att skulden till försäkringstagarna diskonteras och minskar vid stigande räntor. Mixen i placeringsportföljen har under året varit relativt oförändrad och andelen räntebärande placeringar har varit stor.

Solvensgraden förbättrades med 5 procentenheter och uppgick per den 31 december till 118 (113) procent. Konsolideringsgraden för Gamla Trad uppgick till 107 (111) procent och för Nya Trad till 115 procent.

Återbäringsräntan i Gamla Trad höjdes per den 1 november från 0 till 1 procent. Återbäringsräntan i Nya Trad var 5 procent under 2013 och höjdes per den 1 januari 2014 till 6 procent.

Totalavkastningen i Nya Trad uppgick till 4,3 procent från och med starten i juni 2013. Totalavkastningen i Gamla Trad uppgick till -3,0 (6,1) procent och i Nya Världen till 12,8 (12,2) procent.

Innehåll

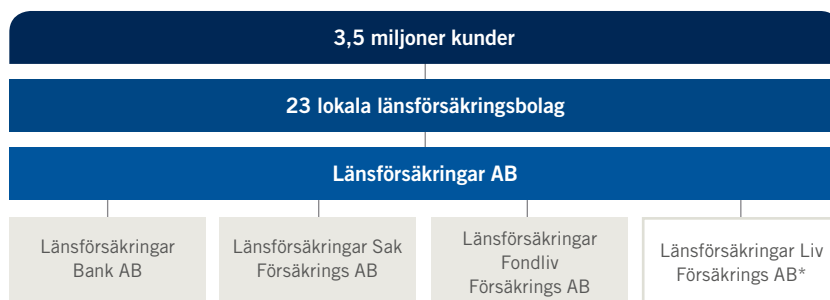
Kort om Länsförsäkringar

Kundägda länsförsäkringsbolag med lokal närvaro

Länsförsäkringar består av 23 lokala och kundägda länsförsäkringsbolag och det gemensamt ägda Länsförsäkringar AB. Länsförsäkringsbolagen ägs av försäkringskunderna. Genom respektive länsförsäkringsbolag får kunderna ett helhetserbjudande inom bank, försäkring, pension och fastighetsförmedling. Utgångspunkten är den lokala närvaron och förankringen – erfarenheten visar att lokal

beslutskraft, kombinerad med gemensam förvaltning och affärsutveckling, skapar ett mervärde för kunderna. Grundläggande är också en långsiktig omsorg om kundernas trygghet. Det finns inga externa aktieägare och kundernas behov och krav är därför det primära uppdraget. Länsförsäkringsgruppen har nästan 3,5 miljoner kunder och cirka 5 900 medarbetare. ■

2	Vd-kommentar
4	Förvaltningsberättelse
9	Femårsöversikt
11	Resultaträkning
11	Rapport över totalresultatet
12	Resultatanalys
14	Balansräkning
16	Rapport över förändringar i eget kapital
16	Kassaflödesanalys
17	Noter
51	Revisionsberättelse
52	Bolagsstyrningsrapport
58	Styrelse och revisorer
60	Ledning
60	Definitioner
61	Adress

*Bolaget bedrivs enligt ömsesidiga principer och konsolideras inte i Länsförsäkringar AB.

Fortsatta utmaningar – goda förhoppningar med Nya Trad

VD-KOMMENTAR Vår situation har förbättrats kraftigt sedan hösten 2011 när vi ansträngdes hårt under de kraftiga räntefall som då skedde. Ett antal åtgärder har genomförts för att stärka balansräkningen.

Försäkringssparande är en viktig del av samhälls ekonomin. Pensionssparare bidrar till investeringar i samhällsutbyggnad, företagande och statens upplåning och har en långsiktig horisont i sitt åtagande. Pensionssparande handlar ytterst om att skjuta upp inkomst till morgondagen när man inte längre förvärvsarbetar för att därmed ha en bra livskvalitet på ålderns höst. Vi medborgare har dels den allmänna pensionen från staten och dels pension från tjänst och privata avsättningar. Sammantaget utgör det den grund som vi ska stå på ekonomiskt under decennier efter det att vi slutat arbeta. Det är därför en väldigt viktig del av sam-

hället och ett viktigt fundament för stabiliteten i vår gemensamma ekonomi. Att förvalta människors pengar för detta ändamål är därmed ett viktigt uppdrag och ett stort förtroende.

Fortsatt osäkerhet

2013 präglades av såväl kraftiga börsuppgångar som uppgångar av de långa marknadsräntorna. Fortfarande råder en viss orokring delar av den europeiska ekonomin och hur stabiliteten kommer att se ut framöver. Kina har tillfälligt bromsat upp sin tillväxt men är fortfarande ett viktigt draglok i världsekonomin. I USA förväntas Feds stödköp av amerikanska obligationer minska med anledning av att ekonomin generellt sett ser lite ljusare ut. Men fortfarande är det allmänna makroekonomiska läget osäkert och präglas inte av en stabil tillväxt.

Förbättrad situation

Länsförsäkringar Liv är ett ömsesidigt drivet livbolag och det är kunderna och deras bästa som medarbetare, ledning och styrelse arbetar för. Att spara i traditionell livförsäkring i ett ömsesidigt bolag är att vara en del i ett kollektiv där man delar risk med andra. Allt överskott som uppstår fördelas ut till kunderna och på samma sätt får man ta del av eventuella underskott i verksamheten. Vår modell bygger på utjämning för

att över tid kunna ge en stabil och bra utveckling på sparandet.

Vår situation har förbättrats kraftigt sedan hösten 2011 när vi ansträngdes hårt under de kraftiga räntefall som då skedde. Ett antal åtgärder har genomförts för att minska riskerna i placeringsportföljen och med hänsyn till de åtagande vi har gentemot kunderna.

Vi stängde för nyteckning i september 2011 vilket innebär att vi inte tar in nya kunder. Gamla kunder kan fortsätta spara och göra nya inbetalningar. Vårt förvaldade kapital minskade under 2013 i och med att vi hade en negativ avkastning på våra tillgångar samt de utbetalningar, återköp och flytt av kapital som skedde under året. Detta är något som ledning och styrelse bevakar noga för att säkerställa bästa möjliga förutsättningar framöver för våra kunder.

Totalavkastningen för spararna med den gamla traditionella förvaltningen blev minus 3,0 procent under 2013. Utifrån ett kundperspektiv är detta inte bra. Men samtidigt är vi på grund av ett litet riskutrymme tvingade till att ha en stor andel långa obligationer som har fallit i värde när den långa räntan steg under 2013. Vår placeringsportfölj i Gamla Trad består till 92 procent av olika räntebärande instrument. Med hänsyn till denna placeringsmix har vår kapitalförvaltning överträffat målen för 2013.

Förvaltningsformen Nya Världen som har en fastställd allokering med 70 procent aktier och 30 procent räntor på olika marknader avkastade 13 procent vilket vi är nöjda med. I Nya Världen finns 13 miljarder kronor under förvaltning.

Ny Traditionell förvaltning (Nya Trad), som startade i maj då de första kunderna villkorsändrade till en lägre garantiränta, avkastade 4 procent. Portföljen har i dagsläget cirka 3 miljarder kronor under förvalt-

ning och en allokering vid årsskiftet på 30 procent aktier, 5 procent fastigheter, 5 procent alternativa investeringar och hedgefonder och 60 procent räntebärande tillgångar.

Förutsättningar för god avkastning

Vi har arbetat intensivt under 2013 med att förbättra våra förutsättningar att långsiktigt skapa en god avkastning för våra kunder. Idag har vi garantiräntor på 3 till 5 procent i Gamla Trad samtidigt som långa svenska obligationsräntor har legat på väldigt låga nivåer sedan sommaren 2011. Garantiräntorna gäller även på framtida inbetalningar. Det skapar stora svårigheter att ge en bra avkastning över tid eftersom garantinivåerna binder mycket kapital som inte kan placeras fritt. Detta är inte långsiktigt hållbart för våra kunder. Därför har vi aktivt börjat erbjuda kunderna en lägre garantinivå i utbyte mot en flexiblare placeringsportfölj som över tid ska ge högre avkastning. Det är ett arbete som utförs i sekvenser och under 2013 har 65 000 kunder fått det första erbjudandet. Vi räknar med att under 2014 erbjuda Nya Trad till ytterligare 220 000 kunder och vi har en målsättning att 35 procent ska acceptera fram till 2016.

För ett svenskt livbolag som marknadsvärderar och diskonterar sina skulder med företrädesvis långa svenska statsobligationer har den låga räntan haft stor betydelse, icke minst för oss. Nu har den svenska tioåriga statsobligationen klättrat upp till cirka 2,50 procent från 1,50 vilket varit positivt för diskonteringen av våra försäkringstekniska avsättningar (FTA).

Finansinspektionen aviserade under hösten att man avsåg att införa en Solvens II liknande räntekurva vid årsskiftet 2013/2014 för beräkning av de försäkringstekniska skulderna. Vi har ställt oss positiva till denna förändring, icke minst för att det innebär en stabilare räntekurva och att volatiliteten på skuldsidan i balansräkningen minskar avsevärt. Solvens II blir verklighet fullt ut från och med 2016. Vi räknar inte med några övergångsregler motsvarande de som aviserats i exempelvis Tyskland utan vi förbereder oss för full implementering. Redan under 2014 kommer vi att styra efter Solvens II regelverket avseende vår partiella interna modell.

I övrigt beträffande Solvens II kan vi konstatera att även detta året har inneburit ett intensivt arbete med vår partiella interna

modell och få den färdigställd för Finansinspektionens prövning i vår förhandsansökan.

Solvensförstärkningen fortsätter

Vi har under 2013 framgångsrikt fortsatt med vårt program för att stärka våra nyckeltal och uppnådde under året en solvens på 118 procent, som är fem procentenheter högre än vid ingången av året. Stigande räntor och konverteringar till Nya Trad är huvudorsakerna men även lägre kostnader. Vår solvens är dock fortsatt för låg och arbetet med solvensförstärkning fortsätter, inte minst genom Nya Trad där kunderna accepterar en lägre garantinivå i utbyte mot en flexiblare placeringsmöjlighet. Att

många kunder accepterar erbjudandet om Nya Trad är en avgörande framgångsfaktor.

Vårt kostnadsbesparingsprogram fortsatte och vi nådde vårt mål på 0,3 procent i förhållande till förvaltad kapital. Målet är en fortsatt kostnadssänkning.

Stockholm i februari 2014

JÖRGEN SVENSSON

Vd Länsförsäkringar Liv

Förvaltningsberättelse

Styrelsen och verkställande direktören för Länsförsäkringar Liv Försäkringsaktiebolag (publ), organisationsnummer 516401-6627, avger härmed årsredovisning och koncernredovisning för räkenskapsåret 2013.

Ägarförhållande och koncernens struktur

Länsförsäkringar Liv Försäkringsaktiebolag är ett helägt dotterbolag till Länsförsäkringar AB (org.nr. 556549-7020). Verksamheten drivs enligt ömsesidiga principer, vilket bland annat innebär att resultatet inte delas ut till ägaren utan stannar hos kunderna. Företaget konsolideras inte heller in i Länsförsäkringar AB-koncernen. Länsförsäkringar Liv-koncernen omfattar moderbolaget (Länsförsäkringar Liv), och ett antal fastighetsförvaltande dotterbolag.

Verksamhetsinriktning

Länsförsäkringar Liv har tillstånd för liv- och sjukförsäkringsrörelse samt skadeförsäkringsrörelse i form av direkt sjuk- och olycksfallsförsäkring. Länsförsäkringar Liv bedriver traditionell livförsäkring fördelat på fyra bestånd, Nya Trad, Gamla Trad, Nya Världen och Försäkrad Pension. I traditionell förvaltning görs placeringar normalt i noterade aktier och räntebärande värdepapper samt i fastigheter och alternativa investeringar. I Nya Världen utgörs placeringarna normalt av 30 procent räntebärande och 70 procent aktier. Marknadsutvecklingen har inneburit att placeringsportföljen i Gamla Trad till största delen innehållit räntebärande tillgångar och aktieexponeringen har varit låg.

Marknad

Under 2013 har arbetet fortsatt med att stärka nyckeltalen och balansräkningen. Arbetet har bidragit till att solvensgraden i Länsförsäkringar Liv har förbättrats med 5 procent till 118 procent. Fokus har varit på aktiviteten Nya Trad där kunder kan välja att villkorsändra sina försäkringar. Nyckeltalen för Livförsäkringar Liv har påverkats positivt av stigande långa svenska marknadsräntor.

Under året uppvisade börserna och räntemarknaden stora rörelser. Utvecklingen har drivits av mycket expansiv penningpolitik från flera centralbanker samtidigt som

den underliggande ekonomiska utvecklingen varit fortsatt svag. Tillväxten globalt hölls tillbaka av skuldneddragningar både i den offentliga sektorn och bland hushållen. Flera länder bedrev en åtstramande finanspolitik samtidigt som den privata konsumtionen dämpades av ett högt sparande. Centralbankerna har fortsatt med en mycket expansiv penningpolitik och den amerikanska centralbankens (Fed) köp av stats- och bostadsobligationer har gjort stora avtryck på marknaden. Räntorna var låga under början av året för att sedan stiga markant med en förväntan om att Fed skulle dra ned på sina stödköp, vilket de nu också har gjort från och med januari 2014. Förbättrade konjunktursignaler från USA, även från Europa, gav stöd till stigande räntor.

Under hösten 2013 beslutade Finansinspektionen om införande av ny diskonteringsränta som ska användas för att beräkna försäkringstekniska avsättningar. Den nya föreskriften bygger på de principer som kommer att gälla i det kommande regelverket för Solvens II. Enligt de nya föreskrifterna beräknas diskonteringsräntekurvan utifrån modellerade makroekonomiska antagande om en långsiktig räntenivå, i stället för att utgå från gällande marknadsräntor. Räntekurvan blir mindre känslig för förändringar i marknadsräntor. Syftet med de nya föreskrifterna som är mer detaljerade är också att uppnå en större enhetlighet i försäkringsföretagens värdering av försäkringstekniska avsättningar. För Länsförsäkringar Liv har den ändrade diskonteringsräntan varit positiv.

Väsentliga händelser under året Nya Trad

Under året har de första kundgrupperna erbjudits att frivilligt villkorsändra sina traditionella försäkringar. De nya villkoren innebär en lägre garanterad återbäring och en annan placeringsportfölj. Länsförsäkringar Livs höga garantier i de traditionella försäkringarna har påverkat solvensgraden och varit ett hinder för att fritt och flexibelt

kunna placera kapitalet till högre förväntad avkastning. Under maj 2013 villkorsändrades de första försäkringarna till Nya Trad. Nya Trad har en egen placeringsportfölj med högre risk vilket skapar möjlighet till högre avkastning än de som finns i Gamla Trad. Kapitalavkastningen i Nya Trad har varit positiv under året och uppgick till 4,3 procent 2013. Konsolideringsgraden i det villkorsändrade beståndet uppgick till 115 procent.

Ny standard för redovisning av försäkringskontrakt

I juni 2013 presenterade IASB ett omarbetat utkast av IFRS 4 som är en standard för redovisning av försäkringsavtal. Målet är att få fram en fungerande standard för att på ett transparent och rättvisande sätt redovisa försäkringsbolagens försäkringstekniska skulder även under perioder med låga räntor. Under tre års tid har IASB arbetat med att gå igenom de kommentarer och förslag som lämnades på förslaget 2010. Ämne för ämne har bearbetats av IASB och justeringar har successivt gjorts i standarden. Den extra konsultationen, som har pågått i fyra månader, omfattar regler för marknadskonsistent värdering av försäkringstekniska avsättningar och resultatredovisning. Den extra konsultation genomfördes på grund av att IASB gjort stora förändringar jämfört med den sista formella konsultationen år 2010. IASB planerar att publicera en färdig standard i början av 2015. Efter en övergångsperiod, som förväntas bli 3 år lång, beräknas standarden träda i kraft under 2018. Efter EU-kommissionens antagande blir standarden gällande lag i den europeiska unionen.

Solvens II – Riskbaserade verksamhetsregler från år 2016

Inom EU antogs i slutet av år 2009 ett nytt regelverk om moderniserade rörelse regler för försäkringsbolag, Solvens II. Regeländringarna i Solvens II är omfattande och berör ett flertal områden i försäkringsföretagens verksamhet. De nya reglerna innebär bland annat att större krav ställs på styrning och riskkontroll. Reglerna innebär också att kraven på minsta buffertkapital bättre anpassas till det enskilda försäkringsföretagets faktiska risknivå. För beräkning av

kapitalkrav under Solvens II kan antingen en standardformel eller en så kallad intern modell användas. Den senare ska baseras på företagets egna risker, snarare än att gälla generellt som standardformeln. En intern modell ska godkännas av Finansinspektionen innan den får användas. Länsförsäkringar Liv har ansökt hos Finansinspektionen om förhandsgranskning av partiell intern modell för beräkning av solvenskapitalkrav. En ansökan har också lämnats för godkännande av en intern modell för försäkringsgruppen. Därigenom ska koncernens försäkringsbolag kunna arbeta med mått på kapitalbehov som stämmer bättre med de egna riskerna än i respektive företag vad som följer av standardformeln.

Tidsplanen för införandet av Solvens II har succesivt flyttats fram. Under våren 2013 avslutade den Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten (EIOPA) sin analys av vissa åtgärder för att minska effekterna av kortsiktiga marknadsfluktuationer vid värdering av långfristiga försäkringsåtaganden enligt Solvens II-regelverket (Long-Term Guarantee Assessment, LTGA). Över 500 europeiska försäkringsföretag deltog i studien, så även Länsförsäkringar Liv. Med utgångspunkt i EIOPA:s rapport från LTGA har institutionerna i EU lyckats nå en överenskommelse i november 2013. Enligt denna överenskommelse ska Solvens II-regelverket i sin helhet börja gälla fr.o.m. den 1 januari 2016. Redan med start 1 januari 2014 ska dock företag som omfattas av Solvens II-regelverket börja tillämpa de förberedande riktlinjer som utfärdats av EIOPA. Riktlinjerna omfattar följande områden: 1) system för företagsstyrning, inklusive riskhantering, 2) framåtblickande bedömning av företagets egna risker, 3) förhandsgranskning av interna modeller och 4) inrapportering till tillsynsmyndigheten.

Länsförsäkringar Liv liksom övriga dotterbolag i Länsförsäkringar AB ligger långt fram i förberedelserna för Solvens II. Arbetet har i första hand inriktats på att säkerställa efterlevnad av regelverket. Detta medför att Länsförsäkringar Liv i allt väsentligt uppfyller kraven i EIOPA:s riktlinjer från 1 januari 2014. Förberedelsearbetet har även utförts med avseende på att skapa så stor affärs- och kundnytta som möjligt. Nya former för styrning, hantering och kontroll av risker samt allokering av kapital har bidragit till att effektivisera arbetsprocesser och att skapa bättre beräkningsverktyg för

avvägningar mellan riskbegränsning och möjligheter till avkastning.

Resultat och ekonomisk ställning

Resultatet i Länsförsäkringar Liv uppgick till 5,2 (4,9) mdr. Det positiva resultatet förklaras till stor del av den kraftiga uppgången av långa marknadsräntor, den svenska 10-åriga statsobligationsräntan har stigit med nära en procentenhet. Ränteuppgången har inneburit att skulden till försäkringstagarna minskat. Skulden diskonteras med marknadsräntan, därigenom har ränteuppgången bidragit positivt till resultatet. De försäkringstekniska avsättningarna minskade med 11,8 mdr. Kapitalavkastningen i Länsförsäkringar Liv har däremot påverkats negativt av de stigande marknadsräntorna. Långa räntebärande placeringar har minskat i värde. Det positiva nettoresultatet till följd av ränteuppgången är ett resultat av en medveten strategi för hur tillgångarna matchats mot skulderna.

Införandet av Nya Trad har även varit bidragande till det positiva resultatet. Villkorsändringar till Nya Trad innebär att de garanterade åtaganden minskar vilket påverka skulden och resultatet positivt. En minskad skuld ger även ett större utrymme för placeringar med högre förväntad avkastning.

Bolaget har under 2013 även arbetat aktivt för att sänka driftskostnaderna. Under 2013 har bolaget sänkt driftskostnaderna med totalt 16 procent.

Totalavkastningen i Länsförsäkringar Livs traditionella bestånd Gamla Trad uppgick till -3,0 (6,1) procent och kapitalavkastningen netto i resultaträkningen var -1 744 (7 660) Mkr. Totalavkastningen i Nya Trad uppgick till 4,3 procent och i Nya Världen till 12,8 (12,2) procent.

Premieinkomst

Premieinkomsten i Länsförsäkringar Liv (koncernen) uppgick 2013 till 3 698 (4 670) Mkr, en minskning med 21 procent. Beståndet av försäkringar har minskat sedan nyförsäljningen upphörde. Utflyttar och slutbetalda försäkringar samt att inga nya försäkringar tillkommit gör att beståndet minskar. För premiedragande försäkringar i beståndet fortsatte inbetalningarna men i takt med att försäkringarna slutbetalas minskar premieinkomsten. Engångsbetalningar har i princip upphört sedan nyförsäljningsstoppet infördes vilket även påverkar premieinkomsten negativt.

Försäkringsersättningar

Utbetalda försäkringsersättningar uppgick till 7 645 (7 491) Mkr.

Förändring i försäkringstekniska avsättningar

Den försäkringstekniska avsättningen efter avsättning oreglerade skador och återförsäkring uppgick till 91 585 (104 942) Mkr. För förvaltningsformen Nya Världen görs från och med 2011 avsättning för överskotten i form av villkorad återbäring. 2012 övergick Länsförsäkringar Liv till att göra individuell avsättning vilket under året har medfört ett latent kapitaltillskott om 55 (86) Mkr.

Kapitalförvaltning

Kapitalavkastningen netto var -1 744 (7 659) Mkr. Placeringsstillgångarna enligt balansräkningen inklusive villkorad återbäring har under året minskat till 112 755 (126 528) Mkr. Återbäringsräntan sänktes till 0 procent den 1 november 2011 och höjdes till 1 procent den 1 november 2013. Återbäringsräntan i Nya Trad har varit 5 procent under 2013. Sedan Länsförsäkringar startade med traditionell livförsäkringsverksamhet 1985 har den genomsnittliga återbäringsräntan varit 8,3 procent.

Traditionell livförsäkring Nya Trad

Stärkta nyckeltal har varit i fokus under 2013. I detta arbete har aktiviteten Nya Trad varit en viktig del. Nya Trad innebär att kunder erbjuds en möjlighet att ändra villkor i sina traditionella försäkringar. Sänkta garantinivåer i kombination med lägre avgifter möjliggör en förändrad placeringsmix med högre förväntad avkastning och förbättrade möjligheter till framtida värdeökning på sparad kapital.

Tack vare det större riskutrymme som finns i Nya Trad består portföljen av en större andel aktier än i Gamla Trad, cirka 30 procent i Nya Trad jämfört med 2 procent i Gamla Trad. Dessutom placeras kapitalet i fastigheter och obligationer med högre avkastning. Det ökade inslaget av risk i placeringsportföljen för Nya Trad innebär också en högre förväntad avkastning och återbäring. I slutet av maj skickades erbjudandet till de första kunderna om att villkorsändra sina försäkringar till Nya Trad. Mottagandet har varit positivt och per den sista december hade cirka 13 300 försäkringar villkorsändrats. Arbetet med att kontakta och informera kunderna fortsätter.

Konsolideringsgraden i Nya Trad var per årsskiftet 115 procent och återbäringsröntan har under 2013 varit 5 procent.

Gamla Trad

2013 har inte inneburit några större förändringar i placeringsmixen för Gamla Trad. Ett lågt riskutrymme har inneburit att andelen långa räntebärande placeringar fortsatt varit dominerande i portföljen. Per den sista december 2013 var fördelningen i Länsförsäkringars traditionellt förvaltade portfölj, Gamla Trad, 92 procent räntebärande värdepapper, 2 procent aktier, 4 procent alternativa investeringar och 2 procent fastigheter. Avkastningen var för de olika tillgångsslagen: Räntebärande värdepapper –3,8 (6,2) procent, aktier 21,6 (1,4) procent, alternativa investeringar 4,7 (14,2) procent och fastigheter –4,0 (5,1) procent. Bolaget befinner sig i slutfasen för förberedelserna för det kommande Solvens II-regelverket. Bolaget har under hösten succesivt anpassat placeringsportföljen till de övergångsregler för diskonteringsröntan inför Solvens II som gäller från och med årsskiftet. Därmed har durationen i ränteportföljen kunnat reduceras något.

Konsolideringsgraden i Gamla Trad var per årsskiftet 107 procent. Återbäringsröntan i Gamla Trad höjdes till 1 procent den 1 november 2013.

Nya Världen

I förvaltningsformen Nya Världen placeras kundernas kapital i cirka 30 procent obligationer och 70 procent aktier, svenska och utländska. Nya Världen är en traditionell försäkring där kunderna är garanterade att få tillbaka minst de premier som betalats in, med avdrag för driftskostnader och avkastningsskatt.

Avkastningen i Nya Världen har under 2013 varit god, särskilt aktieplaceringarna i utvecklade marknader har bidragit till det positiva resultatet. Avkastningen per december 2013 uppgick till 12,8 (12,2) procent.

Försäkrad Pension

Försäkrad Pension är Länsförsäkringar Livs produkt för privat pensionssparande. Försäkrad Pension kombinerar möjligheten att tjäna på börsuppgångar med skydd mot börsfall. Sparandet består dels av en obligation som löper under hela spartiden samt av en fond som följer utvecklingen på börserna. Sparandet utvecklas därför olika för olika sparare. Nyteckning i Försäkrad Pension är inte längre möjligt.

Riskaffären

Riskaffären består av livförsäkrings-, sjukförsäkrings och skadeförsäkringsprodukter. Dessa produkter innehåller livskydd, ålderspension, efterlevandeskydd, sjuk- och olycksfallsskydd samt sjukkapital. Från och med 2013 har i princip all nyteckning av riskaffär flyttats från Länsförsäkringar Liv till Länsförsäkringar Fondliv. Riskresultatet i Länsförsäkringar Liv uppgick till 274 (459) Mkr. Det försämrade resultatet berodde till stor del på lägre premieinkomst men även på högre skadeutfall. Skadeprocenten uppgick till 54 (44) procent.

Risktäckningskapaciteten för att ge kunderna ett bra skydd säkerställs genom eget självbehåll samt ett övergripande återförsäkringsprogram. Återförsäkringsprogrammet utgörs av dels en obligatorisk del där viss kvot av affären återförsäkras automatiskt, dels en frivillig del där individuella risker återförsäkras samt ett katastrofskydd vid händelse av en unik storskada. En stor del av återförsäkringsprogrammet hanteras internt inom länsförsäkringsgruppen.

Solvens

Länsförsäkringar Liv har sedan början av 2011 arbetat aktivt med att stärka solvensen och reducera riskerna. Bland annat har placeringsportföljen matchats ytterligare mot skulderna så att bolagets balansräkning skyddats från effekter av fallande räntor. Solvensgraden är ett mått som visar värdet av bolagets tillgångar i relation till de garanterade åtagandena till kunderna. Eftersom solvens är ett av bolagets viktigaste finansiella restriktioner blir solvensgraden vid lägre nivåer ett mått på den långsiktiga förmågan att generera avkastning. Solvensgraden uppgick per den 31 december 2013 till 118 (113) procent och solvenskvoten till 4,3. Solvenskvoten utgör relationen mellan bolagets kapitalbas och kapitalkrav. Solvenskvoten och solvensgraden är mått som speglar bolagets förmåga att snabbt betala ut hela det garanterade kapitalet. Under 2013 har solvensgraden förbättrats med 5 procentenheter.

Konsolidering

Konsolideringsgraden i Gamla Trad uppgick per den 31 december till 107 (111) procent. Måttet beskriver marknadsvärdet på tillgångarna i relation till de garanterade åtagandena och den preliminärt fördelade återbäringen. Skuldtäckningsgraden uppgick för privat försäkring till 117 (112) procent och för tjänstepensioner till 117 (112) procent.

Femårsöversikt

Femårsöversikten återfinns på sidan 9.

Risker och riskhantering

Ett av de viktigaste målen för Länsförsäkringar Liv är att säkerställa att bolaget med marginal kan infria sina garanterade åtaganden till kunderna. Styrningen av risktagandet är därför en integrerad del i verksamhetsstyrningen och har som mål att en betryggande avvägning nås mellan risknivå och förutsättningar för avkastning.

Länsförsäkringar Liv är exponerat mot främst livförsäkringsrisker och marknadsrisker. Bland marknadsriskerna är spreadrisk, aktierisk och ränterisk de risker som medför störst kapitalkrav och marknadsriskerna begränsas genom limiter för kapitalkraven från placeringsverksamheten. Verksamheten kännetecknas av en låg riskprofil och Länsförsäkringar Liv uppfyller legala och tillsynsbaserade kapitalkrav med marginal.

EU-parlamentet förväntas inom kort fastställa datumet för införandet av det nya solvensregelverket inom EU, Solvens II, till den 1 januari 2016. Som en förberedelse för det nya regelverket har Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten (EIOPA) beslutat om riktlinjer för förberedelser. Riktlinjerna omfattar krav på företagsstyrning och riskhantering, egen risk- och solvensanalys (ERSA), rapportering till tillsynsmyndigheten och förhandsgranskning av interna modeller.

Länsförsäkringar Liv står väl rustat för de nya kraven och har under 2013 arbetat vidare med att färdigställa en partiell intern modell för mätning av risk och beräkning av solvenskapitalkrav enligt Solvens II. Modellen har under 2013 genomgått förhandsgranskning av Finansinspektionen som ännu inte slutförts.

Medarbetare

Ledarskap och prestation

På Länsförsäkringar AB innebär medarbetarskap att ta ansvar genom att utveckla sig själv vad gäller kompetens, hälsa, verksamhetsförbättringar och kostnadsmedvetenhet. Intentionen om medarbetarskap återfinns i personalpolicyn och i företagets arbetsmodell för prestationsstyrning.

Utgångspunkten för medarbetarens prestation och utveckling, både på kort- och lång sikt, är affärsplanen och värderingarna och medarbetaren får regelbunden återkoppling på sin prestation. Att bibehålla en god hälsa och ha en bra arbetsmiljö är vik-

tiga förutsättningar för medarbetarens prestation och följs kontinuerligt upp i samtalet mellan chef och medarbetare.

Under året har Länsförsäkringar AB tagit fram en ny ledarprofil, som beskriver företagets förväntningar på chefer. I ledarprofilen är värderingarna uttryckta i attityder och beteenden och beskriver vad en chef ska kunna, vara och göra inom fem områden: leda utveckling, leda förändring, leda medarbetare, leda verksamhet och leda sig själv. Med en ledarprofil säkerställs också att företaget rekryterar, utvecklar och befordrar ledare med rätt kompetens.

En del i jämställdhetsarbetet är att skapa en jämnare könsfördelning bland chefer. I Länsförsäkringar AB-koncernen är fördelningen 58 (60) procent män och 42 (40) procent kvinnor. Målet för 2015 är 50 procent män och 50 procent kvinnor i företagsledning och på avdelnings- och gruppchefs nivå.

Hälsa

Det finns en grundsyn i företaget om att motion på jobbet ökar effektiviteten, förbättrar sammanhållningen och att satsningen på hälsa är en viktig del i attraktiv arbetsgivare. Det är också ett led i att minska sjukfrånvaron. Länsförsäkringar AB har ett förmånligt friskvårdserbjudande och möjlighet ges till att träna en timme i veckan på arbetstid. I egen friskvårdsanläggning erbjuds gym, motionspass och hälsoinspirerande friskvårdsaktiviteter samt subventionerad massage och personlig tränare till självkostnadspris. Alla medarbetare har en sjukvårdsförsäkring, som ger snabb tillgång till specialistvård. Medicinsk rådgivning och uppföljning ges via sjuknämningstjänsten och chefer får professionell rådgivning vid behov av medarbetares rehabilitering.

Personal, löner och ersättningar

Upplysningar om medelantal anställda och löner och ersättningar samt uppgifter om lön och andra ersättningar till företagsledningen lämnas i not 9 Anställda, personalkostnader och ledande befattningshavares ersättningar. Styrelsen i Länsförsäkringar Liv har i enlighet med Finansinspektionens allmänna råd (FFFS 2011:2) om ersättningspolicy i försäkringsföretag, börser, clearingorganisationer och institut för utgivning av elektroniska pengar fastställt en ersättningspolicy. En redogörelse för företagets ersättningar avses att publiceras på bolagets hemsida i samband med att årsredovisningen fastställs.

Miljö

För Länsförsäkringar Liv är miljöhänsyn en självklar del för att bidra till en hållbar utveckling i dagens samhälle. Ända sedan 2004 har Länsförsäkringar Livs miljöledningssystem varit certifierat enligt ISO 14001. I år bekräftades certifieringen i samarbetet med en ny leverantör av certifieringstjänsten. Leverantör är SFK Certifiering. Arbetet pågår fortlöpande med att minska miljöpåverkan i enlighet med företagets miljöpolicy. En antal områden har identifierats som ger en negativ miljöpåverkan. För att minimera miljöpåverkan från resor styrs tjänsteresorna i stor utsträckning till tåg enligt företagets reseriktlinjer. För att minska antalet resor har investeringar också skett i teknisk utrustning, som möjliggör möten via telefon, video och webb.

Ett annat område som bolaget arbetar med är att minska utskick till varje kund i olika pappersförsändelser. Länsförsäkringar AB koncernen har satt ett flerårigt mål att minska volymen pappersutskick ut till kunden med 80 procent genom en förändrad kunddialog. För att minska pappersförbrukningen utvecklas de digitala lösningarna och utvecklingen av internetkanalen.

Väsentliga händelser efter räkenskapsårets utgång

Återbäringsräntan i Nya Trad har per den 1 januari 2014 justerats från 5 procent till 6 procent. Justeringen var möjlig tack vare en hög konsolidering och en avkastning som mer än väl gett täckning för återbäringsräntan.

I slutet av 2013 beslutades det om en ny organisation som ska gälla från 1 januari 2014. I den nya organisationen tar Länsförsäkringar Fondliv över verksamhet kring livadministration som tidigare har utförts av Länsförsäkringar Liv. Dessutom tar bolaget över skadereglering och riskbedömning samt verksamhetsnära förvaltning av IT-system som tidigare har utförts av Länsförsäkringar AB. Länsförsäkringar Fondliv kommer att sälja servicetjänster till Länsförsäkringar Liv och Länsförsäkringsbolagen.

I och med att Länsförsäkringar Fondliv övertar verksamhet som tidigare har utförts av Länsförsäkringar Liv, sker även en förflyttning av medarbetare från Länsförsäkringar Liv till Länsförsäkringar Fondliv.

Förväntningar avseende den framtida utvecklingen

Länsförsäkringar Liv har följt en uppsatt

plan för att stärka balansräkningen och förbättra nyckeltalen. Solvensen har förbättrats under året men ligger fortfarande på en allt för låg nivå. Möjligheterna att placera spararnas kapital har begränsats av att riskutrymmet varit lågt. Nuvarande placeringsportfölj i Gamla Trad där över 90 procent av tillgångarna utgörs av räntebärande placeringar bedöms innehålla för lite högavkastande tillgångar för att över tid ge tillräcklig avkastning. Ett större riskutrymme ger en större frihet och möjliggör placeringar med en högre förväntad avkastning. Arbetet med att stärka solvensen kommer därför även fortsättningsvis att vara ett av de viktigaste målen för bolaget.

Villkorsändringar till Nya Trad är den enskilda aktivitet som bedöms ha störst positiv effekt på solvensen och därmed för bolagets kunder. Allt fler kunder kommer under 2014 att erbjudas möjligheten att villkorsändra sina försäkringar till Nya Trad.

Förslag till vinstdisposition

Förslag till dispositioner enligt nedan samt fastställande av resultaträkningen och balansräkningen i koncernen och moderbolaget avses att läggas fram vid ordinarie bolagsstämma i maj 2014.

Koncernen

Koncernens totala egna kapital uppgick vid årsskiftet till 17 118 Mkr. Någon avsättning till bundna reserver i dotterbolagen föreslås ej.

Moderbolaget

Den för år 2013 redovisade vinsten uppgår till 5 236 Mkr.

Styrelsen och verkställande direktören föreslår att årets resultat disponeras enligt följande, Mkr:

Årets resultat	5 236
Summa	5 236

Av ovanstående netto föreslås uttag ur (–) respektive avsättning till (+) konsolideringsfonden med följande fördelning, Mkr.

Avgiftsbestämd tjänstepensionsförsäkring	1 150
Tjänsteanknuten sjukförsäkring och premiebefrielseförsäkring	217
Individuell traditionell livförsäkring	3 894
Uppsägbar sjuk- och olycksfallsförsäkring samt premiebefrielseförsäkring	–24
Uppsägbar gruppolycksfall	–4
Gruppliv och tjänstegruppliv	–1
Mottagen återförsäkring	2
Summa	5 236

TOTALAVKASTNINGSTABELL

Placeringstillgångar i traditionell förvaltning, Gamla Trad, Mkr	Total- avkastning, %	Marknadsvärde 2013-12-31	%	Marknadsvärde 2012-12-31	%
Räntebärande	-3,84	89 752	92,0	101 761	93,0
Aktier	21,65	1 677	1,7	1 829	1,7
Alternativa investeringar ¹⁾	4,72	4 265	4,4	3 884	3,5
Fastigheter	-3,95	1 832	1,9	2 016	1,8
Totalt	-3,0	97 526	100	109 490	100

AVSTÄMNING TOTALAVKASTNINGSTABELL MOT BALANSRÄKNING

	2013-12-31	2012-12-31
Byggnader och mark	–	–
Räntebärande värdepapper emitterade av koncernföretag och lån till koncernföretag	7 003	7 506
Aktier och andelar	10 276	10 052
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	84 130	93 093
Derivat	2 846	8 730
Övriga finansiella placeringstillgångar	1 745	1 771
Tillgångar för villkorad återbäring	5 978	4 564
Likvida medel	3 648	3 968
Upplupna ränte- och hyresintäkter	745	1 135
Derivat, skulder	-2 611	-7 000
Summa	113 760	123 819
Justeringar		
Marknadsvärde dotterbolag	1 427	1 438
Marknadsvärde fastighetsintressebolag	228	330
Tillgångar i Nya Världen förvaltning	-12 997	-12 871
Tillgångar i Nya Trad förvaltning	-2 986	–
Koncernkontosaldo	-381	-342
Handelslagret	-722	-719
Övrigt	-803	-2 165
Summa	97 526	109 490

¹⁾ Värderingen per den 31 december för alternativa investeringar bygger på senast kända information från fondförvaltarna.

Femårsöversikt

	2013	2012	2011	2010	2009
Resultatmått koncernen, Mkr					
Premieinkomst, för egen räkning	3 388	4 319	6 514	6 700	6 072
Kapitalavkastning netto	-1 744	7 659	4 530	7 654	14 465
Försäkringsersättningar	-7 645	-7 491	-5 432	-4 354	-4 300
Utbetald och tillgodoförd återbäring	-1 888	-1 891	-1 669	-1 591	-1 719
Försäkringsrörelsens tekniska resultat	5 495	5 447	-12 226	4 670	19 001
Årets resultat	5 173	4 872	-13 063	3 716	18 106
Mått på ekonomisk ställning, Mkr					
Placeringstillgångar värderade till verkligt värde, koncernen	106 777	121 964	113 920	105 872	106 781
Försäkringstekniska avsättningar, netto i koncernen	91 585	104 942	106 913	83 446	83 115
Konsolideringskapital, moderbolaget	17 226	13 970	10 981	34 065	30 997
Varav övervärden i koncern- och intresseföretag	395	412	483	1 964	1 510
Varav uppskjuten skatt	-	-	7	107	65
Kollektivt konsolideringskapital, moderbolaget	6 309	10 325	8 772	6 397	6 111
Kapitalbas, moderbolaget	17 226	13 970	10 981	34 065	30 997
Erforderlig solvensmarginal, moderbolaget	3 991	4 527	4 580	3 652	3 622
Kapitalbas, försäkringsgruppen	17 226	13 969	10 981	33 224	25 409
Erforderlig solvensmarginal, försäkringsgruppen	3 991	4 527	4 582	4 203	4 093
Nyckeltal för moderbolaget, procent om ej annat anges					
Förvaltningskostnadsprocent	0,3	0,3	0,6	0,6	0,9
Direktavkastning på tillgångar i traditionell förvaltning	2,7	4,8	7,7	4,1	2,3
Totalavkastning på tillgångar i traditionell förvaltning	-3,0	6,1	6,5	4,1	2,3
Totalavkastning på tillgångar i Nya Världen-förvaltning	12,8	12,2	-3,8	8,9	24,3
Totalavkastning på tillgångar i Nya Trad-förvaltning	4,3	-	-	-	-
Kollektiv konsolideringsgrad i traditionell förvaltning	107	111	109	107	107
Kollektiv konsolideringsgrad i Nya Trad-förvaltning	115	-	-	-	-
Solvensgrad	118	113	111	141	137
Solvenskvote, ggr	4,3	3,1	2,4	9,3	8,6
Återbäringsränta före skatt och kostnader	0,2	0,0	4,0	6,2	0,8
Återbäringsränta efter skatt i genomsnitt:					
Kapitalförsäkringar (skattesats 30%)	4,55	-0,50	3,25	5,33	-0,22
Pensionsförsäkringar (skattesats 15%)	4,77	-0,39	3,59	5,7	0,25

Finansiella rapporter

Resultaträkning	11	Not 17 Räntebärande värdepapper emitterade av koncernföretag och lån till koncernföretag	34
Rapport över totalresultat	11	Not 18 Aktier och andelar i intresseföretag	34
Resultatanalys	12	Not 19 Aktier och andelar	34
Balansräkning	14	Not 20 Obligationer och andra räntebärande värdepapper	35
Rapport över förändringar i eget kapital	16	Not 21 Derivat	35
Kassaflödesanalys	16	Not 22 Tillgångar för villkorad återbäring	35
Not 1 Redovisningsprinciper	17	Not 23 Övriga fordringar	35
Not 2 Risker och riskhantering	21	Not 24 Förutbetalda anskaffningskostnader	36
Not 3 Premieinkomst	28	Not 25 Aktiekapital	36
Not 4 Kapitalavkastning, intäkter	28	Not 26 Livförsäkringsavsättning	36
Not 5 Orealiserade vinster på placeringstillgångar	28	Not 27 Avsättning för oreglerade skador	36
Not 6 Utbetalda försäkringsersättningar före avgiven återförsäkring	28	Not 28 Pensioner	37
Not 7 Driftskostnader	28	Not 29 Övriga skulder	39
Not 8 Revisionskostnader	29	Not 30 Poster inom linjen	40
Not 9 Anställda, personalkostnader och ledande befattningshavares ersättningar	29	Not 31 Upplýsning om kvittning	40
Not 10 Kapitalavkastning, kostnader	31	Not 32 Tillgångar och skulder per värderingskategori	41
Not 11 Orealiserade förluster på placeringstillgångar	31	Not 33 Kapitalavkastning, netto, per värderingskategori	45
Not 12 Skatt	31	Not 34 Återvinningstidpunkter	46
Not 13 Materiella tillgångar	32	Not 35 Tilläggsupplysningar om kassaflöden	47
Not 14 Andra immateriella tillgångar	32	Not 36 Upplýsningar om transaktioner med närstående m.m.	47
Not 15 Förvaltningsfastigheter/Byggnader och mark	33	Styrelsens undertecknande	50
Not 16 Aktier och andelar i koncernföretag	33	Revisionsberättelse	51

Resultaträkning

TEKNISK REDOVISNING AV LIVFÖRSÄKRINGSRÖRELSE

Mkr	Not	Koncernen		Moderbolaget	
		2013	2012	2013	2012
Premieinkomst					
Premieinkomst före avgiven återförsäkring	3	3 698	4 670	3 698	4 670
Premier för avgiven återförsäkring		-310	-351	-310	-351
Summa premieinkomst efter avgiven återförsäkring		3 388	4 319	3 388	4 319
Kapitalavkastning, intäkter	4	4 172	13 529	4 073	13 449
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	5	996	1 040	996	1 040
Värdeökning av placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisken					
Tillgångar för villkorad återbäring		139	47	139	47
Försäkringsersättningar					
Utbetalda försäkringsersättningar före avgiven återförsäkring	6	-7 885	-7 682	-7 885	-7 682
Återförsäkrarens andel		140	132	140	132
Summa utbetalda försäkringsersättningar efter avgiven återförsäkring		-7 745	-7 550	-7 745	-7 550
Förändring i avsättning för oreglerade skador före avgiven återförsäkring		101	50	101	50
Återförsäkrarens andel		-1	9	-1	9
Summa förändring i avsättning för oreglerade skador efter avgiven återförsäkring		100	59	100	59
Summa försäkringsersättningar efter avgiven återförsäkring		-7 645	-7 491	-7 645	-7 491
Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar efter avgiven återförsäkring					
Livförsäkringsavsättning		13 259	1 935	13 259	1 935
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk					
Villkorad återbäring		-1 417	-562	-1 417	-562
Driftkostnader	7, 8, 9	-347	-412	-359	-406
Kapitalavkastning, kostnader	10	-1 442	-2 139	-1 326	-2 011
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	11	-5 608	-4 818	-5 608	-4 818
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat		5 495	5 447	5 500	5 503
ICKE-TEKNISK REDOVISNING					
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat		5 495	5 447	5 500	5 503
Övriga icke-tekniska kostnader		-281	-460	-	-
Resultat före skatt/Resultat före bokslutsdispositioner och skatt		5 214	4 987	5 500	5 503
Periodiseringsfond		-	-	74	-100
Skatt	12	-40	-115	-338	-553
ÅRETS RESULTAT		5 174	4 872	5 236	4 850

Rapport över totalresultat

Mkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2013	2012	2013	2012
Årets resultat	5 174	4 872	5 236	4 850
Övrigt totalresultat				
Poster som inte kan omföras till årets resultat	-1	-	-	-
Årets övrigt totalresultat	-	-	-	-
Årets totalresultat	5 173	4 872	5 236	4 850

Resultatanalys 2013

Mkr	Totalt	Direktförsäkring i Sverige Tjänstepension	
		Avgifts- bestämd försäkring	Sjukförsäkring & premie- befrielse
Premieinkomst före avgiven återförsäkring	3 698	2 047	456
Premier för avgiven återförsäkring	-310	-63	-169
Summa premieinkomst efter avgiven återförsäkring	3 388	1 983	287
Kapitalavkastning, intäkter	4 073	2 050	82
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	996	501	19
Värdeökning av placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisken			
Villkorad återbäring	139	-	-
Försäkringsersättningar			
Utbetalda försäkringsersättningar före avgiven återförsäkring	-7 885	-4 349	-193
Återförsäkrars andel	140	38	47
Summa utbetalda försäkringsersättningar efter avgiven återförsäkring	-7 745	-4 311	-146
Förändring i avsättning för oreglerade skador före avgiven återförsäkring	101	-	26
Återförsäkrars andel	-0	-	-7
Summa förändring i Avsättning för oreglerade skador efter avgiven återförsäkring	100	-	19
Summa försäkringsersättningar efter avgiven återförsäkring	-7 645	-4 311	-127
Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar, före avgiven återförsäkring			
Livförsäkringsavsättning	13 259	5 686	-
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk			
Villkorad återbäring	-1 417	-864	-
Driftskostnader	-359	-232	22
Kapitalavkastning, kostnader	-1 326	-653	-27
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	-5 608	-2 859	-113
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat	5 500	1 302	143
Periodiseringsfond	74	-8	120
Skatt	-338	-144	-45
ÅRETS RESULTAT	5 236	1 150	217
Avvecklingsresultat	439		319
Försäkringstekniska avsättningar, före avgiven återförsäkring			
Livförsäkringsavsättningar	89 383	47 204	5
Avsättning för oreglerade skador	2 201	14	1 079
Summa	91 585	47 218	1 084
Avsättningar för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär försäkringsrisken			
Villkorad återbäring	5 978	4 225	-
Återförsäkrars andel av försäkringstekniska avsättningar			
Avsättning för oreglerade skador	605	3	405
Konsolideringsmedel	16 291	3 762	1 423

Resultatanalys 2013, forts.

Mkr	Direktförsäkring i Sverige Övrig livförsäkring				Mottagen återförsäkring
	Individuell traditionell försäkring	Ouppsägbar sjuk- och olycksfalls- försäkring	Uppsägbar Gruppolycksfall	Gruppliv och Tjänstegruppliv	
Premieinkomst före avgiven återförsäkring	1 043	120	30	1	1
Premier för avgiven återförsäkring	-24	-53	-	-	-
Summa premieinkomst efter avgiven återförsäkring	1 019	66	30	1	1
Kapitalavkastning, intäkter	1 867	68	5	1	-
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	459	16	1	0	-
Värdeökning av placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisken					
Villkorad återbäring	139	-	-	-	-
Försäkringsersättningar					
Utbetalda försäkringsersättningar före avgiven återförsäkring	-3 163	-161	-18	-0	-
Återförsäkrares andel	24	31	-	-	-
Summa utbetalda försäkringsersättningar efter avgiven återförsäkring	-3 140	-130	-18	-0	-
Förändring i avsättning för oreglerade skador före avgiven återförsäkring	-	69	6	-	-
Återförsäkrares andel	-	6	-	-	-
Summa förändring i Avsättning för oreglerade skador efter avgiven återförsäkring	-	75	6	-	-
Summa försäkringsersättningar efter avgiven återförsäkring	-3 140	-55	-12	-0	-
Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar, före avgiven återförsäkring					
Livförsäkringsavsättning	7 574	-1	-	-	-
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk					
Villkorad återbäring	-553	-	-	-	-
Driftskostnader	-134	-2	-13	-0	-
Kapitalavkastning, kostnader	-621	-23	-2	0	-
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	-2 536	-93	-7	-1	-
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat	4 074	-24	3	1	0
Periodiseringsfond	-25	-8	-7	0	1
Skatt	-155	7	0	-1	-
ÅRETS RESULTAT	3 894	-24	-4	-1	2
Avvecklingsresultat		120			
Försäkringstekniska avsättningar, före avgiven återförsäkring					
Livförsäkringsavsättningar	42 168	5	-	0	-
Avsättning för oreglerade skador	102	935	71	-	-
Summa	42 270	940	71	0	-
Avsättningar för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär försäkringsrisken					
Villkorad återbäring	1 753	-	-	-	-
Återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar					
Avsättning för oreglerade skador	16	180	-	-	-
Konsolideringsmedel	10 053	991	57	1	4

Balansräkning

TILLGÅNGAR, Mkr	Not	Koncernen		Moderbolaget	
		2013-12-31	2012-12-31	2013-12-31	2012-12-31
Materiella tillgångar					
Materiella tillgångar	13	1	1	1	1
Summa materiella tillgångar		1	1	1	1
Immateriella tillgångar					
Andra immateriella tillgångar	14	–	–	–	–
Summa immateriella tillgångar		–	–	–	–
Placeringstillgångar					
Förvaltningsfastigheter/Byggnader och mark	15	1 427	1 435	–	–
Placeringar i koncernföretag och intresseföretag					
Aktier och andelar i koncernföretag	16	–	–	579	552
Räntebärande värdepapper emitterade av koncernföretag och lån till koncernföretag	17	6 043	6 545	7 003	7 507
Aktier och andelar i intresseföretag	18	252	333	251	292
Andra finansiella placeringstillgångar					
Aktier och andelar	19	10 276	10 052	10 276	10 052
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	20	84 130	93 093	84 130	93 093
Lån med säkerhet i fast egendom		1 745	1 771	1 745	1 771
Derivat	21	2 846	8 730	2 846	8 730
Övriga finansiella placeringstillgångar		56	–	56	–
Summa placeringstillgångar		106 777	121 964	106 887	122 002
Placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisken					
Tillgångar för villkorad återbäring	22	5 978	4 564	5 978	4 564
Återförsäkrars andel av försäkringstekniska avsättningar					
Avsättning för oreglerade skador		605	609	605	609
Fordringar					
Övriga fordringar	23	2 003	2 370	1 857	2 218
Summa fordringar		2 003	2 370	1 857	2 218
Andra tillgångar					
Uppskjutna skattefordringar	12	0	0	–	–
Aktuell skattefordran		60	29	60	29
Likvida medel/Kassa och bank		3 648	3 968	3 648	3 968
Summa andra tillgångar		3 708	3 997	3 708	3 997
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter					
Upplupna ränte- och hyresintäkter		748	1 136	748	1 136
Förutbetalda anskaffningskostnader	24	336	442	336	442
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		0	0	0	0
Summa förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		1 084	1 578	1 084	1 578
SUMMA TILLGÅNGAR		120 155	135 083	120 119	134 968

Balansräkning, forts.

EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER, Mkr	Not	Koncernen		Moderbolaget	
		2013-12-31	2012-12-31	2013-12-31	2012-12-31
Eget kapital					
Aktiekapital	25	8	8	8	8
Konsolideringsfond		11 935	8 911	11 055	8 093
Andra fonder					
Kapitalandelsfond		2	41	–	–
Årets resultat		5 173	4 872	5 236	4 850
Summa eget kapital		17 118	13 832	16 299	12 951
Periodiseringsfond		–	–	532	607
Försäkringstekniska avsättningar före avgiven återförsäkring					
Livförsäkringsavsättning	26	89 383	102 638	89 383	102 638
Avsättning för oreglerade skador	27	2 202	2 304	2 202	2 304
Summa försäkringstekniska avsättningar		91 585	104 942	91 585	104 942
Avsättningar för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisken före avgiven återförsäkring					
Villkorad återbäring		5 978	4 564	5 978	4 564
Avsättningar för andra risker och kostnader					
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	28	21	41	30	38
Uppskjutna skatteskulder	12	117	134	–	–
Övriga avsättningar		8	1	7	1
Summa avsättningar för andra risker och kostnader		146	176	37	39
Depåer från återförsäkrare		605	609	605	609
Skulder					
Skulder till kreditinstitut		–	–	–	–
Derivat	21	2 611	7 000	2 611	7 000
Övriga skulder	29	1 733	3 542	2 113	3 878
Summa skulder		4 344	10 542	4 724	10 878
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter					
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		378	418	358	378
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		120 155	135 083	120 119	134 968
POSTER INOM LINJEN	30				
För egna skulder ställda säkerheter		112 699	121 459	112 699	121 459
Övriga ställda panter		4	6	4	6
Eventualförpliktelser		–	–	–	–
Åtaganden		495	796	495	796

Uppllysning om koncernens ställda säkerheter och eventalförpliktelser, se not 30.

Rapport över förändringar i eget kapital

Mkr	Koncernen					Moderbolaget			
	Aktie- kapital	Konsolide- ringsfond	Kapital- andelsfond	Balanserade vinstmedel inkl. årets resultat	Summa	Aktie- kapital	Konsolide- ringsfond	Balanserade vinstmedel inkl. årets resultat	Summa
Ingående eget kapital 2012-01-01	8	23 868	38	-13 063	10 851	8	25 995	-16 012	9 991
Årets resultat	-	-	-	4 872	4 872	-	-	4 850	4 850
Årets övriga totalresultat	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Årets totalresultat	-	-	-	4 872	4 872	-	-	4 850	4 850
Vinstdisposition	-	-13 063	-	13 063	-	-	-16 012	16 012	-
Överföring kapitalandelsfond	-	-3	3	-	-	-	-	-	-
Utbetald återbäring	-	-1 891	-	-	-1 891	-	-1 891	-	-1 891
Utgående eget kapital 2012-12-31	8	8 911	41	4 872	13 832	8	8 093	4 850	12 951
Ingående eget kapital 2013-01-01	8	8 911	41	4 872	13 832	8	8 093	4 850	12 951
Årets resultat	-	-	-	5 174	5 174	-	-	5 236	5 236
Årets övriga totalresultat	-	-	-	-1	-1	-	-	-	-
Årets totalresultat	-	-	-	5 173	5 173	-	-	5 236	5 236
Vinstdisposition	-	4 872	-	-4 872	-	-	4 850	-4 850	-
Överföring kapitalandelsfond	-	39	-39	-	-	-	-	-	-
Utbetald återbäring	-	-1 888	-	-	-1 888	-	-1 888	-	-1 888
Utgående eget kapital 2013-12-31	8	11 935	2	5 173	17 118	8	11 055	5 236	16 299

Allt eget kapital klassificeras som bundet.

Kassaflödesanalys

Mkr	Not	Koncernen		Moderbolaget	
		2013	2012	2013	2012
Årets resultat före skatt		5 214	4 987	5 574	5 400
Betald inkomst- och avkastningsskatt		-367	-657	-365	-647
Utbetald återbäring samt pensionskollektivavtal från konsolideringsfond		-1 888	-1 892	-1 888	-1 891
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet	35	1 657	2 595	-7 340	-4 310
Summa		4 617	5 034	-4 019	-1 448
Förändring av övriga rörelsefordringar och skulder					
Tillgångar		8 704	-8 046	9 366	-8 997
Skulder		-13 640	-1 858	-6 168	5 978
Kassaflöde från den löpande verksamheten		-4 935	-4 870	-821	-4 467
Investeringsverksamheten					
Försäljning av dotterbolag		-	1 561	-	298
Utlåning till koncern- och intressebolag		-	-	503	960
Investering i materiella tillgångar		-1	-1	-1	-1
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-1	1 560	502	1 257
Periodens kassaflöde		-319	-3 311	-319	-3 311
Likvida medel vid periodens början		-3 968	7 279	-3 968	7 279
Likvida medel vid periodens slut		3 649	3 968	3 649	3 968
Förändring i likvida medel		-319	-3 311	-319	-3 311

Med likvida medel avses tillgodohavanden på bankräkningar samt plusgiro, beloppet redovisas i balansräkningen under kassa och bank.

Noter till de finansiella rapporterna

Belopp i Mkr om inget annat anges.

1 REDOVISNINGSPRINCIPER

Företagsinformation

Årsredovisningen avges per 31 december 2013 och avser Länsförsäkringar Liv Försäkringsaktiebolag (publ) som är ett icke-vinstutdelande försäkringsaktiebolag med säte i Stockholm. Adressen är Tegeluddsvägen 21, 106 50 Stockholm. Bolagets organisationsnummer är 516401-6627.

Bolaget har, utöver livförsäkringsrörelsen, en rörelse som utgör skadeförsäkringsrörelse i form av gruppolycksfallsförsäkring. Då denna endast uppgår till mindre än 1 procent av den totala rörelsen och därför är oväsentlig, har bolagets hela rörelse redovisats som livförsäkringsrörelse. Den del som utgör skadeförsäkringsrörelse redovisas i resultatanalysen under benämningen uppsägbar gruppolycksfallsförsäkring. Någon uppdelning av denna gren på tjänstepension har följaktligen ej gjorts.

Normgivning och lag

Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med International Financial Reporting Standards (IFRS) sådana de antagits av EU, Rådet för finansiell rapporterings rekommendation RFR 1 kompletterande redovisningsregler för koncerner samt tillämpliga delar i FFFS 2008:26.

Moderbolagets redovisning är upprättad enligt årsredovisningslagen för försäkringsföretag (ÅRFL) samt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om årsredovisning i försäkringsföretag (FFFS 2008:26 med de tillägg som införts genom 2009:12, 2011:28 och 2013:6) och Rådet för finansiell rapporterings rekommendation RFR 2. Länsförsäkringar Liv tillämpar så kallad lagbegränsad IFRS. Dessa redovisningsprinciper ansluter i högsta möjliga mån till IFRS men gör det inom ramen för svensk lag. Det innebär att föreskrifterna från Finansinspektionen hänvisar med vissa undantag och begränsningar till, International Financial Reporting Standards (IFRS).

Förutsättningar vid upprättande av moderbolagets och koncernens finansiella rapporter

Moderbolagets funktionella valuta är svenska kronor och de finansiella rapporterna presenteras i svenska kronor. Samtliga belopp om inte annat anges, är avrundade till Mkr. Tillgångar och skulder är redovisade till anskaffningsvärde, förutom större delen av koncernens finansiella tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde eller upplupet anskaffningsvärde. Förvaltningsfastigheter är redovisade till verkligt värde.

De nedan angivna redovisningsprinciperna har tillämpats på samtliga perioder som presenteras i den här årsredovisningen.

Företagsledningens uppskattningar och bedömningar i de finansiella rapporterna

Upprättandet av redovisning i enlighet med IFRS kräver att företagsledningen gör uppskattningar och bedömningar samt gör antaganden som påverkar tillämpningen av redovisningsprinciperna och de redovisade beloppen av intäkter, kostnader, tillgångar och skulder. Dessa uppskattningar och bedömningar är baserade på historiska erfarenheter och grundar sig på den bästa information som fanns tillgänglig på balansdagen. Det verkliga utfallet kan avvika från dessa uppskattningar och bedömningar. Uppskattningar och antaganden ses över regelbundet.

Viktiga bedömningar vid tillämpning av koncernens redovisningsprinciper

Väsentliga bedömningar vid tillämpning av redovisningsprinciperna har gjorts vid beslut om klassificering av finansiella tillgångar och skulder.

För 2011 gjordes en ny tolkning avseende försäkringsavtalens villkor för förvaltningsformen Nya Världen. Den nya bedömningen är att överskottet ska redovisas såsom villkorad återbäring i stället för som tidigare i konso- lideringsfonden. Från och med 2012 redovisas individuell villkorad återbäring som har medfört en avsättning för latent kapitaltillskott. Dessa ändringar tillämpas inte retroaktivt i redovisningen.

Redovisningsprinciperna nedan definierar närmare vilka bedömningar som gjorts.

Viktiga källor till osäkerhet i uppskattningar

Den mest betydande effekten på de belopp som redovisas i de finansiella rapporterna har de antaganden som används vid beräkningen av de försäkringstekniska avsättningarna. Vid beräkning av livförsäkrings- avsättningen görs antaganden om bland annat diskonteringsränta, dödlighet, sjuklighet och omkostnader. Se vidare nedan vid redovisningsprinciper för skulder samt Not 2 Risker och riskhantering.

Vid värdering av finansiella tillgångar för vilka det inte finns något observerbart marknadspris används värderingsmodeller som beskrivs nedan vid redovisningsprinciper för placeringstillgångar. Värderingen bygger på senast kända information vilket normalt innebär värdering kvartalsvis med ett kvartals eftersläpning. Särskild uppföljning görs vid perioder av stor turbulens på den finansiella marknaden.

Vid värdering av förvaltningsfastigheter används kassaflödesanalyser som innehåller ett flertal antaganden och bedömningar. De omfattar parametrar som hyres- och kostnadsutveckling, inflation och diskonteringsränta. En förändring i någon av dessa parametrar på grund av förändring i vakansgrad, marknadsvillkor eller liknande påverkar de beräknade kassaflödena och därmed värdet på fastigheterna. Se vidare nedan vid redovisningsprinciper för placeringstillgångar.

Ändrade redovisningsprinciper, Nya IFRS

Nya standarder samt förändringar av standarder som har antagits av EU som ska tillämpas från den 1 januari 2013 har inte medfört några väsentliga förändringar på bolagets finansiella rapportering.

IAS 1, Utformning av finansiella rapporter. Ändringen innebär ändringar hur poster inom övrigt totalresultat ska presenteras. Övrigt totalresultat delas upp i två delar för poster som aldrig ska redovisas i årets resultat och poster som senare kan återföras till årets resultat. Omvärderingseffekten av förmånsbestämda pensioner redovisas under rubriken Poster som inte kan omföras till årets resultat.

IFRS 7, Upplysningar om finansiella instrument, har reviderats vilket medför att upplysningar ska lämnas för såväl finansiella instrument som kvittas i balansräkningen som finansiella instrument som omfattas av avtal om netting.

IFRS 13, Värdering till verkligt värde. En ny standard som innehåller gemensamma principer för värdering till verkligt värde för merparten av de tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde. Standarden har medfört ytterligare upplysningskrav, införandet har inte påverkat redovisade värden av finansiella instrument i någon väsentlig omfattning.

Ändrad IAS 19 Ersättningar till anställda. Ändringen innebär att den s k "korridormetoden" ej är tillåten längre. Aktuariella vinster och förluster ska redovisas i övrigt totalresultat. Tidigare redovisades aktuariella vinster och förluster enligt den s k "korridormetoden". Avkastning som

beräknas på förvaltningstillgångar baseras på diskonteringsräntan som används vid beräkning av pensionsförpliktelsen. Detta innebär att netto-räntan på netto pensionsskulden numera utgörs av räntekostnad på pensionsskulden och ränteintäkten på förvaltningstillgångarna. Skillnad mellan verklig och beräknad avkastning avseende förvaltningstillgångar redovisas i övrigt totalresultat.

IAS 36 Nedskrivningar. Ändringen innebär att information om återvinningsvärde ska lämnas för varje kassagenererande enhet för vilken det redovisade goodwill eller immateriella tillgångens värde är betydande i förhållande till bolagets totala redovisade värde för goodwill eller för immateriella tillgångar med obestämbar nyttjandeperiod. IASB har utgivit en ändring av IAS 36 där det framgår att upplysning om återvinningsvärde endast ska lämnas vid nedskrivningar. IASB's ändring har förtidstillämpats.

Nya IFRS som ännu inte börjat tillämpas

Ett antal nya eller ändrade IFRS träder i kraft först under kommande räkenskapsår och har inte förtidstillämpats vid upprättandet av dessa finansiella rapporter. Nedan beskrivs förväntade effekter på de finansiella rapporterna som tillämpningen av nedanstående nya eller ändrade IFRS förväntas få på företagets finansiella rapporter.

IASB har publicerat de första delarna av vad som kommer att utgöra den slutliga IFRS 9. Den första delen behandlar klassificering och värdering av finansiella tillgångar. De kategorier för finansiella tillgångar som finns i IAS 39 ersätts av två kategorier, där värdering sker till verkligt värde eller upplupet anskaffningsvärde. Upplupet anskaffningsvärde används för instrument som innehas i en affärsmodell vars mål är att erhålla de kontraktuella kassaflödena; vilka ska utgöra betalningar av kapitalbelopp och ränta på kapitalbeloppet vid specificerade datum. Övriga finansiella tillgångar redovisas till verkligt värde och möjligheten att tillämpa 'fair value option' som i IAS 39 behålls. Förändringar i verkligt värde ska redovisas i resultatet, med undantag för värdeförändringar på eget kapitalinstrument som inte innehas för handel och för vilka initialt val görs att redovisa värdeförändringar i övrigt totalresultat. IASB publicerade redan i november 2012 ett förslag på förändringar av de antagna reglerna för klassificering och värdering av finansiella tillgångar. Enligt de föreslagna ändringarna, som dock ännu inte antagits, ska ett företag värdera sina finansiella instrument till verkligt värde via övrigt totalresultat under vissa förutsättningar. IASB har också publicerat de delar av IFRS 9 som berör klassificering och värdering av finansiella skulder.

IASB planerar att avsluta dels arbetet med att korrigera de antagna reglerna för klassificering och värdering av finansiella tillgångar och dels av det pågående arbetet med nya regler för redovisning av förväntade kreditförluster under det första halvåret 2014. Datum för ikraftträdande har ännu inte beslutats, men IASB har kommunicerat att detta åtminstone inte blir före den 1 januari 2017. EU har ännu inte godkänt IFRS 9 och det är därför inte tillåtet att förtidstillämpa standarden.

Utöver detta bedöms inte de övriga nyheterna få någon väsentlig påverkan på Länsförsäkringar Livs resultat eller ställning.

Koncernredovisning

Koncernen omfattar moderbolaget och de bolag där Länsförsäkringar Liv direkt eller indirekt innehar mer än hälften av rösterna för samtliga aktier/andelar. Koncernredovisningen har upprättats enligt förvärvsmetoden i enlighet med IFRS 3.

Som intresseföretag redovisas de företag där ägandet utgör ett led i en varaktig förbindelse samt där moderbolaget utövar ett inflytande över styrningen. I koncernens resultaträkning redovisas andelen i intresseföretagens resultat efter skatt. Intresseföretag redovisas i koncernredovisningen enligt kapitalandelsmetoden.

Koncerninterna fordringar och skulder, intäkter eller kostnader och orealiserade vinster eller förluster som uppkommer från koncerninterna transaktioner elimineras i sin helhet.

Aktieägartillskott och koncernbidrag

Aktieägartillskott förs direkt mot eget kapital hos mottagaren och aktiveras i aktier och andelar hos givaren.

Erhållna koncernbidrag från dotterföretag redovisas enligt huvudregeln i RFR 2 enligt samma principer som utdelningar. Koncernbidrag som lämnas till ett dotterbolag redovisas som ökning av andelar i koncernföretag. Koncernbidrag som lämnats till eller erhållits från moderbolaget redovisas direkt mot eget kapital efter avdrag för dess aktuella skatteeffekt eftersom koncernbidragen redovisningsmässigt likställs med utdelning respektive aktieägartillskott. Inga koncernbidrag har lämnats eller erhållits under verksamhetsåret.

Omräkning av utländsk valuta

Tillgångar och skulder i utländsk valuta har omräknats efter balansdagens valutakurser. Transaktioner i utländsk valuta omräknas till den funktionella valutan till den kurs som föreligger på transaktionsdagen.

Försäkringsavtal

Enligt IFRS 4 Försäkringskontrakt, ska försäkringsavtal innehålla en viss mängd försäkringsrisk för att få hanteras som försäkringsavtal i redovisningen. Som försäkringsavtal klassificeras bolagets traditionella livförsäkringar och försäkringskomponenten i de finansiella avtalen. Premier för försäkringsavtal redovisas som premieinkomst när inbetalning sker avseende traditionella livförsäkringar. Kostnader redovisas när de uppstår, utom rörliga anskaffningskostnader som aktiveras, se vidare förutbetalda anskaffningskostnader. Utbetalda ersättningar redovisas genom att garanterad del kostnadsföres och återbäringsdelen minskar eget kapital.

Avtal med diskretionär del

Länsförsäkringar Liv har bedömt att det finns avtal med diskretionär del inom traditionella livförsäkringar. Det innebär att försäkringstagarna har ett preliminärt fördelat överskott. Det preliminärt fördelade överskotten är inte garanterat. Dessa avtal redovisas enligt principerna för försäkringsavtal. De preliminärt fördelade överskotten redovisas som eget kapital.

Intäktsredovisning

Försäkringsavtal

Premier för försäkringsavtal avseende traditionell livförsäkring redovisas som premieinkomst när inbetalning sker.

Övriga tekniska intäkter

Här redovisas övriga intäkter i försäkringsrörelsen, såsom förvaltningsersättningar, beståndsoverlåtelse och övrigt.

Skatt

Avkastningsskatt

Avkastningsskatt är inte en skatt på försäkringsföretagets resultat, utan betalas av bolaget för försäkringstagarnas räkning. Skatteobjektet utgörs av värdet på de nettotillgångar som förvaltas för försäkringstagarnas räkning. I koncernen redovisas den avkastningsskatt som hänför sig till perioden i resultaträkningen som en övrig icke-teknisk kostnad. I moderbolaget redovisas avkastningsskatten som skatt i resultaträkningen. Avgiftsuttag för avkastningsskatt för finansiella avtal redovisas i förändringen av försäkringstekniska avsättningar för livförsäkring för vilka försäkringstagaren bär risk.

Inkomstskatt

Inkomstskatter utgörs av aktuell skatt och uppskjuten skatt. Inkomstskatter redovisas i resultaträkningen utom då underliggande transaktion redovisas direkt mot eget kapital varvid tillhörande skatteeffekt redovisas i eget kapital.

Aktuell skatt är skatt som ska betalas eller erhålls avseende aktuellt år, med tillämpning av de skattesatser som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen, hit hör även justering av aktuell skatt hänförlig till tidigare perioder.

Uppskjuten skatt beräknas enligt balansräkningsmetoden med utgångspunkt i temporära skillnader mellan redovisade och skattemässiga värden på tillgångar och skulder. Temporära skillnader beaktas inte för skillnad som uppkommit vid första redovisningen av goodwill och inte heller vid första redovisningen av tillgångar och skulder som inte är rörelseförvärv som vid tidpunkten för transaktionen inte påverkar vare sig redovisat eller skattepliktig resultat. Vidare beaktas inte heller temporära skillnader hänförliga till andelar i dotter- och intresseföretag som inte förväntas bli återförda inom överskådlig framtid. Värderingen av uppskjuten skatt baserar sig på hur underliggande tillgångar eller skulder förväntas bli realiserade eller reglerade. Uppskjuten skatt beräknas med tillämpning av de skattesatser och skatteregler som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen.

Uppskjutna skattefordringar avseende avdragsgilla temporära skillnader och underskottsavdrag redovisas endast i den mån det är sannolikt att dessa kommer att kunna utnyttjas. Värdet på uppskjutna skattefordringar reduceras när det inte längre bedöms sannolikt att de kan utnyttjas.

Materiella tillgångar

Inventarier

Inventarier redovisas till anskaffningsvärden med avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella ackumulerade nedskrivningar. Avskrivning sker linjärt över tillgångarnas förväntade nyttjandeperiod med start då tillgången är tillgänglig för användning. Avskrivningar samt eventuella utrangeringar och avyttringar redovisas i resultaträkningen. Nyttjandeperioden är fem år för bilar. Avskrivningsmetoden, tillgångarnas restvärden och nyttjandeperioder omprövas vid varje års slut.

Immateriella tillgångar

Andra immateriella tillgångar

I koncernredovisningen har interna utgifter för systemutveckling aktiverats i balansräkningen. Beroende på respektive systems karaktär bedöms nyttjandeperioden och avskrivningar sker på tre eller fem år från färdigställandet. Värdet på tillgångarna prövas årligen med avseende på nedskrivningsbehov.

Finansiella instrument

Finansiella tillgångar och skulder klassificeras i olika kategorier, utifrån i vilket syfte instrumentet förvärvades. Klassificeringen avgör hur det finansiella instrumentet värderas efter första redovisningstillfället.

1. Finansiella tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde, med värdeförändringen i resultaträkningen. Kategorin delas in i två undergrupper:
 - a) finansiella tillgångar och skulder som företaget initialt har valt att placera i denna kategori enligt den så kallade Fair Value Option. Länsförsäkringar Liv har valt att klassificera aktier och andelar, obligationer och räntebärande värdepapper samt övriga finansiella placeringstillgångar inklusive lån med säkerhet i fast egendom till denna kategori. Bolaget har valt denna klassificering då finansiella instrument utvärderas utifrån sitt verkliga värde och det ger en bättre matchning till livförsäkringstekniska avsättningar som diskonteras med aktuell marknadsränta.
 - b) tillgångar och skulder som klassificeras som att de innehåses för handel vilket är derivat både bland tillgångar och skulder.
2. Investeringar som hålles till förfall, värderas till upplupet anskaffningsvärde. Bolaget har inga finansiella instrument i denna kategori.
3. Lånefordringar och kundfordringar, värderas till upplupet anskaffningsvärde.

Till denna kategori klassificeras övriga fordringar, lån, kassa och banktillgodohavanden samt upplupna ränte- och hyresintäkter.
4. Finansiella tillgångar som kan säljas, värderas till verkligt värde. Bolaget har inga finansiella instrument i denna kategori.
5. Finansiella skulder värderade till upplupet anskaffningsvärde. Räntebärande och ej räntebärande finansiella skulder som inte är derivat ingår i denna kategori.

Placeringstillgångar

Köp och försäljning av placeringstillgångar redovisas i balansräkningen per affärsdagen. Ej likvidreglerade affärer per balansdagen redovisas som fordran på respektive skuld till motparten under övriga fordringar och skulder.

Realiserade vinster och förluster utgörs av skillnaden mellan anskaffningskostnad och försäljningspris. Realiserade resultat redovisas i Kapitalavkastning intäkter och kostnader. Orealiserade vinster och förluster är skillnaden mellan anskaffningsvärde och verkligt värde. Vid försäljning återläggs tidigare orealiserade värdeförändringar. Orealiserade resultat redovisas som orealiserade vinster och förluster i resultaträkningen.

Förvaltningsfastigheter/Byggnader och mark

Koncernens byggnader och mark har klassificerats som förvaltningsfastigheter, det vill säga fastigheter som innehåses i syfte att generera hyresinkomster och/eller värdestegring. Fastigheterna värderas individuellt till verkligt värde av extern värderingsman. Värderingarna görs både med användning av ortspriser och fastigheternas kassaflöden. Då värdering sker till verkligt värde, görs ingen avskrivning på fastigheter.

Finansiella tillgångar:

Aktier och andelar

Aktier värderas till verkligt värde. Vid värderingen av finansiella placeringstillgångar används aktuell köpkurs och transaktionskostnader kostnadsföres direkt vid anskaffningstillfället.

Aktier och andelar i koncernföretag, intresseföretag och joint ventures värderas till det lägsta av anskaffningsvärde och verkligt värde.

Där intresseföretag är handelsbolag har resultatandelen tillförts moderbolagets resultat. I övrigt har redovisning skett efter anskaffningsvärdemetoden i moderbolagets redovisning.

Räntebärande värdepapper

Obligationer och andra räntebärande värdepapper värderas till verkligt värde enligt senaste noterade kurs. Där sådan saknas görs en nuvärdesberäkning med hänsyn till jämförbara värdepappers marknadsräntor på balansdagen. Realisationsresultatet för obligationer och andra räntebärande värdepapper beräknas som skillnaden mellan försäljningsvärde och upplupet anskaffningsvärde. Vid upplupet anskaffningsvärde periodiseras skillnaden mellan anskaffningsvärde och lösenpris över resultaträkningen under resterande löptid. Förändringen av upplupet anskaffningsvärde redovisas netto under räntetäkter. Orealiserade förändringar är skillnaden mellan verkligt värde och upplupet anskaffningsvärde.

Derivat

Samtliga derivat är värderade till verkligt värde över resultaträkningen.

Lån

Lån som utgör placeringstillgångar värderas till verkligt värde.

Finansiella instrument som inte är noterade på en aktiv marknad

Om marknaden för ett finansiellt instrument inte är aktivt, tar företaget fram det verkliga värdet genom att använda en värderingsteknik. De använda värderingsteknikerna bygger i så hög utsträckning som möjligt på marknadsuppgifter. Värderingstekniker används för derivatinstrument (OTC-derivat). Värderingstekniker för OTC-derivat utförs av analys av diskonterade kassaflöden. De tillämpade värderingsmodellerna kalibreras så att verkligt värde vid första redovisningen uppgår till transaktionspriset och förändring i verkligt värde redovisas löpande utifrån de förändringar som inträffat i de underliggande marknadsriskparametrarna.

Noterade aktier utgörs främst av så kallade private equityfonder, det vill säga andelar av fonder som köper, utvecklar och säljer onoterade bolag. Värderingsunderlag erhålls från respektive fond och värdering följer riktlinjer från European Private Equity och Venture Capital

Association. Värderingen bygger på senast kända information från fondförvaltarna vilket normalt innebär värdering kvartalsvis med ett kvartals eftersläpning.

Nedskrivningar

För de finansiella instrument som ej är värderade till verkligt värde görs vid varje balansdag en översyn om det finns tillgångar vars återvinningsvärde understiger redovisat värde. Om bedömningen är att värdenedgången är betydande eller utdragen görs en nedskrivning. Nedskrivningar kostnadsförs i resultaträkningen.

Förutbetalda anskaffningskostnader

Anskaffningskostnader som har ett klart samband med tecknande av försäkringsavtal aktiveras som förutbetalda anskaffningskostnader i balansräkningen. Med anskaffningskostnader avses driftskostnader som till exempel provisioner och kostnader för försäljning som direkt är relaterade till anskaffning eller förnyelse av försäkringsavtal. Anskaffningskostnader skrivs av linjärt under tio år. Tillgången testas för nedskrivningsbehov varje år.

Leasing

Länsförsäkringar Liv hyr inventarier av sitt moderbolag Länsförsäkringar AB. Avtalen är av begränsad omfattning och redovisas i sin helhet som operationell leasing.

Skulder

Försäkringstekniska avsättningar

Försäkringstekniska avsättningar utgörs av livförsäkringsavsättning samt avsättning för oregrerade skador.

Livförsäkringsavsättning

Livförsäkringsavsättning motsvarar det förväntade kapitalvärdet av bolagets garanterade förpliktelser enligt löpande försäkringsavtal efter avdrag för det förväntade kapitalvärdet av framtida avtalade premiebetalningar. Livförsäkringsavsättningen är beräknad enligt vedertagna aktuariella principer baserade på antaganden om ränta, dödlighet, sjuklighet, annullationer och driftskostnader.

Vid beräkningen av försäkringstekniska avsättningar har använts ett bruttoränteantagande i enlighet med Finansinspektionens föreskrift FFFS 2013:23 angående val av räntesats för beräkning av försäkringstekniska avsättningar. Två aktuella räntekurvor tas fram för beräkning per balansdagen, en aktsam för tjänstepensionsförsäkring samt en betryggande för annan försäkring.

Hela räntekurvan tillämpas, vilket innebär att varje framtida transaktion värderas med hänsyn till den räntesats som svarar mot transaktionens duration i förhållande till beräkningstidpunkten.

Antaganden om dödlighet är utformade som en generationsdödlighet och innefattar en trendmässig ökning av förväntad livslängd i förhållande till födelseår. Dessa antaganden baseras på bolagets erfarenhet av dödlighet i det egna beståndet. Antagandena om driftskostnader och annullationer bestäms utifrån bolagets erfarenhet samt i vissa fall med ”expert judgement” angående framtida utfall. Samtliga kassaflöden är neutrala eller något försiktigt bestämda.

Avsättning för oregrerade skador

Avsättningen för oregrerade skador omfattar tre olika balansposter. Dessa är avsättning för sjukräntor, fastställda skador samt icke fastställda skador. Avsättningen för sjukräntor motsvarar det diskonterade kapitalvärdet av bolagets förpliktelser i enlighet med försäkringsavtalet.

Avsättningen för fastställda skador motsvarar det diskonterade förväntade kapitalvärdet av bolagets framtida utgifter med anledning av inträffade sjukfall. Här ingår skador som är anmälda och godkända men ännu ej utbetalda samt framtida driftskostnader. Häri ingår även förräntnings-

rörelsen. Diskonteringsräntan fastställs utifrån aktuella marknadsräntor enligt betryggande grunder.

Avsättning för icke fastställda skador avser ännu inte anmälda skador och har gjorts enligt statistiska metoder utifrån tidigare erfarenhet för respektive produkt. För sjukräntor med fast belopp har det nominella räntebeloppet fastställts utifrån den räntekurva vi använder för livförsäkringsavsättningarna. För indexerade sjukräntor har på motsvarande sätt en realräntekurva använts. Detta gäller numera alla sjukräntor, oavsett om de är tjänstepensionsklassade eller ej.

Avsättningar för vilka livförsäkringstagaren bär risk

Posten består av finansiella skulder där skulden har en direkt koppling till värdet på en finansiell tillgång som koncernen inte har någon risk i värdeförändringen på tillgångens verkliga värde.

Som villkorad återbäring redovisas återbäring för vilken försäkringstagarna bär en finansiell eller försäkringsteknisk risk som påverkar storleken på återbäringen. Storleken på villkorad återbäring bestäms genom försäkringsavtalens villkor. Avsättningen värderas till värdet av de tillgångar som är kopplade till avtalen. För produkterna Försäkrad Pension och Nya Världen redovisas villkorad återbäring i resultaträkningen och balansräkningen.

Ersättningar till anställda

Kortfristig ersättning

Kortfristiga ersättningar till anställda beräknas utan diskontering och redovisas som kostnad när de relaterade tjänsterna erhålls. Den förväntade kostnaden för bonusbetalningar och andra rörliga ersättningar redovisas när det finns en rättslig eller informell förpliktelse att göra sådana betalningar till följd av att tjänster erhållits från anställda och förpliktelsen kan beräknas tillförlitligt.

Ersättning vid uppsägning

En kostnad för ersättningar i samband med uppsägningar av personal redovisas endast om företaget är bevisligen förpliktigt, utan realistisk möjlighet till tillbakadragande, av en formell detaljerad plan att avsluta en anställning före den normala tidpunkten. När ersättningar lämnas som ett erbjudande för att uppmuntra frivillig avgång, redovisas en kostnad om det är sannolikt att erbjudandet kommer att accepteras och antalet anställda som kommer att acceptera erbjudandet tillförlitligt kan uppskattas.

Pensionsplaner

Inom koncernen finns såväl avgiftsbestämda som förmånsbestämda pensionsplaner, varav vissa med tillgångar i särskilda stiftelser eller motsvarande. Kortfristiga ersättningar till anställda beräknas utan diskontering och redovisas som kostnad när de relaterade tjänsterna erhålls. Den förväntade kostnaden för bonusbetalningar och andra rörliga ersättningar redovisas när det finns en rättslig eller informell förpliktelse att göra sådana betalningar till följd av att tjänster erhållits från anställda och förpliktelsen kan beräknas tillförlitligt.

Avgiftsbestämda pensionsplaner

Som avgiftsbestämda pensionsplaner klassificeras de planer där företags förpliktelse är begränsad till de avgifter företaget åtagit sig att betala. Koncernens utbetalningar avseende avgiftsbestämda planer redovisas som kostnad under den period när de anställda utfört de tjänster som avgiften avser.

FTP-planen, genom försäkring i Försäkringsbranschens Pensionskassa (FPK) och SPP Liv, är en förmånsbestämd plan som omfattar flera arbetsgivare. Denna pensionsplan innebär enligt IAS 19, bland annat att ett företag som huvudregel redovisar sin proportionella andel av den förmånsbestämda pensionsförpliktelsen samt av de förvaltningstillgångar och kostnader som är förbundna med pensionsförpliktelsen. Bolaget saknar tillräcklig information för att redovisa i enlighet med IAS 19 och

redovisar därför i enlighet med Rådet för finansiell rapporterings uttalande UFR 6.

Förmånsbestämda pensionsplaner

Koncernen

Koncernens nettoförpliktelse avseende förmånsbestämda planer beräknas separat för varje plan genom en uppskattning av den framtida ersättning som de anställda intjänat genom sin anställning i både innevarande och tidigare perioder. Denna ersättning diskonteras till ett nuvärde. Diskonteringsräntan är räntan på balansdagen på en förstklassig företagsobligation med en löptid som motsvarar koncernens pensionsförpliktelser. När det inte finns en fungerande marknad för sådana företagsobligationer används istället marknadsräntan på statsobligationer med en motsvarande löptid. Beräkningen utförs med den så kallade Projected Unit Credit Metod. Det verkliga värdet av förvaltningstillgångar har beräknats per rapportdagen.

Vid fastställandet av förpliktelsens nuvärde och verkligt värde på förvaltningstillgångar kan det uppstå aktuariella vinster och förluster. Dessa uppkommer antingen genom att det verkliga utfallet avviker från det tidigare gjorda antagandet, eller genom att antagandena ändras.

I balansräkningens redovisade värde för pensioner och liknande förpliktelser motsvarar förpliktelsens nuvärde vid bokslutstidpunkten, med avdrag för det verkliga värdet av förvaltningstillgångar, oredovisade aktuariella vinster och förluster samt oredovisade kostnader avseende tjänstgöring under tidigare perioder.

När beräkningen leder till en tillgång för koncernen begränsas det redovisade värdet på tillgången till nettot av oredovisade aktuariella förluster och oredovisade kostnader för tjänstgöring under tidigare perioder och nuvärdet av framtida återbetalningar från planen eller minskade framtida inbetalningar till planen. När ersättningarna i en plan förbättras, redovisas den andel av den ökade ersättningen som hänför sig till de anställdas tjänstgöring under tidigare perioder i resultaträkningen linjärt fördelad över den genomsnittliga perioden tills ersättningarna är helt intjänade. Om ersättningen är fullt ut intjänad redovisas en kostnad i resultaträkningen direkt. När det finns en skillnad mellan hur pensionskostnaden fastställs i juridisk person och koncernen redovisas en avsättning eller fordran avseende särskild löneskatt baserat på denna skillnad. Avsättningen eller fordran nuvärdesberäknas inte. Samtliga kostnader för förmånsbestämda planer redovisas som personalkostnader i rörelseresultatet.

Moderbolaget

I moderbolaget tillämpas andra grunder för beräkning av förmånsbestämda planer än de som anges i IAS 19. Moderbolaget följer trygglagens bestämmelser och Finansinspektionens föreskrifter eftersom detta är en förutsättning för skattemässig avdragsrätt. De väsentligaste skillnaderna jämfört med reglerna i IAS 19 är hur diskonteringsräntan fastställs, att beräkning av den förmånsbestämda förpliktelsen sker utifrån nuvarande lönenivå utan antagande om framtida löneökningar, och att alla aktuariella vinster och förluster redovisas i resultaträkningen då de uppstår.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen är upprättad i enlighet med IAS 7. Analysen redovisas enligt den indirekta metoden.

Eventualförpliktelser

En eventualförpliktelse redovisas när det finns ett möjligt åtagande som härrör från inträffade händelser och vars förekomst bekräftas endast av en eller flera osäkra framtida händelser eller när det finns ett åtagande som inte redovisas som en skuld eller avsättning på grund av att det inte är troligt att ett utflöde av resurser kommer att krävas.

2 RISKER OCH RISKHANTERING

Inriktning och mål för styrning av risk

Länsförsäkringar Liv bedriver livförsäkringsrörelse. Bolaget erbjuder pensionssparande och riskförsäkring i olika former. De finansiella produkter och tjänster som Länsförsäkringar Liv erbjuder innebär i sig risktagande. Eftersom Länsförsäkringar Liv bedrivs enligt ömsesidiga principer bärs bolagets risker av försäkringstagarna. Styrningen av risktagandet ska bidra till att finansiella produkter kan tillhandahållas vid en kontrollerad risknivå och med en rimlig avkastning. Risktagandet ska begränsas så att sannolikheten för att gällande legala kapitalkrav underskrids inom 12 månader är högst 0,5 (0,5) procent.

Ett av de viktigaste målen är att säkerställa att Länsförsäkringar Liv med marginal kan infria sina garanterade åtaganden till kunderna. Mest kritiska är således de risker som kan bidra till att bolaget blir insolvent så att åtagandena mot försäkringstagarna inte kan infrias.

Exponering för risk

Verksamheten kännetecknas av en låg riskprofil och Länsförsäkringar Liv uppfyller legala och tillsynsbaserade kapitalkrav med marginal. Höjda marknadsräntor som minskat de försäkringstekniska avsättningarna, anpassningar i placeringsportföljen samt effekten av att kunder villkorsändrat sina försäkringar till Nya Trad har stärkt bolagets nyckeltal under året. Solvensgraden i Länsförsäkringar Liv uppgick till 118 (113) procent. Solvenskvoten var 4,3 (3,1). Relationen mellan kapitalkrav och kapitalbuffert enligt FIs Trafikljus var 237 (242) procent, Följande karaktäriserar Länsförsäkringar Livs risktagande:

- Verksamheten riktar sig i huvudsak till privatpersoner, anställda och egenföretagare i små och medelstora företag.
- Samtliga 23 länsförsäkringsbolag förmedlar bolagets produkter och därigenom uppnås en geografisk fördelning av livförsäkringsriskerna över hela landet.
- Länsförsäkringar Liv är exponerat mot främst livförsäkringsrisker och marknadsrisker.
- En av de större livförsäkringsriskerna är risken för att den genomsnittliga livslängden hos försäkringstagarna ökar mer än vad som antagits vilket skulle kunna leda till att de försäkringstekniska avsättningarna inte räcker till för att infria Länsförsäkringar Livs garanterade åtaganden. Länsförsäkringar Liv har återförsäkrat liv- och sjukrisker och tecknat en katastrofåterförsäkring för att begränsa riskerna.
- Bland marknadsriskerna är aktierisk, kreditrisk (spreadrisk) och ränterisker de risker som medför störst kapitalkrav. Fallande aktiekurser utgör den största av dessa risker. Kreditrisken (spreadrisken) härrör främst från innehav i svenska säkerställda bostadsobligationer. Ränterisken reduceras genom att de försäkringstekniska avsättningarna matchas av tillgångar med likvärdiga egenskaper. Marknadsriskerna begränsas genom limiter för kapitalkraven från placeringsverksamheten.

Organisation av riskarbetet

Riskhanteringen består av strategier, processer och rapporteringsrutiner som är nödvändiga för att fortlöpande kunna identifiera, mäta, övervaka, hantera och rapportera de risker som verksamheten är förknippad med. Arbetsprocessen för riskhantering består av löpande arbete och årligen återkommande aktiviteter och kan skilja sig åt mellan olika risker. I det löpande riskhanteringsarbetet ska ingå att hantera risker samt att identifiera nytillkommande risker. En egen risk- och solvensanalys genomförs årligen samt vid större förändringar i verksamheten eller omvärlden. Styrelsen fastställer utifrån gällande regler ramarna för bolagets riskhantering och riskkontroll genom interna regler i olika styrdokument. Bolagets verkställande direktör ansvarar för att alla styrdokument införlivas i verksamheten och för att fastställa, inom de ramar som styrelsen beslutat, mer detaljerade regler för riskhanteringen. Styrdokumentet uppdateras och fastställs minst årligen. Exempel på styrande dokument som reglerar risk-

hantering och riskkontroll är Länsförsäkringar Livs riskpolicy, försäkringstekniska riktlinjer, riskprovningpolicy, instruktion avseende reservsättning, återförsäkringspolicy, konsolideringspolicy och placeringsriktlinjer.

Inom Länsförsäkringar AB-koncernen har fram till fjärde kvartalet 2013 funnits ett gemensamt finansutskott på styrelsenivå där representanter för Länsförsäkringar Liv deltagit. Finansutskottet har utgjort ett forum för finansiella omvärlds- och makroekonomiska analyser. Utskottet har under 2013 berett och koordinerat ärenden inom kapitalförvaltningen som har förelagts styrelsen för beslut. Finansutskottet har även bevakat att beslutade mål, placeringsinriktning och delegeringsordning uppnåtts och efterlevts under 2013. Under fjärde kvartalet har istället ett risk- och kapitalutskott införts per bolag, som övertagit finansutskottets uppgifter. Risk- och kapitalutskottet skall stödja styrelsens arbete med att granska och bedöma risktagande och kapitalbehov. Syftet med förändringen är att få ett stringent arbetssätt kring respektive bolags specifika risker, då det har bedömts att risker och placeringsportföljer inom liv- respektive sakförsäkringsverksamheten krävt så pass olika hantering och beslut att riskerna bäst hanteras i respektive bolag.

På ledningsnivå inom Länsförsäkringar Liv finns en Investeringskommitté som är ett beredande organ till risk- och kapitalutskottet. Kommittén granskar och bereder Kapitalförvaltningsenhetens förslag till placeringsinriktning utifrån uppsatta mål och finansiella omvärldsanalyser och makroekonomiska analyser samt gentemot givna ramar. I kommittén deltar representanter för Länsförsäkringar Livs affärsledning, Kapitalförvaltningsenheten och riskkontrollfunktionen.

Den löpande hanteringen och uppföljningen av enskilda risker utförs i den operativa verksamheten. Varje avdelning inom Länsförsäkringar Liv ansvarar för att identifiera, mäta, övervaka, hantera och rapportera risker inom sitt ansvarsområde. Detta gäller även utlagd verksamhet.

Riskkontrollfunktionen ansvarar för den oberoende riskkontrollen som är fristående från den operativa verksamheten och rapporterar till verkställande direktör och styrelse. Riskkontrollfunktionen ansvarar för att hålla verkställande direktör och styrelse kontinuerligt informerade om bolagens samlade risksituation genom att rapportera risker åtminstone fyra gånger per år. Till funktionens uppgifter hör även att årligen genomföra riskanalyser för affärsrisker samt operativa risker inom Länsförsäkringar Liv.

Compliancefunktionen utgör ett stöd för att säkerställa att verksamheten bedrivs med god regelefterlevnad. Funktionen identifierar och informerar bland annat om risker som kan uppkomma till följd av bristande regelefterlevnad.

Internrevisionen är en oberoende granskningsfunktion som utgör styrelsens stöd i kvalitetssäkringen av organisationens riskhantering, styrning och kontroller.

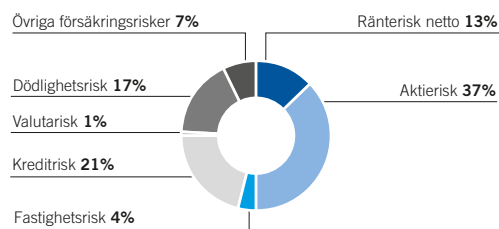
Revisionsutskottet övervakar kvaliteten i den finansiella rapporteringen inklusive effektiviteten i den interna kontrollen med avseende på finansiell rapportering. Vidare följs operativa risker samt företagsstyrningssystem inklusive system för intern styrning och kontroll.

Riskmodellering

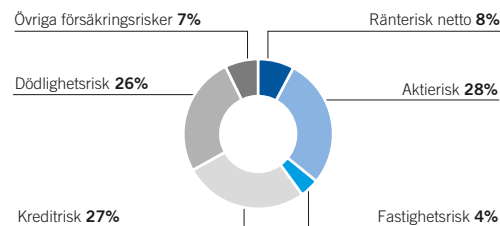
Länsförsäkringar Liv använder olika analysverktyg och simuleringsmodeller som verktyg i riskhanteringsarbetet. För den löpande uppföljningen av risk används en analys av underlaget till Finansinspektionens trafikljus. Inom ramen för förberedelserna för Solvens II pågår arbete med att utveckla en partiell intern modell för mätning av risk och beräkning av solvenskapitalkrav.

I nedanstående diagram visas fördelningen av risk i Länsförsäkringar Liv per 2013-12-31 och 2012-12-31 enligt trafikljuset fördelat på huvudrisktyper. Diversifieringseffekter har fördelats proportionellt.

Figur 1. Riskprofil för Länsförsäkringar Liv 2013

Riskprofil för Länsförsäkringar Liv 2012

Övervakning och styrning av risktagande och solvens

Risikexponering, kapitalkrav och tillgängligt kapital övervakas kontinuerligt och rapporteras till styrelsen kvartalsvis eller oftare om omständigheterna så kräver. Styrningen av risktagandet sker i samband med beslut om hur bolagets kapital skall förvaltas. I beredningen av förslag till placeringsinriktning analyseras förslagens påverkan på bolagets nyckeltal.

Länsförsäkringar Livs solvens och skuldtäckningsgrad överstiger de lagstadgade kraven och trafikljuset visar grönt ljus för bolaget.

Solvens II – kommande riskbaserade verksamhetsregler

Inom EU antogs i slutet av år 2009 ett nytt regelverk om moderniserade rörelse regler för försäkringsbolag, Solvens II. Regeländringarna i Solvens II är omfattande och berör ett flertal områden i försäkringsföretagens verksamhet. De nya reglerna innebär bland annat att större krav ställs på styrning och riskkontroll. Reglerna innebär också att kraven på minsta buffertkapital bättre anpassas till det enskilda försäkringsföretagets faktiska risknivå. För beräkning av kapitalkrav under Solvens II kan antingen en standardformel eller en så kallad intern modell användas. Den senare ska baseras på företagets egna risker, snarare än att gälla generellt som standardformeln. En intern modell ska godkännas av Finansinspektionen innan den får användas för rapportering till Finansinspektionen. Länsförsäkringar Liv har ansökt hos Finansinspektionen om förhandsgranskning av partiell intern modell för beräkning av solvenskapitalkrav. Därigenom ska Länsförsäkringar Liv kunna arbeta med mått på kapitalbehov som stämmer bättre med de egna riskerna än i företaget än vad som följer av standardformeln.

Tidsplanen för införandet av Solvens II har succesivt flyttats fram. Under våren 2013 avslutade den Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten (EIOPA) sin analys av vissa åtgärder för minska effekterna av kortsiktiga marknadsfluktuationer vid värdering av långfristiga försäkringsåtaganden enligt Solvens II-regelverket (Long-Term Guarantee Assessment, LTGA). Över 500 europeiska försäkringsföretag deltog i studien, så även Länsförsäkringar Liv. Med utgångspunkt i EIOPA:s rapport från LTGA har institutionerna i EU lyckats nå en överenskommelse i november 2013. Enligt denna överenskommelse ska Solvens II-regelverket i sin helhet börja gälla fr.o.m. den 1 januari 2016. Redan med start

1 januari 2014 ska dock företag som omfattas av Solvens II-regelverket börja tillämpa de förberedande riktlinjer som utfärdats av EIOPA. Riktlinjerna omfattar följande områden: 1) system för företagsstyrning, inklusive riskhantering, 2) framåtblickande bedömning av företagets egna risker, 3) förhandsgranskning av interna modeller och 4) inrapportering till tillsynsmyndigheten.

Länsförsäkringar AB med dotterbolag ligger långt fram i förberedelserna för Solvens II. Arbetet har i första hand inriktats på att säkerställa efterlevnad av regelverket. Detta medför att Länsförsäkringar AB med dotterbolag i allt väsentligt uppfyller kraven i EIOPA:s riktlinjer från 1 januari 2014. Förberedelsearbetet har även utförts med avseende på att skapa så stor affärs- och kundnytta som möjligt. Nya former för styrning, hantering och kontroll av risker samt allokering av kapital har bidragit till att effektivisera arbetsprocesser och att skapa bättre beräkningsverktyg för avvägningar mellan riskbegränsning och möjligheter till avkastning.

Indelning av risk

I det följande beskrivs Länsförsäkringar Livs samlade risker och hur de styrs och hanteras. Nedanstående illustration visar den indelning av risk som tillämpas inom Länsförsäkringar Liv.

Livförsäkringsrisk

Livförsäkringsrisker är de risker som uppstår i och med åtaganden att försäkra enskilda personers liv och hälsa. Livförsäkringsriskerna kan delas in i ett antal undergrupper.

Livfallsrisk, dödsfallsrisk, invaliditets- och sjukrisk

Livfallsrisken avser risken för förluster till följd av att de försäkrade lever längre än vad som antagits.

Dödsfallsriskerna avser risken för förluster till följd av att dödligheten bland de försäkrade blir högre än vad som antagits. Invaliditets- och sjukrisken avser risken för förluster till följd av att de försäkrades invaliditet och sjuklighet blir större än vad som antagits.

Driftskostnadsrisk

Utöver de rena försäkringsriskerna tillkommer bland annat driftskostnadsrisk som avser risken för förluster till följd av att de antagna kostnaderna för att bedriva bolagets verksamhet inte täcker bolagets faktiska kostnader. Länsförsäkringar Liv följer löpande upp utvecklingen av driftskostnadsantagandena i förhållande till de verkliga kostnaderna på produktnivå och på totalnivå.

Annulationsrisk

Annulationsrisk avser risken för förluster till följd av att förändringar i premieutbetalningarna, återköp eller flytt avviker från vad som antagits. Denna risk påverkar driftskostnadsrisken i och med att förhöjda annullationer leder till lägre försäkringsintäkter och därmed också försämrade möjligheter att täcka bolagets faktiska driftskostnader.

Katastrofrisk

Katastrofrisk avser risken för förluster till följd av naturkatastrofer, epidemier eller katastrofer orsakade av mänskliga aktiviteter som leder till mycket stora försäkringsersättningar.

Hantering av livförsäkringsrisker

De försäkringstekniska avsättningarna motsvarar bolagets garanterade åtaganden och beräknas per försäkringsavtal efter antaganden om dödlighet, ränta, sjuklighet, sannolikhet för tillfrisknande, driftskostnader, annullationer och inflation. Dessa antaganden ska sättas enligt regelverk som syftar till att bolaget alltid ska kunna fullfölja sina åtaganden. För tjänstepensioner ska antagandena väljas enligt aktsamhetsprincipen, medan för övriga produkter gäller att antagandena vart och ett ska vara betryggande.

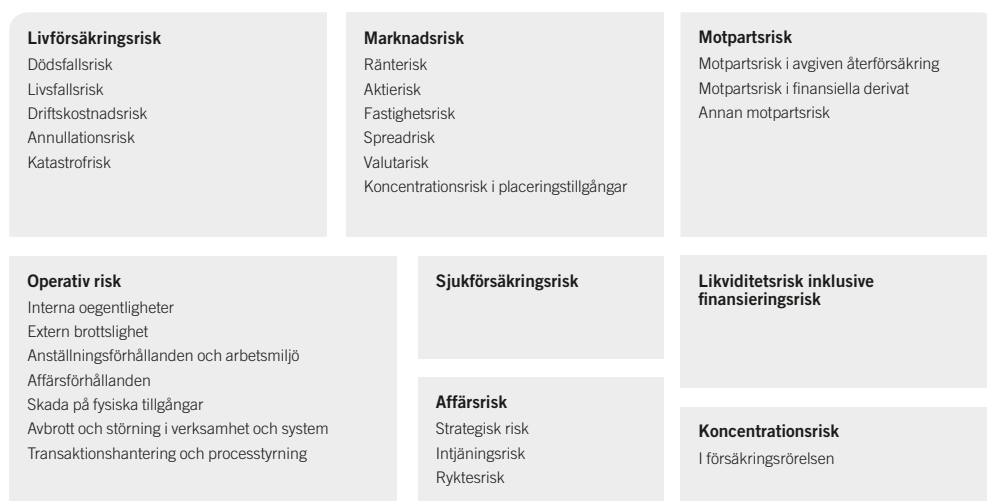
Livslängden i Sverige ökar successivt, vilket innebär mindre behov av avsättningar för försäkringar med övervägande dödsfallsrisk, det vill säga där man har försäkrat sig mot för tidig död. Å andra sidan medför detta ett ökande behov av avsättningar för de försäkringstagare där livfallsrisken överväger.

Livförsäkringsriskerna begränsas genom det riskprövningsregelverk som Länsförsäkringar Liv tillämpar. Vid riskbedömningen tas hänsyn till främst kostnaden vid eventuellt försäkringsfall, den försäkrades ålder, anställningsförhållande, ekonomisk prövning och hälsotillstånd. I vissa fall kan även medicinsk hälsoprövning förekomma. Vid skadereglering sker regelmässigt kontroll av lämnade uppgifter.

Livförsäkringsriskerna begränsas även genom återförsäkring. Länsförsäkringar Liv har återförsäkrat liv- och sjukrisker.

Nedanstående tabell visar känsligheten av rimligt sannolika förändringar i några centrala aktuariella antaganden.

Figur 2. Indelning av risk i Länsförsäkringar Liv

Tabell 1. Känslighetsanalys livförsäkringsrisker

Antagande före återförsäkring	Förändring i antagande %	Förändring i avsättning, Mkr	
		2013	2012
Dödlighet (inkl livsfallsrisk)	-20%/+20%	+1 868/ -1 535	+2 600/ -2 110
Sjuklighet	+50%	+258	+285
Driftskostnadsprocent	+10%	+340	+500
Diskonteringsränta (brutto FTA)	-1,0%	+11 390	+15 950

Marknadsrisk

Marknadsrisk är risken för förluster till följd av ändringar i nivå eller volatilitet av räntor, priser på finansiella tillgångar och valutakurser. I förvaltningen av Länsförsäkringar Livs tillgångar görs bedömningar av dels möjligheter till god avkastning, dels risknivå för att skapa placeringsstrategier och underlag till operativa placeringsbeslut. De huvudsakliga tillgångsklasserna i portföljförvaltningen är räntebärande värdepapper, aktier, alternativa investeringar och fastigheter. För att bestämma hur stor risk som kan tas i förvaltningen görs analysen av tillgångar och skulder och deras egenskaper såsom förväntad avkastning, risk och korrelation. Prognoser för försäkringsrörelsens utveckling tas också med i analysen och syftet är att bestämma en optimal risknivå, med en hög och konkurrenskraftig avkastning alternativt ett skyddande av eller förbättring av nyckeltal, inom ramen för legala restriktioner samt gällande placeringsriktlinjer. Placeringsriktlinjerna utgår från uppfyllandet av legala restriktioner såsom skuldsättning och solvenskrav samt Finansinspektionens Trafikljusmodell. Länsförsäkringar Livs styrelse fattar beslut om allokeringsmandat samt aktuella risklimiten för respektive förvaltningsform samt för bolaget totalt. Styrelsen tar därmed ställning till dels vilken risknivå som ska gälla för placeringsverksamheten, dels vilken frihet som ges för den operativa förvaltningsorganisationen att försöka förbättra resultatet genom förändrat riskutnyttjande.

Avdelningen för Riskanalys inom kapitalförvaltningen svarar för övervakningen av placeringsriskerna i enlighet med placeringsriktlinjerna, dvs att portföljen håller sig inom önskad och beslutad marknadsrisk. Marknadsvärdena för finansiella tillgångar och skulder påverkas av förändringar i räntesatser, valutakurser och aktiekurser samt på grund av förändringar i deras respektive volatilitet. Derivatinstrument används i förvaltningen av placeringstillgångarna i syfte att effektivisera förvaltningen samt att nå önskad riskprofil. Tabell 2 nedan åskådliggör känsligheten i marknadsrisker.

Tabell 2. Känslighetsanalys marknadsrisker

Känslighetsanalys		Inverkan på resultat före skatt, Mkr	
		2013	2012
Ränterisk	1% lägre räntenivå	-6 148	-4 000
Aktierisk ¹⁾	10% lägre aktiekurser	-1 615	-1 433
Fastighetsrisk	10% lägre marknadsvärde	-143	-144
Kreditspreadrisk	1% ökad kreditspread	-3 258	-4 328

¹⁾ Inklusive 10% lägre kurser på hedgefonder.

Ränterisk

I försäkringsföretagets fall utgör ränterisken normalt den övervägande marknadsrisken. Ränterisk avser risken för förluster till följd av ändring i marknadsräntornas nivå eller volatilitet. Ränterisk finns även inbyggd i försäkringsskulderna dels genom att försäkringstagarna enligt många livförsäkringsavtal är berättigade till en garanterad ränta och dels genom att de livförsäkringstekniska avsättningarna diskonteras med en aktuell marknadsränta. Normalt sett är en räntenedgång ogynnsamt för Länsförsäkringar Liv, eftersom bolagets skulder ökar mer än tillgångarna. Länsförsäkringar Liv styr sitt risktagande med beaktande av de försäkringstekniska åtagandenas känslighet för ändringar i räntenivå, med medvetna val av i vilken utsträckning åtagandena matchas med tillgångar med motsvarande egenskaper. Detta sker i huvudsak genom olika typer av räntederivat. De försäkringstekniska åtagandena presenteras i tabell utvisande Förfallotidpunkter för tillgångar och skulder, sist i denna not. Den önskade ränterisken beskrivs och beslutas i ett intervall för nettoräntekänsligheten, dvs skillnaden mellan skuldens och tillgångarnas räntekänslighet. Därtill finns limiter för känsligheten för att enbart svenska räntor faller respektive att enbart tyska statsräntor samt ränteswappar denominerade i EUR stiger respektive att räntor med lång löptid faller mer än räntor med kortare löptid. Derivatinstrument som exempelvis ränteswapkontrakt och swaptioner används för att hantera ränterisken och reducera räntekänsligheten i balansräkningen. Tabell 3 visar exponeringen mot ändrade marknadsräntor genom räntebindningstider för fastförräntande tillgångar och skulder:

Aktierisk

Aktierisk är risken för förluster till följd av ändringar, i nivå eller volatilitet, av aktiekurser och priser på alternativa placeringar. Aktierisken minskas genom diversifiering av placeringar mellan olika branscher och geografiska områden. Som framgår av bolagets balansräkning är aktieexponeringen i bolaget låg. Den exponering som finns är hänförlig till de aktiefonder som finns i portföljen Nya Världen. Aktierisk finns utöver det även till viss del i hedgefondinnehav. Per 2013-12-31 uppgick andelen aktier i balansräkningen till 10 (8) procent av placeringstillgångarna.

Fastighetsrisk

Fastighetsrisk är risken för förluster till följd av ändringar, i nivå eller volatilitet, av priset på fastigheter. Fastighetspriserna är en effekt av antaganden om gällande avkastningskrav samt hyresnivåer.

Kreditspreadrisk

Kreditspreadrisk är risken för förluster till följd av ändringar, i nivå eller volatilitet, av differensen mellan marknadsräntor på obligationer med kreditrisk och statspappersräntor. Beslut om hur stor del av obligationsportföljen som ska utgöras av obligationer med kreditrisk fattas mot bakgrund av rådande marknadsförutsättningar och önskad nivå på risktagandet i placeringsportföljen. Tabell 5 visar att en övervägande del av de räntebärande placeringarna har en AAA rating.

Tabell 3. Räntebindingstider för fastförräntade placeringstillgångar minus finansiella skulder (inkl. derivat), Mkr

2013-12-31 Ange belopp i Mkr	Högst 1 mån	Längre än 1 mån men högst 3 mån	Längre än 3 mån men högst 6 mån	Längre än 6 mån men högst 1 år	Längre än 1 år men högst 3 år	Längre än 3 år men högst 5 år	Längre än 5 år	Utan ränta	Totalt bokfört värde
Tillgångar									
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	957	5 152	5 324	2 969	19 555	10 904	35 389	10 434	90 685
Likvida medel	3 689	–	–	–	–	–	–	–	3 689
Övriga tillgångar	1 215	–	–	–	–	1 745	–	3 018	5 979
Summa tillgångar	5 862	5 152	5 324	2 969	19 555	12 649	35 389	13 452	100 352
Skulder									
Försäkringstekniska skulder	–	–	–	–	–	–	–	97 583	97 583
Övriga skulder	758	–	–	–	–	–	–	2 627	3 385
Summa skulder och eget kapital	758	–	–	–	–	–	–	100 190	100 968
Differens tillgångar och skulder	5 104	5 152	5 324	2 969	19 555	12 649	35 389	–86 738	–616
2012-12-31									
Ange belopp i Mkr	Högst 1 mån	Längre än 1 mån men högst 3 mån	Längre än 3 mån men högst 6 mån	Längre än 6 mån men högst 1 år	Längre än 1 år men högst 3 år	Längre än 3 år men högst 5 år	Längre än 5 år	Utan ränta	Totalt bokfört värde
Tillgångar									
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	935	5 738	5 401	1 236	23 267	12 601	44 773	6 239	100 189
Likvida medel	7 153	–	–	–	–	–	–	–	7 153
Övriga tillgångar	1 685	–	–	–	–	–	–	8 820	10 506
Summa tillgångar	9 773	5 738	5 401	1 236	23 267	12 601	44 773	15 059	117 848
Skulder									
Försäkringstekniska skulder	–	–	–	–	–	–	–	109 506	109 506
Övriga skulder	2 582	–	–	–	–	–	–	7 036	9 618
Summa skulder och eget kapital	2 582	–	–	–	–	–	–	116 542	119 126
Differens tillgångar och skulder	7 191	5 738	5 401	1 236	23 267	12 601	44 773	–101 433	–1 278

I uppgiften ingår även Räntebärande värdepapper emitterade av koncernföretag.

Valutarisk

Valutarisken är risken för förluster till följd av ändringar, i nivå eller volatilitet, av valutakurser. Länsförsäkringar Livs försäkringstekniska avsättningar är bokförda i svenska kronor. Den valutaexponering som finns här rör till placeringstillgångar i andra valutor och risken begränsas genom användning av valutaderivat. Beslut om storleken på valutaexponering fattas mot bakgrund av rådande marknadsförutsättningar. Under 2013 har Länsförsäkringar Liv haft som övergripande mål att inte ha någon valutaexponering.

Den totala valutaexponeringen netto uppgick per 2013-12-31 till 1,5 (0,6) procent av totala placeringstillgångar. Exponeringen per valuta framgår av tabell 6.

Tabell 4. Påverkan på resultat av en förändring på 10% i valutakursen mot SEK

Valuta	Resultatpåverkan före skatt	
	2013	2012
EUR	8	–28
GBP	17	–1
JPY	5	0
KRW	7	6
USD	93	96

Motpartsrisk

Med motpartsrisken avses risken för förluster till följd av att motparter inte fullgör sina åtaganden och att eventuella säkerheter inte täcker fordran. Länsförsäkringar Livs exponering för motpartsrisken uppstår främst genom användning av finansiella derivat. Motpartsrisken i finansiella derivat hanteras genom interna regler om godkänd exponering per motpart. Storleken på tillåten exponering beror av motpartens rating. Exponeringarna begränsas genom ISDA-avtal (nettningsavtal) samt tillhörande avtal kring ställande av säkerheter vid vissa uppnådda motpartsexponeringar. Tabell 6 visar maximal kreditriskexponering utan hänsyn tagen till kreditförstärkningar motsvarar tillgångarnas bokförda värde på balansdagen. Det redovisade värdet bedöms motsvara den maximala kreditriskexponeringen, utan hänsyn tagen till kreditförstärkningar motsvarar tillgångarnas bokförda värde på balansdagen.

Tabell 5. Kreditkvalitet avseende fullt fungerade finansiella tillgångar

Mkr	2013	2012
Utlåning till kreditinstitut		
A	3 649	3 968
Summa	3 649	3 968
Obligationer och andra räntebärande värdepapper		
AAA – svenska staten	9 306	16 599
AAA – andra statspapper än svenska staten	55	83
AAA – övriga	58 075	64 804
AA	5 171	3 277
A	7 184	7 805
BBB	6 165	5 652
BB	2 266	1 045
B	1 746	512
CCC	220	13
CC	2	0
Rating saknas	2 193	2 539
Summa	92 385	102 331

Uppställningen inkluderar upplupen ränta.

Det finns också en motpartsrisk i exponering mot återförsäkringsgivaren, Sweden Re. Sweden Re har en A rating från Standard & Poor's och den utestående fordran per 2013-12-31 var 466 (475) Mkr.

Operativ risk

Operativ risk är risk för förluster till följd av icke ändamålsenliga eller misslyckade interna processer, mänskliga fel, felaktiga system eller externa händelser. Operativa risker är en del av Länsförsäkringar Livs verksamhet. Genom förebyggande arbete och ändamålsenlig riskhantering och riskkontroll kan Länsförsäkringar Liv minska sannolikheten för att operativa risker materialiseras och därmed reducera dess konsekvenser. I processen för hantering och kontroll av operativa risker ingår identifiering, mätning, övervakning, hantering och rapportering.

Analys av operativ risk genomförs årligen dels på bolagsnivå, dels i den operativa verksamheten. För analyserna används en gemensam metod och rapporteringsformat. Operativa risker identifieras, potentiella konsekvenser värderas och sannolikheter att risker inträffar bedöms. För väsentliga risker utarbetas handlingsplaner som följs upp kvartalsvis. Riskkontrollfunktionen faciliterar analyserna och aggregerar resultaten till ledningsgrupp och styrelse i Länsförsäkringar Liv. Riskkontroll följer även upp och rapporterar genomförandet av handlingsplanerna under året.

För incidenthantering används ett gemensamt systemstöd i hela Länsförsäkringar-koncernen. Vidare fastställs årligen en kontinuitetsplan av företagsledningen.

För att ytterligare stärka den interna kontrollen har affärskritiska processer och dess risker kartlagts och dokumenterats. I samband med detta

har även de viktigaste kontrollerna dokumenterats, s.k. nyckelkontroller. Rapportering av utfallet av genomförda nyckelkontroller är ett led i att identifiera förbättringar i kvalitet och effektivitet i Länsförsäkringar Livs processer och förbättra hanteringen av kritiska risker. Rapporteringen skapar även en överblick av den aggregerade kontrollmiljön.

Affärsrisk

Affärsrisk avser risken för vikande intjäning med anledning av svårare konkurrensförhållanden, fel strategi eller felaktiga beslut. Affärsriskerna omfattar risk för förluster till följd av affärsstrategier och affärsbeslut som visar sig vara missriktade, konkurrenters åtgärder, omvärldsförändringar och negativa rykten om bolaget, liksom en oväntad nedgång i intäkter från exempelvis volymminskningar. Affärsriskerna hanteras på styrelse- och ledningsnivå genom analyser och beslut dels inför strategiska vägval om inriktningen av verksamheten, dels i den årliga affärsplaneringsprocessen och då utvecklingen på koncernens marknader så kräver. De specifika affärsriskerna som vid var tid bedöms som viktigast följs fortlöpande upp på ledningsnivå.

Koncentrationsrisk

Med koncentrationsrisk avses risken att företagets riskexponering inte är tillräckligt diversifierad vilket leder till att en enskild exponering, homogen grupp av exponeringar eller en specifik marknadshändelse kan hota bolagets solvens eller finansiella ställning. Koncentrationsriskerna motverkas primärt genom beslut om högsta tillåtna exponering per motpart i finansiella derivat och genom diversifiering av placeringstillgångar, gränsvärden för exponering per återförsäkringsgivare samt fakultativ återförsäkring av försäkrade enskilt mycket stora risker.

I placeringstillgångarna

Koncentrationsriskerna bedöms i relation till marknadsriskerna vara små för bolaget genom den diversifiering som ges i bolagets placeringsinriktning. Att placeringarna som huvudregel ska kunna användas för skuld-täckning innebär också att risken för allt för stora enhandsengagemang hålls låg. Såväl per årsskiftet 2013-12-31 som per 2012-12-31 var de största motparterna Nordea inklusive Nordbanken Hypotek, Handelsbanken inklusive Stadshypotek, SEB samt Swedbank Hypotek.

I försäkringsrörelsen

Länsförsäkringar Liv riktar sig i huvudsak till privatpersoner, anställda samt egenföretagare i små och medelstora företag. Samtliga 23 länsförsäkringsbolag förmedlar bolagets produkter och därigenom uppnås en geografisk fördelning över hela landet. Därmed har Länsförsäkringar Liv en god spridning av försäkringsrisker. Länsförsäkringar Liv har tecknat en katastrofåterförsäkring för att ytterligare begränsa riskerna. Försäkringen är tecknad så att bestämmelserna om maximalt självbehåll i de försäkringstekniska riktlinjerna med god marginal uppfylls.

Tabell 6. Länsförsäkringar Livs nettoexponering i utländsk valuta

	2013						2012					
	Tillgångar	Effekt av derivat	Netto tillgångar efter hänsyn till effekt av derivat	Skulder	Nettovärde	Motvärde MSEK	Tillgångar	Effekt av derivat	Netto tillgångar efter hänsyn till effekt av derivat	Skulder	Nettovärde	Motvärde MSEK
EUR	14 564	-14 555	9	0	9	79	16 347	-16 380	-32	0	-32	-275
GBP	221	-206	16	0	16	167	215	-216	-1	0	-1	-12
JPY	13 065	-12 180	885	0	885	54	0	0	0	0	0	0
KRW	92 516	-80 700	11 816	0	11 816	72	9 105	0	9 105	0	9 105	55
USD	3 236	-3 091	145	0	145	934	2 291	-2 143	148	0	148	963
Övriga valutor	–	–	–	–	–	337	–	–	–	–	–	12
Total exponering	–	–	–	–	–	1 643	–	–	–	–	–	731

Likviditetsrisk inklusive finansieringsrisk

Likviditetsrisk är risken för förluster till följd av att egna åtaganden inte kan fullgöras på grund av brist på likvida medel eller att de kan fullgöras endast genom upplåning till avsevärt högre kostnad än normalt eller genom avyttring av tillgångar till underpris. Likviditetsrisken minimeras genom att en övervägande del av placeringarna görs i värdepapper med hög likviditet noterade på väl etablerade börser. För att ytterligare begränsa likviditetsriskerna finns det i förvaltningsavtalen beskrivet hur placeringar får ske i onoterade tillgångar. Ibland görs placeringar medvetet i mindre likvida och onoterade tillgångar för att på så sätt nå en högre avkastning. De CSA-avtal Länsförsäkringar Liv har med derivatmotparterna innebär att säkerhet ska ställas för derivat som har ett för bolaget negativt värde. Dessa säkerheter ställs i form av kontanta medel som förs över till motparterna och innebär därmed en likviditetsrisk för koncernen. För derivat med för bolaget positiva värden erhålls istället säkerheter vilket minskar denna risk. Tabellen 7 nedan åskådliggör diskonterat nettokassautflöde avseende försäkringstekniska avsättningar per årsintervall. Tabell 8 nedan visar förfallotidpunkter för finansiella tillgångar och skulder.

Tabell 7. Diskonterat nettokassautflöde försäkringstekniska avsättningar

Duration, år	Andel av kassaflödet, %	
	2013	2012
0–5	28,1	22,8
5–10	21,6	20,4
10–15	16,8	17,3
15–20	13,0	14,3
20–30	13,8	16,4
30–	6,6	8,7

Tabell 8. Förfallotidpunkter för Länsförsäkringar Livs tillgångar och skulder, tabellen visar odiskonterade nominella värden

2013-12-31 Tkr	På anfordran	<3 månader	>3 månader <1 år	>1 år <5 år	>5 år	Utan löptid	Totalt nominellt värde	Redovisat värde
Tillgångar								
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	395	1 265	7 932	38 128	53 917	10 640	112 278	84 955
Interna fordringar	679	66	2 254	2 906	532	–	6 436	6 043
Likvida medel	3 648	–	–	–	–	–	3 648	3 648
Övriga tillgångar	1 215	300	48	1 904	–	5	3 473	3 266
Summa tillgångar	5 938	1 630	10 234	42 938	54 449	10 645	125 835	97 913
Skulder								
Försäkringstekniska skulder	–	–	–	–	–	–97 563	–97 563	–97 563
Övriga skulder	–758	–16	–	–	–	–16	–790	–790
Summa skulder	–758	–16	–	–	–	–97 579	–98 353	–98 353
Differens tillgångar och skulder	5 180	1 614	10 234	42 938	54 449	–86 934	27 482	–440
Räntederivat, nominella flöden	–	–264	927	175	991	–	1 828	78
2012-12-31								
Tkr	På anfordran	<3 månader	>3 månader <1 år	>1 år <5 år	>5 år	Utan löptid	Totalt nominellt värde	Redovisat värde
Tillgångar								
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	–	1 530	7 852	31 332	42 029	2 485	85 229	93 644
Interna fordringar	–	31	926	4 906	705	–	6 568	6 666
Likvida medel	7 153	–	–	–	–	–	7 153	7 153
Övriga tillgångar	5 653	–	–	–	–	12	5 666	5 666
Summa tillgångar	12 805	1 561	8 778	36 238	4 273	2 497	104 615	113 128
Skulder								
Interna skulder	–	–	–	–	–	–	–	–
Försäkringstekniska skulder	–	–	–	–	–	–109 506	–109 506	–109 506
Övriga skulder	–2 584	–	–	–	–	–36	–2 620	–2 620
Summa skulder	–2 584	–	–	–	–	–109 543	–112 127	–112 127
Differens tillgångar och skulder	10 221	1 561	8 778	36 238	4 273	–107 046	–7 512	1 001
Räntederivat, nominella flöden	–	–924	1 090	722	1 731	–	2 620	1 196

I obligationer och andra räntebärande värdepapper ingår belopp som i balansräkningen klassificerats som tillgångar för villkorad återbäring.

3 PREMIEINKOMST

Mkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2013	2012	2013	2012
Premieinkomsten brutto före avgiven återförsäkring fördelar sig enligt följande i livförsäkringsrörelsen				
Direkt livförsäkring	3 090	4 007	3 090	4 007
Direkt sjuk- och olycksfallsförsäkring	608	663	608	663
Summa	3 698	4 670	3 698	4 670
Premieinkomst brutto för direkt livförsäkring fördelar sig på följande kategorier				
Premier för individuell livförsäkring	2 862	3 765	2 862	3 765
Grupp-försäkringspremier	228	242	228	242
Summa	3 090	4 007	3 090	4 007
Periodiska premier	2 413	3 058	2 413	3 058
Engångspremier	677	949	677	949
Summa	3 090	4 007	3 090	4 007
Premier för ej återbäringsberättigade avtal	218	204	218	204
Premier för återbäringsberättigade avtal	2 872	3 803	2 872	3 803
Premier för vilka försäkringstagaren bär risk	–	–	–	–
Summa	3 090	4 007	3 090	4 007

Samtliga premier avser försäkring i Sverige.

4 KAPITALAVKASTNING, INTÄKTER

Mkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2013	2012	2013	2012
Hyresintäkter	115	131	0	22
Erhållna utdelningar utanför koncernen	464	2 587	464	2 587
Erhållna utdelningar från koncernföretag	–	73	26	36
Erhållna utdelningar från intresseföretag	19	18	19	18
Summa utdelningar	483	2 678	509	2 641
Ränteintäkter				
Obligationer och räntebärande värdepapper	2 264	2 548	2 256	2 549
Ränteintäkter från koncernföretag	186	202	187	254
Övriga ränteintäkter	684	1 148	681	1 141
Summa ränteintäkter	3 134	3 898	3 124	3 944
Återförda nedskrivningar				
Valutakursvinster, netto	62	998	62	998
Realisationsvinster, netto				
Byggnader och mark	0	360	0	514
Aktier och andelar	326	2 732	326	2 598
Obligationer och räntebärande värdepapper	38	2 732	38	2 732
Övriga placeringstillgångar	13	–	13	–
Summa realisationsvinster	378	5 824	378	5 844
Kapitalavkastning, intäkter	4 172	13 529	4 073	13 449

5 OREALISERADE VINSTER PÅ PLACERINGSTILLGÅNGAR

Mkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2013	2012	2013	2012
Byggnader och mark	0	–	0	–
Räntebärande värdepapper emitterade av och lån till koncernföretag	–	110	–	110
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	996	155	996	155
Aktier och andelar	–	0	–	0
Derivat	–	740	–	740
Övrigt	–	35	–	35
Summa	996	1 040	996	1 040

6 UTBETALDA FÖRSÄKRINGSERSÄTTNINGAR FÖRE AVGIVEN ÅTERFÖRSÄKRING

Mkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2013	2012	2013	2012
Ersättningar	–4 402	–4 338	–4 402	–4 338
Annullationer och återköp	–3 469	–3 331	–3 469	–3 331
Skaderegleringskostnader	–14	–13	–14	–13
Summa	–7 885	–7 682	–7 885	–7 682

7 DRIFTSKOSTNADER

Mkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2013	2012	2013	2012
Funktionsindelade driftskostnader i livförsäkringsrörelsen				
Anskaffning	3	–34	3	–34
Förändring i posten förutbetalda anskaffningskostnader	–106	–121	–106	–121
Administrationskostnader	–405	–454	–418	–448
Provisioner och vinstandelar i avgiven återförsäkring	161	197	161	197
Summa	–347	–412	–359	–406
Varav inköp från Länsförsäkringar AB-koncernen	–406	–413	–406	–413
Totala beloppet för provisioner för direkt försäkring	–124	–159	–124	–159
Totala beloppet av utgifter för forskning och utveckling som kostnadsförts	–81	–109	–81	–109

Summan av posterna anskaffning och förändring i posten förutbetalda anskaffningskostnader utgörs av posten anskaffning nedan. Summan av posterna administrationskostnader och provisioner och vinstandelar i avgiven återförsäkring utgörs av posten administration.

De totala kostnaderna består av följande delar

Mkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2013	2012	2013	2012
Anskaffning	–103	–155	–103	–155
Skadereglering	–14	–14	–14	–14
Administration	–243	–243	–243	–237
Finansförvaltning	–88	–74	–88	–74
Fastighetsförvaltning	–10	–18	0	–1
Summa	–458	–504	–448	–481

Kostnaderna för anskaffning och administration redovisas i resultaträkningen under driftskostnader, kostnaderna för skadereglering redovisas under försäkringsersättningar i not 7, kostnaderna för finansförvaltningen redovisas i not 10 under kapitalförvaltningskostnader, och kostnaderna för fastighetsförvaltning redovisas som direkta kostnader för fastigheter i not 15.

Mkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2013	2012	2013	2012
De totala kostnaderna fördelar sig enligt nedan				
Personalkostnader m.m.	-85	-95	-85	-95
Lokalkostnader m.m.	-1	-11	-1	-1
Avskrivningar m.m.	-129	-168	-129	-168
Övrigt	-243	-230	-233	-218
Summa	-458	-504	-448	-481

Mkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2013-12-31	2012-12-31	2013-12-31	2012-12-31
KPMG AB				
Revisionsuppdrag	2	2	2	2
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdrag	0	2	0	2
Skatterådgivning	0	-	0	-
Summa	2	4	2	4

Med revisionsuppdrag avses granskning av årsredovisningen och bokföringen samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning, övriga arbetsuppgifter som det ankommer på bolagets revisor att utföra samt rådgivning eller annat biträde som föranleds av iakttagelser vid sådan granskning eller genomförandet av sådana övriga arbetsuppgifter.

Koncernen och moderbolaget

Medelantal anställda	2013	2012
<i>Sverige</i>		
Män	23	26
Kvinnor	53	56
Totalt antal anställda	76	82
Löner och andra ersättningar samt sociala kostnader, Mkr		
Löner och ersättningar	38	38
varav rörlig ersättning	-	-
Sociala kostnader	26	36
varav pensionskostnader	12	18
Summa	64	74
Styrelse och ledande befattningshavare, 13 (16)		
Löner och ersättningar	11	9
varav lön till vd	3	3
varav rörlig ersättning till vd	-	-
varav fast lön till andra ledande befattningshavare	6	5
varav rörlig lön till andra ledande befattningshavare	-	-
Sociala kostnader	8	7
varav pensionskostnader	4	3
Summa	19	16
Totalt löner, ersättningar och sociala kostnader, Mkr		
Löner och ersättningar	49	47
varav rörlig ersättning	-	-
Sociala kostnader	34	43
varav pensionskostnader	15	22
Summa	83	90

Ersättningar till styrelsen

Till styrelsens ordförande och ledamöter utgår arvode enligt bolagsstämans beslut. Arbetstagarrepresentanter erhåller inte styrelsearvode.

Ersättningar till ledande befattningshavare

Ersättning till verkställande direktören och andra ledande befattningshavare består av grundlön och övriga förmåner. Pensionsförmåner samt övriga förmåner till verkställande direktören och andra ledande befattningshavare ingår som en del av den totala ersättningen. Med andra ledande befattningshavare avses personer som tillsammans med verkställande direktören utgör företagsledningen.

Ersättningar och övriga förmåner för ledande befattningshavare						Pensionskostnad i förhållande till pensionsgrundande lön %	
Moderbolaget 2013, Tkr	Grundlön/ styrelsearvode	Rörlig ersättning	Övriga ersättningar	Pensions- kostnad	Summa	Avgifts- bestämd	Förmåns- bestämd
Jörgen Svensson, verkställande direktör	3 457	–	1	1 677	5 135	50	–
Karl-Olof Hammarkvist, styrelsens ordförande	267	–	–	–	267	–	–
Gunnar Wetterberg, styrelsens vice ordförande	197	–	–	–	197	–	–
Ulrika Jansson Messing, styrelseledamot	285	–	–	–	285	–	–
Anders Grånäs, styrelseledamot	201	–	–	–	201	–	–
Henrik Perlmutter, styrelseledamot	104	–	–	–	104	–	–
Karin Starrin, styrelseledamot	104	–	–	–	104	–	–
Marie-Louise Zetterström, styrelseledamot	104	–	–	–	104	–	–
Birgitta Carlander, styrelseledamot	283	–	–	–	283	–	–
Lennart Atteryd, styrelseledamot	144	–	–	–	144	–	–
Sten Lundqvist, tidigare styrelseledamot	143	–	–	–	143	–	–
Gunvor Engström, tidigare styrelseledamot	74	–	–	–	74	–	–
Andra ledande befattningshavare (4 personer)	5 148	–	374	2 177	7 699	41	–
Totalt 2013	10 511	–	375	3 854	14 740	91	–

Ersättningar och övriga förmåner för ledande befattningshavare						Pensionskostnad i förhållande till pensionsgrundande lön %	
Moderbolaget 2012, Tkr	Grundlön/ styrelsearvode	Rörlig ersättning	Övriga ersättningar	Pensions- kostnad	Summa	Avgifts- bestämd	Förmåns- bestämd
Jörgen Svensson, verkställande direktör	3 384	–	1	1 652	5 037	48	–
Karl-Olof Hammarkvist, styrelsens ordförande	264	–	–	–	264	–	–
Gunnar Wetterberg, styrelsens vice ordförande	220	–	–	–	220	–	–
Sten Lundqvist, styrelseledamot	202	–	–	–	202	–	–
Ulrika Jansson Messing, styrelseledamot	202	–	–	–	202	–	–
Gunvor Engström, styrelseledamot	176	–	–	–	176	–	–
Lennart Atteryd, styrelseledamot	203	–	–	–	203	–	–
Leif Naurin, styrelseledamot	103	–	–	–	103	–	–
Karin Åkesson, tidigare styrelseledamot	59	–	–	–	59	–	–
Andra ledande befattningshavare (4 personer)	4 218	–	39	1 832	6 089	35	–
Totalt 2012	9 031	–	40	3 484	12 555	83	–

Pensioner

Pensionsåldern för verkställande direktören är 60 år. Pensionen mellan 60 och 65 år är avgiftsbestämd. Pensionspremien skall uppgå till 31 procent av den pensionsgrundande lönen. Med pensionsgrundande lön avses den fasta lönen. Däröver betalar bolaget en extra pensionspremie om 120 000 kronor per år. Från 65 års ålder följer villkoren pensionsavtal mellan FAO och FTF/Saco- förbunden. För andra ledande befattningshavare är pensionsåldern 65 år. Villkoren följer pensionsavtal mellan FAO och FTF/Sacoförbunden. Utöver det betalas för var och en en extra pensionspremie motsvarande ett prisbasbelopp per år.

Avgångsvederlag

För verkställande direktören gäller en ömsesidig uppsägningstid om sex månader. I händelse av uppsägning från bolagets sida utgår utöver uppsägningstiden ett avgångsvederlag motsvarande arton månadslöner. För andra ledande befattningshavare följer uppsägningstiden gällande kollektivavtal mellan FAO och FTF/Sacoförbunden.

Berednings- och beslutsprocess som tillämpas ifråga om ersättningar till företagsledningen

Ersättningspolicy för Länsförsäkringar AB-koncernen reglerar berednings- och beslutsprocessen gällande ersättningar till företagsledningen.

Ersättningsutskottet bereder väsentliga ersättningsbeslut samt bereder beslut om åtgärder för att följa upp tillämpningen av Ersättningspolicyn.

Styrelsen fattar beslut om ersättning och övriga anställningsvillkor för verkställande ledningen och för anställda med övergripande ansvar för någon av bolagets kontrollfunktioner.

Ersättningsutskottets sammanställning och mandat

Ersättningsutskottets sammansättning och uppgifter regleras i styrelsens arbetsordning. Ersättningsutskottet består av styrelsens ordförande samt två styrelseledamöter.

Principer för ersättning till företagsledningen

Ledande befattningshavare i Länsförsäkringar AB-koncernen ska ha marknadsmässiga anställningsvillkor. De totala ersättningarna ska vara i nivå med branschen. Utformning av och nivå på ersättningar ska harmonisera med bolagets värderingar, det vill säga vara rimliga, präglad av måttfullhet och väl avvägda, bidra till en god etik och organisationskultur samt präglas av öppenhet och transparens.

Fast ersättning utgår enligt ovanstående generella princip. Pensionslösningen ska följa villkoren i kollektivavtal mellan FAO och FTF/Sacoförbunden.

Utöver ovanstående förmåner erbjuds tjänstebil enligt vid var tid gällande villkor, individuell sjukvårdsförsäkring samt övriga förmåner som erbjuds samtliga anställda.

Antal kvinnor bland ledande befattningshavare %

Andel kvinnor	Koncernen		Moderbolaget	
	2013-12-31	2012-12-31	2013-12-31	2012-12-31
Styrelseledamöter	20	9	45	36
Andra ledande befattningshavare	40	14	40	57

10 KAPITALAVKASTNING, KOSTNADER

Mkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2013	2012	2013	2012
Driftskostnader byggnader och mark	-51	-45	-7	-8
Kapitalförvaltningskostnader	-122	-229	-122	-152
Räntekostnader				
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-24	-75	-24	-35
Fastighetslån	-0	52	-0	-0
Övriga räntekostnader	-84	-268	-79	-271
Summa räntekostnader	-108	-291	-103	-306
Nedskrivningar				
Övriga placeringstillgångar	-60	-29	-60	-
Aktier och andelar	-68	-	-	-
Summa nedskrivningar	-128	-	-60	-
Valutakursförluster, netto	-	-1 545	-	-1 545
Realisationsförluster, netto				
Aktier och andelar	-	-0	-	-
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-107	-	-107	-
Övriga placeringstillgångar	-926	-0	-926	-
Summa realisationsförluster	-1 033	-0	-1 033	-
Kapitalavkastning, kostnader	-1 442	-2 139	-1 326	-2 011

12 SKATTER

Mkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2013	2012	2013	2012
Aktuell skattekostnad				
Avkastningsskatt på pensionsmedel	-	-	-280	-457
Inkomstskatt	-57	-93	-58	-93
Justering av skatt hänförlig till tidigare år	-	-	-	-3
Uppskjuten skattekostnad				
Uppskjuten skatt hänförlig till temporära skillnader	16	-22	-	-
Totalt redovisad skattekostnad	-40	-115	-338	-553
<i>Uppskjutna skatteskulder hänför sig till följande:</i>				
Obeskattade reserver	117	134	-	-
Summa	117	134	-	-
<i>Uppskjutna skattefordringar hänför sig till följande:</i>				
Förvaltningsfastigheter/Byggnader och mark	0	0	-	-
Summa	0	0	-	-

Förändringen mellan åren av de redovisade uppskjutna skatteskulderna och skattefordringarna har redovisats som uppskjuten skattekostnad/intäkt i resultaträkningen.
Avkastningsskatt redovisas i koncernen enligt IFRS i posten övriga icke-tekniska kostnader.

	Koncernen		Moderbolaget	
	2013	2012	2013	2012
Tillämpade skattesatser:				
Avkastningsskatt på pensionsmedel, pensionsförsäkring	15%	15%	15%	15%
Avkastningsskatt på pensionsmedel, kapitalförsäkring	30%	30%	30%	30%
Genomsnittlig statslåneränta vid beskattning, pensionsförsäkring	1,52%	2,57%	1,52%	2,57%
Genomsnittlig statslåneränta vid beskattning, kapitalförsäkring	1,49%	1,65%	1,49%	1,65%
Skattesats vid beräkning av inkomstskatt	22%	26,3%	22%	26,3%
Skattesats vid beräkning av uppskjuten skatt	22%	22%	22%	22%

11 OREALISERADE FÖRLUSTER PÅ PLACERINGSTILLGÅNGAR

Mkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2013	2012	2013	2012
Byggnader och mark	-	-420	-	-420
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-3 922	-	-3 922	-
Aktier och andelar	-	-4 398	-	-4 398
Derivat	-1 575	-	-1 575	-
Övriga tillgångar	-111	-	-111	-
Summa	-5 608	-4 818	-5 608	-4 818

13 MATERIELLA TILLGÅNGAR

Mkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2013-12-31	2012-12-31	2013-12-31	2012-12-31
Anskaffningsvärde				
Ingående anskaffningsvärde 1 januari	1	–	1	–
Årets anskaffningar	0	1	0	1
Utgående anskaffningsvärde 31 december	1	1	1	1
Avskrivningar				
Ingående ackumulerade avskrivningar 1 januari	–0	–	–0	–
Ackumulerade avskrivningar för avyttringar/utrangeringar	–0	–	–0	–
Årets avskrivningar	–0	–0	–0	–0
Utgående ackumulerade avskrivningar 31 december	–0	–0	–0	–0
Redovisat värde 31 december	1	1	1	1

14 ANDRA IMMATERIELLA TILLGÅNGAR

Mkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2013-12-31	2012-12-31	2013-12-31	2012-12-31
Anskaffningsvärde				
Ingående balans	225	225	–	–
Utgående balans	225	225	–	–
Ackumulerade avskrivningar				
Ingående balans	–140	–128	–	–
Årets avskrivningar	–	–12	–	–
Utgående balans	–140	–140	–	–
Ackumulerade nedskrivningar				
Ingående balans	–85	–85	–	–
Utgående balans	–85	–85	–	–
Bokfört värde	–	–	–	–

a) Programvaror	Koncernen		Moderbolaget	
	2013-12-31	2012-12-31	2013-12-31	2012-12-31
Anskaffningsvärde				
Ingående balans	169	169	–	–
Utgående balans	169	169	–	–
Ackumulerade avskrivningar				
Ingående balans	–140	–128	–	–
Årets avskrivningar	–	–12	–	–
Utgående balans	–140	–140	–	–
Ackumulerade nedskrivningar				
Ingående balans	–29	–29	–	–
Utgående balans	–29	–29	–	–
Bokfört värde	–	–	–	–

15 FÖRVALTNINGSFASTIGHETER/BYGGNADER OCH MARK

Innehav

Koncernen, Mkr	Anskaffningsvärde	Verkligt värde	Ytvakansgrad	Direktavkastning	Värdeförändring	Värdeförändring
Förvaltningsfastigheter värde per 2013-12-31	1 263	1 427	23,3%	5,2%	-348	-24,4%
Förvaltningsfastigheter värde per 2012-12-31	1 256	1 435	17,2%	5,0%	-349	-24,0%

Periodens värdeförändring

Koncernen, Mkr	Anskaffningsvärde		Verkligt värde	
	2013-12-31	2012-12-31	2013-12-31	2012-12-31
Ingående balans	1 256	5 408	1 435	5 867
Tillkommande investering i befintlig tillgång	7	17	7	17
Försäljning	-	-4 169	-	-4 446
Resultat från justeringar av verkligt värde	-	-	-15	-3
Valutakursdifferenser	-	-	-	-
Utgående balans	1 263	1 256	1 427	1 435

Moderbolaget, Mkr	Anskaffningsvärde		Verkligt värde	
	2013-12-31	2012-12-31	2013-12-31	2012-12-31
Ingående balans	-	1 061	-	1 480
Tillkommande investering i befintlig tillgång	-	0	-	0
Försäljning	-	-1 061	-	-1 480
Utgående balans	-	-	-	-

Sammanställning av värden för koncernen

Mkr	Taxeringsvärde	Verkligt värde	Anskaffningsvärde
Moderbolaget	-	-	-
Dotterbolag	722	1 427	1 263
Totalt för koncernen	722	1 427	1 263

Koncernens fastigheter har i likhet med tidigare år värderats externt av oberoende värderingsföretag. Värderingarna görs både med användning av ortspriser och fastigheternas kassaflöden. På grund av det exceptionella konjunkturläge som rått under året har inte de finansiella marknaderna eller marknaden för fastighetstransaktioner fungerat normalt vilket medfört få transaktioner och att ortspriser inte varit tillgängliga i normal utsträckning utan en större vikt har lagts vid kassaflödesmetoden.

Påverkan på periodens resultat

Mkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2013-12-31	2012-12-31	2013-12-31	2012-12-31
Hyresintäkter	115	243	0	23
Direkta kostnader för fastigheter som genererat hyresintäkter under perioden (drift- och underhållskostnader, fastighetsskatt och tomträttsavgälder)	-51	-85	-7	-6

Ovanstående resultatposter ingår i resultatraderna Kapitalavkastning, intäkter och Kapitalavkastning, kostnader.

16 AKTIER OCH ANDELAR I KONCERNFÖRETAG

Företagets namn	Organisationsnummer	Säte	Antal aktier/andelar	Kapitalandel, %	Eget kapital 2013	Resultat 2013	Bokfört värde
Länsförsäkringar Komplement AB	556660-1257	Stockholm	1 000	100	0	0	0
Fastighets KB Automobilpalatset	969680-4195	Stockholm	1 000	100	195	21	272
KB Hålstene 2	916618-1330	Stockholm	100	100	25	6	198
Fastigheten Dykarhuset AB	556678-4004	Stockholm	1 000	100	20	6	58
Fastighets AB Storsundet	556740-2390	Stockholm	1 000	100	211	3	50
Totalt 31 december 2013					451	36	579
Totalt 31 december 2012					415	190	552

Samtliga aktier och andelar är noterade.

16 AKTIER OCH ANDELAR I KONCERNFÖRETAG, forts.

Anskaffningsvärde Mkr	Moderbolaget	
	2013-12-31	2012-12-31
Ingående balans	369	523
Tillkommande och avgående tillgångar	–	–154
Utgående balans	369	369
Akkumulerade värdeförändringar		
Ingående balans	183	242
Årets värdeförändring	27	–59
Utgående balans	210	183
Summa bokfört värde	579	552
Verkligt värde	972	924

17 RÄNTEBÄRANDE VÄRDEPAPPER EMITTERADE AV KONCERNFÖRETAG OCH LÅN TILL KONCERNFÖRETAG

Mkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2013-12-31	2012-12-31	2013-12-31	2012-12-31
Noterade obligationer emitterade av Länsförsäkringar Hypotek	4 394	4 330	4 394	4 330
Noterade obligationer emitterade av Länsförsäkringar Bank	490	684	490	684
Reversfordringar på svenska koncernföretag	–	–	960	962
Tidsbundna förlagsbevis till svenska koncernföretag (Länsförsäkringar Bank)	529	524	529	524
Lån till koncernföretag (Länsförsäkringar AB koncernen)	630	1 007	630	1 007
Summa verkligt värde	6 043	6 545	7 003	7 507
Anskaffningsvärde				
Ingående balans	6 375	4 650	7 335	8 405
Årets inköp, försäljningar och överföringar	–8	1 725	–424	–1 070
Anskaffningsvärde	6 367	6 375	6 911	7 335

18 AKTIER OCH ANDELAR I INTRESSEFÖRETAG

Företagets namn	Organisations-nummer	Säte	Antal aktier/andelar	Kapitalandel, %	Eget kapital 2013	Resultat 2013	Koncernens Bokförda värde	Moderbolagets Bokförda värde
FAB S-Holt i Kista	556678-4715	Stockholm	499	49,9	0	0	0	0
Kista Kvadrat KB	916511-5057	Stockholm	499	49,9	86	36	252	251
Totalt 31 december 2013					86	36	252	251
Totalt 31 december 2012					67	18	333	292

Samtliga aktier och andelar är onoterade.

Sammanlagda belopp för intresseföretag	Intäkter	Resultat	Tillgångar	Skulder	Eget kapital	Verkligt värde
Koncernen och moderbolaget 2013-12-31	66	36	193	21	86	252
Koncernen och moderbolaget 2012-12-31	32	18	69	2	67	333

Anskaffningsvärde Mkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2013-12-31	2012-12-31	2013-12-31	2012-12-31
Ingående balans	333	338	292	300
Tillkommande och avgående tillgångar	–81	–5	–41	–8
Utgående balans	252	333	251	292

19 AKTIER OCH ANDELAR

Mkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2013-12-31	2012-12-31	2013-12-31	2012-12-31
Noterade aktier och andelar	6 215	5 801	6 215	5 801
Onoterade aktier och andelar	4 061	4 251	4 061	4 251
Summa	10 276	10 052	10 276	10 052
Anskaffningsvärde	9 422	9 775	9 422	9 775

20 OBLIGATIONER OCH ANDRA RÄNTEBÄRANDE VÄRDEPAPPER

Mkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2013-12-31	2012-12-31	2013-12-31	2012-12-31
Emittent				
Svenska staten	9 424	16 382	9 424	16 382
Svenska bostadsinstitut	33 929	37 270	33 929	37 270
Övriga svenska emittenter	15 881	16 273	15 881	16 273
Utländska stater	4 099	4 472	4 099	4 472
Övriga utländska emittenter	20 797	18 696	20 797	18 696
Summa	84 130	93 093	84 130	93 093
Upplupet anskaffningsvärde	85 292	90 249	85 292	90 249
Marknadsstatus				
Noterade värdepapper	83 506	92 466	83 506	92 466
Onoterade värdepapper	624	627	624	627
Summa	84 130	93 093	84 130	93 093
Summa överskridande belopp	2 671	6 066	2 671	6 066
Summa underskridande belopp	-2 075	-62	-2 075	-62
Summa	596	6 004	596	6 004

21 DERIVAT

Koncernen och moderbolaget

Mkr	Verkliga värden		Nominellt belopp	
	2013-12-31	2012-12-31	2013-12-31	2012-12-31
Derivatinstrument med positiva värden eller värde noll				
Aktierelaterade	-	81	-	102
Valutarelaterade	671	606	29 099	24 574
Ränterelaterade	2 175	8 043	-5 383	113 374
Summa	2 846	8 730	23 716	138 050
Anskaffningsvärden	-	102		
Derivatinstrument med negativa värden				
Aktierelaterade	-	32	-	26
Valutarelaterade	27	48	-2 242	2 424
Ränterelaterade	2 575	6 885	1 136	103 752
Övriga	9	35	-	337
Summa	2 611	7 000	-1 106	106 539
Anskaffningsvärden	-	26		

22 TILLGÅNGAR FÖR VILLKORAD ÅTERBÄRING

Mkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2013-12-31	2012-12-31	2013-12-31	2012-12-31
Ingående balans	4 564	4 003	4 564	4 003
Värdeförändring enligt resultaträkningen	1 414	561	1 414	561
Utgående balans	5 978	4 564	5 978	4 564

23 ÖVRIGA FORDRINGAR

Mkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2013-12-31	2012-12-31	2013-12-31	2012-12-31
Fordringar på Länsförsäkringar-koncernen	500	280	500	280
Övriga fordringar	1 503	2 090	1 357	1 938
Summa	2 003	2 370	1 857	2 218

24 FÖRUTBETALDA ANSKAFFNINGSKOSTNADER

Mkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2013-12-31	2012-12-31	2013-12-31	2012-12-31
Försäkringsavtal				
Ingående balans	442	564	442	564
Under året aktiverade kostnader	23	46	23	46
Årets avskrivningar enligt plan	-129	-168	-129	-168
Utgående balans	336	442	336	442

25 AKTIEKAPITAL

Moderbolaget	2013-12-31	2012-12-31
Antal emitterade och betalda aktier	8 000	8 000
Kvotvärde per aktie, kronor	1 000	1 000
Antal utestående aktier	8 000	8 000

Bolaget kan enligt gällande bolagsordning inte lämna någon utdelning.
Förändringar i eget kapital jämfört med föregående års balansräkning redovisas i rapport över förändringar i eget kapital.

26 LIVFÖRSÄKRINGSAVSÄTTNING

Mkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2013-12-31	2012-12-31	2013-12-31	2012-12-31
Ingående balans	102 638	104 572	102 638	104 572
Inbetalningar	2 862	3 765	2 862	3 765
Utbetalningar	-7 379	-7 205	-7 379	-7 205
Kostnadsuttag	-316	-423	-316	-423
Kapitalavkastning tillförd livförsäkringsavsättning	893	1 219	893	1 219
Förändring i avsättning på grund av ändrat ränteantagande	-5 817	577	-5 817	577
Dödlighetsresultat	-49	-60	-49	-60
Skattekostnadsuttag livförsäkringsavsättning	-161	-	-161	-
Avkastningsskatt	0	-182	0	-182
Förändring pga grundändring till Nya Trad	-1 373	-	-1 373	-
Andra förändringar	-1 915	375	-1 915	375
Utgående balans	89 383	102 638	89 383	102 638

27 AVSÄTTNING FÖR OREGLERADE SKADOR

Koncernen	Fastställda skador	Icke Fastställda skador	Avsättning för skadeliv och sjukräntor	Totalt 2013-12-31	Totalt 2012-12-31
Mkr					
Ingående balans	65	203	2 036	2 304	2 340
Övrig förändring	-2	-3	-98	-103	-36
Utgående balans	63	200	1 938	2 202	2 304
Moderbolaget					
Mkr					
Ingående balans	65	203	2 036	2 304	2 340
Övrig förändring	-2	-3	-98	-103	-36
Utgående balans	63	200	1 938	2 202	2 304

Koncernen	2013-12-31	2012-12-31
Avsättning för pensioner under utbetalning	16	23
Avsättning för förtida uttag enligt pensionsavtal	7	7
	23	30

Förmånsbestämda pensionsplaner

Inom koncernen finns ett antal förmånsbestämda pensionsplaner. Den största av dessa planer är ett pensionsavtal från 2006 för försäkringsbranschen där personer födda 1955 eller tidigare frivilligt kan gå i pension vid 62 års ålder. Villkoren för denna plan är utformade så, att som pension erhålles ca 65 procent av den pensionsmedförande lönen vid 62 års ålder. Avsättningen är aktuariellt beräknad enligt de försäkringstekniska riktlinjer och beräkningsgrunder som tillämpas för individuellt utfärdad livförsäkring. Beräkningarna utgår från en sammanställning avseende ålder och årlig pension beräknad som ett genomsnitt per åldersgrupp. En sannolikhetsbedömning har gjorts att 40 procent kommer att utnyttja möjligheten till förtida uttag.

Utöver denna plan finns ett antal mindre planer som nästan enbart omfattar anställda som redan uppnått pensionsåldern. Dessa planer omfattar ålderspension samt i en del fall även efterlevandepension. Pensionsbeloppen utgår i förhållande till slutlönen vid pensioneringen och är i de allra flesta fallen livsvariga.

I de fall uppräknig av pensionen är avtalad följer koncernen de normer som Försäkringsbranschens Pensionskassa tillämpar.

	2013-12-31	2012-12-31
Nuvärdet av helt eller delvis fonderade förpliktelse	–	–
Verkligt värde på förvaltningstillgångar	–	–
Nuvärdet av ofonderade förpliktelse	16	23
Nuvärdet av nettoförpliktelse	16	23
Avsättning särskild löneskatt	5	6
Netto redovisat avseende förmånsbestämda planer i balansräkningen	16	23
Avsättning särskild löneskatt	5	6
Nettobeloppet redovisas i följande poster i balansräkningen		
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelse	21	30
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelse	21	30
Förändring av nettoskuden som redovisas i balansräkningen		
Ingående skuld den 1 januari	24	27
Årets pensionskostnad enligt specifikation nedan	7	3
Reglering	–1	–5
Utgående nettoskuld den 31 december enligt balansräkningen	30	24
Förändringar av nuvärdet totalt för förmånsbestämda planer		
Förpliktelse för förmånsbestämda planer den 1 januari	23	29
Räntekostnad	0	0
Minskning av förpliktelsen till följd av reglering	–3	–2
Utbetalda ersättningar	–2	–3
Aktuariella vinster (–) och förluster (+)	3	–1
Förpliktelse totalt för förmånsbestämda planer den 31 december	21	23
Förändring av förvaltningstillgångarnas värde		
Förvaltningstillgångarnas verkliga värde den 1 januari	–	1
Förvaltningstillgångarnas verkliga värde den 31 december	–	–
Förvaltningstillgångarnas sammansättning		
Kassa och bank	–	–
Summa	–	–
Kostnad redovisad i resultaträkningen		
Räntekostnad	0	0
Effekter av reduceringar och regleringar	3	1
Övrigt	5	1
Summa nettokostnad i resultaträkningen	8	3
Kostnaden redovisas i följande rader i resultaträkningen		
Personalkostnader	7	3
Övrigt totalresultat	1	–
Väsentliga beräkningsantaganden per den 31 december		
Diskonteringsränta	2,4%	2,3%
Förväntad avkastning på förvaltningstillgångar	–	–
Förväntad löneökningstakt	2,5%	2,5%
Andel som bedöms att frivilligt gå i pension vid 62 års ålder	40%	40%

Historisk information	2013	2012
Nuvärde av förmånsbestämd förpliktelse	16	26
Verkligt värde på förvaltningstillgångar	0	0
Överskott/Underskott i planen	16	25
Erfarenhetsbaserad justering avseende de förmånsbestämda förpliktelserna	0	1

Avgiftsbestämda pensionsplaner

Dessa planer är planer enligt vilka företaget betalar fastställda avgifter till en separat juridisk enhet och inte har någon rättslig eller informell förpliktelse att betala ytterligare avgifter.

Bolagets utbetalningar avseende avgiftsbestämda planer redovisas som kostnad under den period när de anställda utfört de tjänster som avgiften avser.

Här redovisas främst avgifter till försäkringsbranschens Pensionskassa (FPK). Denna plan omfattar alla anställda utom ett fåtal som har individuella lösningar.

FTP-planen genom försäkring i Försäkringsbranschens Pensionskassa (FPK) är en förmånsbestämd pensionsplan som omfattar flera arbetsgivare. Denna pensionsplan innebär enligt IAS19 att ett företag som huvudregel redovisar sin proportionella andel av den förmånsbestämda pensionsförpliktelsen samt av de förvaltningstillgångar och kostnader som är förbundna med pensionsförpliktelsen. I redovisningen ska även upplysningar lämnas enligt kraven för förmånsbestämda pensionsplaner.

För närvarande har inte FPK möjlighet att tillhandahålla erforderlig information varför ovannämnda pensionsplan redovisas som en avgiftsbestämd plan enligt punkt 30 IAS19. Det finns inte heller information om framtida överskott eller underskott i planen och om dessa i så fall skulle påverka kommande års avgifter till den.

Kostnader för avgiftsbestämda planer

Mkr	2013	2012
Kostnader för avgiftsbestämda planer	11	13

Moderbolaget**Förmånsbestämda pensionsplaner**

Inom Länsförsäkringar Liv finns ett antal förmånsbestämda pensionsplaner. Den största av dessa planer är ett pensionsavtal från 2006 för försäkringsbranschen där personer födda 1955 eller tidigare frivilligt kan gå i pension vid 62 års ålder. Villkoren för denna plan är utformade så, att som pension erhålles ca 65 procent av den pensionsmedförande lönen vid 62 års ålder.

Utöver denna plan finns ett antal mindre planer som nästan enbart omfattar anställda som redan uppnått pensionsåldern. Dessa planer omfattar ålderspension samt i en del fall även efterlevandepension.

Pensionsbeloppen utgår i förhållande till slutlönen vid pensioneringen och är i de allra flesta fallen livsvariga.

I de fall uppräkning av pensionen är avtalad följer koncernen de normer som Försäkringsbranschens Pensionskassa (FPK) tillämpar.

Mkr	2013-12-31	2012-12-31
Pensionsförpliktelser		
Övriga avsättningar	7	7
Avsatt till pensioner	18	19
Summa	25	27
Av pensionsförpliktelserna omfattas endast följande belopp av Tryggandelagen	18	19
Årets förändring av kapitalvärdet av förpliktelser i egen regi för vilka det inte finns några avskilda tillgångar:		
Ingående kapitalvärde den 1 januari enligt svenska principer för beräkning av pensionsförpliktelsen	26	25
Kostnad exklusive räntekostnad som belastat resultatet	3	5
Räntekostnad	0	0
Utbetalda pensioner	-4	-4
Kapitalvärdet per den 31 december	25	26
Årets förändring av kapitalvärdet av förpliktelser i egen regi helt eller delvis täcks av särskilt avskilda tillgångar:		
Ingående kapitalvärde den 1 januari enligt svenska principer för beräkning av pensionsförpliktelsen	-	2
Kostnad exklusive räntekostnad som belastat resultatet	-	0
Räntekostnad	-	0
Utbetalda pensioner	-	0
Minskning av förpliktelsen till följd av reglering	-	-2
Kapitalvärdet per den 31 december	-	-
Årets förändring av det totala kapitalvärdet av förpliktelser i egen regi:		
Ingående kapitalvärde den 1 januari enligt svenska principer för beräkning av pensionsförpliktelsen	26	27
Kostnad exklusive räntekostnad som belastat resultatet	3	5
Räntekostnad	0	0
Utbetalda pensioner	-4	-4
Minskning av förpliktelsen till följd av reglering	-	-2
Kapitalvärdet per den 31 december	25	26
Verkligt värde avseende särskilt avskilda tillgångar		
Verkligt värde per den 1 januari	-	1
Avkastning på särskilt avskilda tillgångar	-	0
Betalningar till och från pensionsstiftelserna	-	-1
Överskott i särskilt avskilda tillgångar	-	0
(Verkligt värde av särskilt avskilda tillgångar till den del detta ej påverkat företagets redovisning)	-	0
Verkligt värde per den 31 december	-	-
Belopp som redovisas under ansvarsförbindelser	-	-
Netto pensionsförpliktelser per den 31 december	25	26

28 PENSIONER, forts.

Mkr	2013-12-31	2012-12-31
Kostnader avseende pensioner:		
Pensionering i egen regi		
Kostnad exklusive räntekostnad	3	5
Räntekostnad	0	0
Avkastning på särskilt avskilda tillgångar	–	0
Kostnad för pensionering i egen regi	3	5
Kostnader som täcks av överskott i särskilt avskilda tillgångar	–	–
Redovisad nettokostnad hänförlig till pensioner	3	5
Verkligt värde av särskilt avskilda tillgångar:		
Egetkapitalinstrument	–	–
Andra tillgångar	–	–
Skulder	–	–
Summa	–	–
Antaganden för förmånsbestämda förpliktelser:		
Diskonteringsränta		0,4–1,1 %
Förväntad avkastning på förvaltningstillgångar	–	–
Förväntad löneökningstakt	0 %	0 %
Andel som bedöms att frivilligt gå i pension vid 62 års ålder	40 %	40 %

Avgiftsbestämda pensionsplaner

Dessa planer är planer enligt vilka företaget betalar fastställda avgifter till en separat juridisk enhet och inte har någon rättslig eller informell förpliktelse att betala ytterligare avgifter.

Bolagets utbetalningar avseende avgiftsbestämda planer redovisas som kostnad under den period när de anställda utfört de tjänster som avgiften avser.

Här redovisas främst avgifter till försäkringsbranschens Pensionskassa (FPK). Denna plan omfattar alla anställda utom ett fåtal som har individuella lösningar.

FTP-planen genom försäkring i Försäkringsbranschens Pensionskassa (FPK) är en förmånsbestämd pensionsplan som omfattar flera arbetsgivare. Denna pensionsplan innebär enligt IAS19 att ett företag som huvudregel redovisar sin proportionella andel av den förmånsbestämda pensionsförpliktelsen samt av de förvaltningstillgångar och kostnader som är förbundna med pensionsförpliktelsen. I redovisningen ska även upplysningar lämnas enligt kraven för förmånsbestämda pensionsplaner.

För närvarande har inte FPK möjlighet att tillhandahålla erforderlig information varför ovanstående pensionsplan redovisas som en avgiftsbestämd plan enligt punkt 30 IAS19.

Det finns inte heller information om framtida överskott eller underskott i planen och om dessa i så fall skulle påverka kommande års avgifter till den.

Kostnader för avgiftsbestämda planer

Mkr	2013	2012
Kostnader för avgiftsbestämda planer	11	13

29 ÖVRIGA SKULDER

Mkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2013-12-31	2012-12-31	2013-12-31	2012-12-31
Skulder till koncernföretag	–	–	520	342
Skulder till Länsförsäkringar AB-koncernen	500	389	500	389
Övriga skulder	1 233	3 153	1 093	3 147
Summa	1 733	3 542	2 113	3 878

30 POSTER INOM LINJEN

Mkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2013-12-31	2012-12-31	2013-12-31	2012-12-31
För egna skulder ställda säkerheter				
Redovisat värde för finansiella tillgångar som lämnats som säkerhet för försäkringstekniska avsättningar:				
Obligationer	92 295	104 417	92 295	104 417
Aktier och andelar	10 635	9 551	10 635	9 551
Fastighetsrelaterade tillgångar	2 801	2 870	2 801	2 870
Övriga tillgångar	6 968	4 621	6 968	4 621
Summa	112 699	121 459	112 699	121 459

Summan ovan utgörs av registerförda tillgångar enligt 6 kap 30§ försäkringsrörelselagen.

Den försäkringstekniska skulden vilken svarar mot registerförda tillgångar uppgår till	112 699	121 459	112 699	121 459
--	---------	---------	---------	---------

Övriga ställda panter	4	6	4	6
Summa	4	6	4	6

I händelse av obestånd har försäkringstagarna förmånsrätt i de registerförda tillgångarna. Under rörelsens gång har företaget rätt att föra tillgångar in och ut ur registret så länge som samtliga försäkringsåtaganden är skuldtäckta enligt försäkringsrörelselagen.

Mkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2013-12-31	2012-12-31	2013-12-31	2012-12-31
Ansvarsförbindelser				
Förtida uttag vid 62 års ålder enligt pensionsavtalet, 80 procent	11	11	11	11
Pensionsåtaganden överstigande pensionsstiftelses förmögenhet	0	0	0	0
Summa	11	11	11	11
Åtaganden				
Återstående belopp att investera i placeringstillgångar	495	796	495	796

31 UPPLYSNING OM KVITTNING

Information per typ av instrument. Finansiella tillgångar och skulder som omfattas av ett rättsligt bindande ramavtal om nettnings eller ett liknande avtal men som inte kvittas i balansräkningen.

Mkr 2013-12-31	Belopp redovisade i balansräkningen	Relaterade belopp som inte kvittas i balansräkningen			Nettobelopp
		Finansiella instrument	Lämnad (+)/Erhållen (-) säkerhet – värdepapper	Lämnad (+)/Erhållen (-) kontant – säkerhet	
Tillgångar					
Derivat	2 846	-2 382	-	-464	0
Skulder					
Derivat	2 611	-2 611	-	-	-
Totalt	235	229	-	-464	0

Mkr 2012-12-31	Belopp redovisade i balansräkningen	Relaterade belopp som inte kvittas i balansräkningen			Nettobelopp
		Finansiella instrument	Lämnad (+)/Erhållen (-) säkerhet – värdepapper	Lämnad (+)/Erhållen (-) kontant – säkerhet	
Tillgångar					
Derivat	8 808	-7 000	-	-826	982
Skulder					
Derivat	7 000	-7 000	-	-	-
Totalt	1 808	0	-	-826	982

32 TILLGÅNGAR OCH SKULDER PER VÄRDERINGSKATEGORI

Koncernen 2013-12-31

Tillgångar	Lånefordringar och kundfordringar	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen		Icke finansiella tillgångar	Summa bokfört värde	Verkligt värde
		Finansiella tillgångar värderade enligt Fair Value Option	Innehav för handelsändamål			
Materiella tillgångar				1	1	
Förvaltningsfastigheter				1 427	1 427	1 427
Räntebärande värdepapper emitterade av koncernföretag		6 043			6 043	6 043
Aktier och andelar i intresseföretag				252	252	
Aktier och andelar		10 276			10 276	10 276
Obligationer och andra räntebärande värdepapper		84 130			84 130	84 130
Lån med säkerhet i fast egendom		1 745			1 745	1 745
Derivat			2 846		2 846	2 846
Övriga finansiella placeringstillgångar		56			56	56
Placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär risk		5 978			5 978	5 978
Återförsäkrars andel av försäkringstekniska avsättningar				605	605	
Övriga fordringar	2 003				2 003	2 003
Aktuell skattefordran				60	60	
Likvida medel	3 648				3 648	3 648
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	748			336	1 084	748
Summa tillgångar	6 399	108 228	2 846	2 681	120 155	

Skulder	Övriga finansiella skulder	Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen		Icke finansiella tillgångar	Summa bokfört värde	Verkligt värde
		Finansiella skulder värderade enligt Fair Value Option	Innehav för handelsändamål			
Försäkringstekniska avsättningar				91 585	91 585	
Avsättningar för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisken				5 978	5 978	
Övriga avsättningar				146	146	
Depåer från återförsäkrare				605	605	
Derivat			2 611		2 611	2 611
Övriga skulder				1 733	1 733	
Upplupna intäkter och förutbetalda kostnader				378	378	
Summa skulder			2 611	100 425	103 036	

32 TILLGÅNGAR OCH SKULDER PER VÄRDERINGSKATEGORI, forts.

Koncernen 2012-12-31

Tillgångar	Lånefordringar och kundfordringar	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen		Icke finansiella tillgångar	Summa bokfört värde	Verkligt värde
		Finansiella tillgångar värderade enligt Fair Value Option	Innehav för handelsändamål			
Materiella tillgångar				1	1	
Förvaltningsfastigheter				1 435	1 435	1 435
Räntebärande värdepapper emitterade av koncernföretag		6 545			6 545	6 545
Aktier och andelar i intresseföretag				333	333	
Aktier och andelar		10 052			10 052	10 052
Obligationer och andra räntebärande värdepapper		93 093			93 093	93 093
Lån med säkerhet i fast egendom		1 771			1 771	1 771
Derivat			8 730		8 730	8 730
Placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär risk		4 564			4 564	4 564
Återförsäkrars andel av försäkringstekniska avsättningar				609	609	
Övriga fordringar	2 124			246	2 370	2 124
Aktuell skattefordran				29	29	
Likvida medel	3 968				3 968	3 968
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	138	1 015		425	1 578	1 153
Summa tillgångar	6 230	117 040	8 730	3 078	135 078	

Skulder	Övriga finansiella skulder	Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen		Icke finansiella tillgångar	Summa bokfört värde	Verkligt värde
		Finansiella skulder värderade enligt Fair Value Option	Innehav för handelsändamål			
Försäkringstekniska avsättningar				104 942	104 942	
Avsättningar för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisken				4 564	4 564	
Övriga avsättningar				176	176	
Depåer från återförsäkrare				609	609	
Derivat			7 000		7 000	7 000
Övriga skulder	2 620			922	3 542	2 620
Upplupna intäkter och förutbetalda kostnader				418	418	
Summa skulder	2 620		7 000	111 631	121 251	

32 TILLGÅNGAR OCH SKULDER PER VÄRDERINGSKATEGORI, forts.

Moderbolaget 2013-12-31

Tillgångar	Lånefordringar och kundfordringar	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen		Icke finansiella tillgångar	Summa bokfört värde	Verkligt värde
		Finansiella tillgångar värderade enligt Fair Value Option	Innehav för handelsändamål			
Materiella tillgångar				1	1	
Aktier och andelar i koncernföretag				579	579	
Räntebärande värdepapper emitterade av koncernföretag och lån till koncernföretag		7 003			7 003	7 003
Aktier och andelar i intresseföretag				251	251	
Aktier och andelar		10 276			10 276	10 276
Obligationer och andra räntebärande värdepapper		84 130			84 130	84 130
Lån med säkerhet i fast egendom		1 745			1 745	1 745
Derivat			2 846		2 846	2 846
Övriga finansiella placeringstillgångar		56			56	56
Placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär risk		5 978			5 978	5 978
Återförsäkrars andel av försäkringstekniska avsättningar				605	605	
Övriga fordringar	1 857				1 857	1 857
Aktuell skattefordran				60	60	
Likvida medel	3 648				3 648	3 648
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	748			336	1 084	748
Summa tillgångar	6 253	109 188	2 846	1 832	120 119	

Skulder	Övriga finansiella skulder	Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen		Icke finansiella tillgångar	Summa bokfört värde	Verkligt värde
		Finansiella skulder värderade enligt Fair Value Option	Innehav för handelsändamål			
Försäkringstekniska avsättningar				91 585	91 585	
Avsättningar för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisken				5 978	5 978	
Övriga avsättningar				37	37	
Depåer från återförsäkrare				605	605	
Derivat			2 611		2 611	2 611
Övriga skulder				2 113	2 113	
Upplupna intäkter och förutbetalda kostnader				358	358	
Summa skulder			2 611	100 676	103 287	

Moderbolaget 2012-12-31

Tillgångar	Lånefordringar och kundfordringar	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen		Icke finansiella tillgångar	Summa bokfört värde	Verkligt värde
		Finansiella tillgångar värderade enligt Fair Value Option	Innehav för handelsändamål			
Materiella tillgångar				1	1	
Aktier och andelar i koncernföretag				552	552	
Räntebärande värdepapper emitterade av koncernföretag och lån till koncernföretag		7 507			7 507	7 507
Aktier och andelar i intresseföretag		–		292	292	
Aktier och andelar		10 052			10 052	10 052
Obligationer och andra räntebärande värdepapper		93 093			93 093	93 093
Lån med säkerhet i fast egendom		1 771			1 771	1 771
Derivat			8 730		8 730	8 730
Placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär risk		4 564			4 564	4 564
Återförsäkrars andel av försäkringstekniska avsättningar				609	609	
Övriga fordringar	1 972			246	2 218	1 972
Likvida medel	3 997				3 997	3 997
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	138	1 015		425	1 578	1 153
Summa tillgångar	6 107	118 002	8 730	2 125	134 964	

Skulder	Övriga finansiella skulder	Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen		Icke finansiella tillgångar	Summa bokfört värde	Verkligt värde
		Finansiella skulder värderade enligt Fair Value Option	Innehav för handelsändamål			
Försäkringstekniska avsättningar				104 942	104 942	
Avsättningar för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisken				4 564	4 564	
Övriga avsättningar				39	39	
Depåer från återförsäkrare				609	609	
Skulder till kreditinstitut						
Derivat			7 000		7 000	7 000
Övriga skulder	2 649			1 229	3 878	2 649
Upplupna intäkter och förutbetalda kostnader				378	378	
Summa skulder	2 649		7 000	111 761	121 410	

Värderingsmetoder för verkligt värde. Finansiella instrument värderade till verkligt värde i årets resultat.

Nivå 1: enligt priser noterade på en aktiv marknad för samma instrument.

Nivå 2: utifrån direkt eller indirekt observerbara marknadsdata som inte inkluderas i nivå 1.

Nivå 3: utifrån indata som inte är observerbara på marknaden.

Koncernen

	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Tillgångar	2013-12-31	2013-12-31	2013-12-31	2013-12-31
Förvaltningsfastigheter	–	–	1 427	1 427
Räntebärande värdepapper emmitterade av koncernföretag och lån till koncernföretag	6 043	–	–	6 043
Aktier och andelar	6 215	5	4 056	10 276
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	82 876	630	624	84 130
Tillgångar för vilka försäkringstagaren bär risk	5 978	–	–	5 978
Derivat	15	2 831	–	2 846
Övriga placeringstillgångar	56	1 745	–	1 801
Skulder				
Derivat	1	2 610	–	2 611

	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Tillgångar	2012-12-31	2012-12-31	2012-12-31	2012-12-31
Räntebärande värdepapper emmitterade av koncernföretag och lån till koncernföretag	6 545	–	–	6 545
Aktier och andelar	5 801	5	4 246	10 052
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	88 727	3 739	627	93 093
Derivat	20	8 710	–	8 730
Tillgångar för vilka försäkringstagaren bär risk	4 486	78	–	4 564
Skulder				
Derivat	27	6 973	–	7 000

Det gjordes inte några väsentliga överföringar mellan nivå 1 och nivå 2 under 2013, och inte heller under 2012. Under 2013 och 2012 förekom inte några överföringar från nivå 3.

I nivå 3 värderas större enskilda onoterade investeringar av oberoende extern part. Mindre innehav värderas till eget kapital per aktier utifrån senaste bolagsrapport. Avlistade bolag på obestånd värderas till noll, om annan motivering inte hittas. För innehav i Private Equityfonder erhålls värderingsunderlag kvartalsvis från varje fond, värderingen följer riktlinjer från European Private Equity & Venture Capital Association. Värderingsunderlagen vidimeras årligen av respektive fonds externa revisor.

För ytterligare upplysningar om hur verkligt värde bestäms för de finansiella instrument som värderas till verkligt värde i balansräkningen samt värderingstekniker och indata se not 1 Redovisningsprinciper.

Vinster och förluster redovisas i resultaträkningen under Kapitalavkastning, netto.

Det verkliga värdet på övriga fordringar, likvida medel, förutbetalda kostnader och upplupna intäkter, övriga skulder samt upplupna kostnader och förutbetalda intäkter utgörs av en rimlig approximation av verkligt värde utifrån tillgångarnas och skuldernas anskaffningsvärden. Aktier och andelar i koncern- och intresseföretag finns ej noterade på en aktiv marknad. Det verkliga värdet på innehaven har uppskattats genom att använda anskaffningsvärden justerat för resultat.

	Aktier och andelar	Obligationer och andra räntebärande värdepapper	Förvaltningsfastigheter	Totalt
Öppningsbalans 2013-01-01	4 247	627	1 435	6 309
Redovisat i årets resultat	62	–4	–8	50
Anskaffningsvärde förvärv	–	–	–	0
Försäljningslikvid försäljning	–253	–	–	–253
Utgående balans 2013-12-31	4 056	624	1 427	6 106

32 TILLGÅNGAR OCH SKULDER PER VÄRDERINGSKATEGORI, forts.

Moderbolaget

	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Tillgångar	2013-12-31	2013-12-31	2013-12-31	2013-12-31
Räntebärande värdepapper emmitterade av koncernföretag och lån till koncernföretag	7 003	–	–	7 003
Aktier och andelar	6 215	5	4 056	10 276
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	82 876	630	624	84 130
Tillgångar för vilka försäkringstagaren bär risk	5 978	–	–	5 978
Derivat	15	2 831	–	2 846
Övriga placeringstillgångar	56	1 745	–	1 801
Skulder				
Derivat	1	2 610	–	2 611

	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Tillgångar	2012-12-31	2012-12-31	2012-12-31	2012-12-31
Räntebärande värdepapper emmitterade av koncernföretag och lån till koncernföretag	7 507	–	–	7 507
Aktier och andelar	5 801	5	4 246	10 052
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	88 727	3 739	627	93 093
Tillgångar för vilka försäkringstagaren bär risk	4 486	78	–	4 654
Derivat	20	8 710	–	8 730
Övriga placeringstillgångar	–	1 771	–	1 771
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	–	–	–	–
Skulder				
Derivat	27	6 973	–	7 000

	Aktier och andelar	Obligationer och andra räntebärande värdepapper	Totalt
Öppningsbalans 2013-01-01	4 247	627	4 874
Redovisat i årets resultat	62	–4	59
Anskaffningsvärde förvärv	–	–	0
Försäljningslikvid försäljning	–253	–	–253
Utgående balans 2013-12-31	4 056	624	4 678

33 KAPITALAVKASTNING, NETTO, PER VÄRDERINGSKATEGORI

Mkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2013-12-31	2012-12-31	2013-12-31	2012-12-31
Vinst/förlust uppdelat per värderingskategori				
Derivatillgångar avsedda för riskhantering, ej säkringsredovisning	–1 585	1 442	–1 585	1 442
Övriga finansiella tillgångar till verkligt värde via resultaträkningen	56	6 135	56	6 135
Övriga finansiella skulder	–3	–1	–3	–1
Lånefordringar och kundfordringar	–18	73	–18	73
Poster som ej fördelats på kategori				
Valutakursresultat	–	0	–	0
Utdelningar koncern och intressebolag	45	54	45	54
Nedskrivningar av aktier och andelar	–60	–	–60	–
Kapitalförvaltningskostnader	–122	–341	–122	–264
Icke finansiella poster som ingår i kapitalavkastning netto	–7	297	–7	268
Summa kapitalavkastning netto	–1 694	7 659	–1 694	7 707

34 ÅTERVINNINGSTIDPUNKTER

Mkr	Koncernen 2013		Koncernen 2012		Moderbolaget 2013		Moderbolaget 2012	
	Högst 1 år	Längre än 1 år	Högst 1 år	Längre än 1 år	Högst 1 år	Längre än 1 år	Högst 1 år	Längre än 1 år
Tillgångar								
Materiella tillgångar	–	1	–	1	–	1	–	1
Förvaltningsfastigheter/Byggnader och mark	–	1 427	–	1 435	–	–	–	–
Aktier och andelar i koncernföretag	–	–	–	–	–	579	–	552
Räntebärande värdepapper emitterade av koncernföretag och lån till koncernföretag	972	5 071	2 119	4 426	972	6 031	4 860	2 647
Aktier och andelar i intresseföretag	–	252	–	333	–	251	–	292
Aktier och andelar	–	10 276	–	10 052	–	10 276	–	10 052
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	9 877	74 253	11 669	80 801	9 877	74 253	11 669	80 801
Lån med säkerhet i fast egendom	–	1 745	–	1 771	–	1 745	–	1 771
Derivat	286	2 560	690	8 040	286	2 560	690	8 040
Övriga finansiella placeringstillgångar	–	56	–	627	–	56	–	627
Tillgångar för villkorad återbäring	89	5 889	248	4 316	89	5 889	248	4 316
Avsättning för oreglerade skador	73	532	132	477	73	532	132	477
Övriga fordringar	2 003	–	2 370	–	1 857	–	2 218	–
Uppskjutna skattefordringar	–	0	–	0	–	–	–	–
Aktuell skattefordran	60	–	29	–	60	–	29	–
Likvida medel	3 648	–	3 968	–	3 648	–	3 968	–
Upplupna ränte- och hyresintäkter	748	–	1 136	–	748	–	1 136	–
Förutbetalda anskaffningskostnader	104	232	125	317	104	232	125	317
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	0	–	0	–	0	–	0	–
	17 860	102 293	22 486	112 595	17 714	102 404	25 075	109 893
Skulder								
Livförsäkringsavsättning	5 675	83 708	5 632	97 006	5 675	83 708	5 632	97 006
Avsättning för oreglerade skador	380	1 822	377	1 927	380	1 822	377	1 927
Villkorad återbäring	89	5 889	248	4 316	89	5 889	248	4 316
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelse	–	21	–	41	–	38	–	38
Uppskjutna skatteskulder	–	117	13	121	–	–	–	–
Övriga avsättningar	8	–	1	–	7	–	1	–
Depåer från återförsäkrare	73	532	75	534	73	532	75	534
Derivat	17	2 594	103	6 897	17	2 594	103	6 897
Övriga skulder	1 733	–	3 488	54	2 113	–	3 824	54
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	378	–	418	–	358	–	378	–
	8 353	94 683	10 355	110 896	8 712	94 575	10 638	110 772

35 TILLÄGGSUPPLYSNINGAR OM KASSAFLÖDEN

Mkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2013	2012	2013	2012
Räntebetalningar	3 864	4 450	3 860	4 447
Ränteutbetalningar	93	148	81	148
Erhållna utdelningar	480	4 598	5 259	4 595

Såväl räntebetalningar som utdelningar redovisas i den löpande verksamheten.

Av de likvida medlen föreligger restriktioner i förfoganderätten avseende bankkonton som pantsatts som säkerhetsreserv för ränte- och aktiefutures

	–	–	–	–
--	---	---	---	---

Specifikation av poster som inte ingår i kassaflödet:

Förändringar av försäkringstekniska avsättningar	13 359	1 934	13 359	1 993
Värdeförändring och resultat av placeringstillgångar	-5 874	3 627	-4 769	3 089
Värdeförändringar i placerings-tillgångar för vilka försäkrings-tagaren bär risk	-1 278	-515	-1 417	-515
Realisationsresultat avyttring dotterföretag	–	17	–	65
Övrigt	-4 550	-2 468	167	-221
Summa	1 657	2 595	7 340	-4 410

36 UPPLYSNINGAR OM TRANSAKTIONER MED NÄRSTÅENDE MED MERA

Organisation

Länsförsäkringar Liv Försäkringsaktiebolag är ett helägt dotterbolag till Länsförsäkringar AB som i sin tur ägs av 23 kundägda länsförsäkringsbolag och 16 socken- och häradsbolag.

Gemensam verksamhet bedrivs i Länsförsäkringar AB-koncernen som bland annat tillhandahåller service till Länsförsäkringar Liv. Detta avser bland annat utveckling, underhåll, tjänster såsom ekonomi, juridik, riskkontroll, compliance, säkerhet, personal, kommunikation samt drift, förvaltning och utveckling av gemensamma IT-system. Organisationen innebär att det förekommer ett stort antal löpande transaktioner och enstaka transaktioner av engångskaraktär mellan bolag inom länsförsäkringsgruppen.

Närstående juridiska personer och närståendekretsen

Verksamheten i Länsförsäkringar Liv bedrivs enligt ömsesidiga principer. Detta innebär att någon vinstutdelning inte får ske till aktieägarna.

Som närstående juridiska personer definieras samtliga bolag inom Länsförsäkringar AB-koncernen samt länsförsäkringsbolagen och socken- och häradsbolagen. Nämda bolag utgör tillsammans länsförsäkringsgruppen. Närstående nyckelpersoner är styrelseledamöter och ledande befattningshavare och nära familjemedlemmar till dessa personer och av dem ägda bolag.

Ersättningar till styrelse och ledningspersoner i Länsförsäkringar Liv framgår av not 9 Anställda, personalkostnader och ledande befattningshavares ersättningar. I övrigt förekommer inga transaktioner mellan dessa personer eller deras närstående utöver normala kundtransaktioner.

Riktlinjer för hantering av intressekonflikter

Det är viktigt att det finns väl fungerande system som förhindrar förtäckt vinstutdelning eller annan otillåten kapitalanvändning, samtidigt som försäkringstagarnas intressen av att ta del av stordrifts- och andra fördelar av att ingå i en koncern tillvaratas. Länsförsäkringar Livs styrelse har fastställt riktlinjer om hantering av intressekonflikter som syftar till att fungera som ett verktyg för att främja bolagsintern kontroll.

Självkostnadsprincipen

För att åstadkomma en korrekt kostnadsfördelning är den övergripande utgångspunkten för prissättning av transaktioner med närstående juridiska personer, att prissättningen baseras på direkta och indirekta kostnader och att prissättningen ska ske utifrån självkostnadsprincipen. Självkostnadsprincipen innebär att priset sätts i form av en totalkostnad som inte belastas med något vinstpåslag. Därtill får ingen prissättning överstiga marknads-mässig nivå.

Prissättningen och kostnadsfördelningen av tjänster inom bland annat utveckling och underhåll av IT-system och andra servicetjänster är för närvarande indelade i grupperna bastjänster (till exempel IT-tjänster), koncernoverhead (till exempel compliance), obligatoriska tjänster (till exempel HR) och individuell service. Gemensamt för dessa är att kostnader så långt som möjligt fördelas utifrån en bedömning av faktiskt utnyttjande.

Bastjänster omfattar det obligatoriska basutbudet av tjänster som Länsförsäkringar AB tillhandahåller till Länsförsäkringar Liv genom de koncerngemensamma enheterna. Koncernoverhead benämns de kostnader som utgörs av Länsförsäkringar AB:s verkstäl-lande direktör och dennes staber samt de kostnader som direkt beror av att Länsförsäkr-ingar AB med dotterbolag är en koncern. De obligatoriska tjänsterna omfattar bland annat gemensam utveckling och service, underhåll och utveckling av det gemensamma varumär-

ket samt förvaltning och drift av gruppens gemensamma IT-system som tillhandahålls av Länsförsäkringar AB. Därtill finns en prislista för individuell service som exempelvis projektledning. Med individuell service avses tjänster som är styckeprissatta och som Läns-försäkringar Liv vid behov kan välja att köpa från Länsförsäkringar AB.

Priser och kostnadsfördelning inom Länsförsäkringar AB-koncernen bereds i koncer-nens priskommitté och i den gemensamma företagsledningen som verkställande direktö-ren för Länsförsäkringar Liv ingår i. Styrelsen för Länsförsäkringar Liv beslutar därefter om prislista och kostnadsfördelning för det kommande året i samband med den årliga affärs-planeringen.

Beslutsordning

Transaktionerna grundas på skriftliga avtal av marknadsmässig standard och villkor. Beslutsunderlag inför ett nytt avtal med närstående juridiska personer ska vara skriftliga och innehålla en bedömning av risken för intressekonflikter. Beslutsunderlaget ska bland annat innehålla en kortfattad behovs- och konsekvensanalys samt vem som tagit initiativet till transaktionen.

Det finns ett uppdragsavtal som reglerar de uppdrag som Länsförsäkringar Liv har upp-dragit åt Länsförsäkringar AB eller annan närstående att utföra. I uppdragsavtalet framgår också hur styrning och planering av den utlagda verksamheten ska ske. Till uppdragsavta-len finns specifikationer som beskriver respektive uppdrags tjänsteinnehåll, servicenivå och utförande.

Uppföljning

Uppföljning av kostnadsfördelning sker månadsvis. Rapportering av den totala kostnaden samt av interna kostnader sker till Länsförsäkringar Liv styrelse och företagsledningen.

Principerna dokumenteras i ekonomihandboken och priser för köpta tjänster publiceras på Länsförsäkringars intranät.

Länsförsäkringar Livs transaktioner med närstående

I nedanstående avsnitt lämnas en redogörelse över de väsentliga närstående transaktioner som förekommit under 2013. Transaktionerna redogörs för i storleksordning.

1) Försäljning till Humlegården Holding I-III av fastighetsägande bolag med tillhörande fastigheter belägna i Solna och Sundbyberg
Under 2012 har försäljning skett av sex stycken fastighetsägande bolag till Humlegården Holding I-III AB. Den totala likviden uppgick till 2,6 mdr, varav 1,5 mdr var köpeskilling och 1,1 mdr lösen av lån.

2) Försäljning av Private Equity fondandelar

Länsförsäkringar Liv har under 2012 avyttrat andelar i Private Equityfonder. Försäljningen har skett till marknadspris, vilket tagits fram genom en bred auktionsprocess där den kom-bination av externa köpare som givit högst försäljningsvärde för Länsförsäkringar Livs fond-andelar valts. I ett antal av dessa avyttrade fonder har det närstående Länsförsäkringar PE Holding AB (publ) förvärvat upp till 20 procent av innehavet till samma pris och villkor som den utvalda externa köparen. Transaktionen mellan Länsförsäkringar Liv och Läns-försäkringar PE Holding AB (publ) uppgick till 356 miljoner kronor.

Länsförsäkringar PE Holding AB (publ) ägs av nio länsförsäkringsbolag (Dalarna, Berg-slagen, Göteborg, Bohuslän, Halland, Gotland, Göinge-Kristianstad, Kronoberg, Uppsala och Södermanland)

3) IT-tjänster och produkter från Länsförsäkringar AB

Länsförsäkringar AB tillhandahåller IT-tjänster och produkter enligt ramavtal från 2004. Prissättningen baseras på självkostnadsprincipen. Kostnader för gemensam finansiell infrastruktur fördelas enligt olika nycklar beroende på tjänst för att ge en så rättvisande bild som möjligt. Ramavtalet gäller tills vidare med 12 månaders uppsägningstid.

4) Service och utveckling från Länsförsäkringar AB

En närmare beskrivning av prissättning och organisation för dessa tjänster finns i ovan-stående avsnitt om regler för interna transaktioner av löpande karaktär.

Obligatoriska tjänster inom länsförsäkringsgruppen

Kostnaderna för de obligatoriska tjänsterna inom Länsförsäkringar AB-koncernen fördelas på de tre kärnaffärerna Sak, Liv och Bank. De totala driftskostnaderna används som fördel-ningsgrund mellan kärnaffärerna där ingen tydlig kostnadsdrivare kan identifieras.

Individuell service inom länsförsäkringsgruppen

Priserna för individuell service är satta så att de ska avspejla förbrukningen av varan eller tjänsten och fakturering sker enligt överenskommelse med kunden.

Basservice inom Länsförsäkringar AB-koncernen

Servicecenter och varje koncerngemensam enhet som tillhandahåller basservice inom LFAB-koncernen upprättar årligen en dokumentation som utvisar vilka enheter som är motparter, vilka varor och tjänster som tillhandahålls, innehåll, servicenivå, priskonstruk-tion och prisnivå. Detta avser till exempel tjänster som IT, lokalhyra och kapitalförvaltning. Länsförsäkringar Liv hyr lokaler av Länsförsäkringar AB och betalar för det en marknads-mässig hyra. Hyresavtalet gäller till och med den 31 december 2016.

Kostnader för koncernoverhead

Kostnaderna för koncernoverhead fördelas mellan enheterna inom Länsförsäkringar AB-koncernen. För koncernoverhead ska det årligen upprättas ett dokument som anger vad kostnaderna avser, det vill säga vilka tjänster och aktiviteter som utförs och av vilken vd-stab/funktion samt hur dessa kostnader fördelas mellan affärsenheter med flera.

5) Obligationer i Länsförsäkringar Hypotek AB

Länsförsäkringar Tradliv äger noterade obligationer emitterade av Länsförsäkringar Hypotek AB med ett verkligt värde om 4 393 Mkr.

6) Länsförsäkringsbolagens distributionsersättning

Länsförsäkringsbolagen förvaltar och administrerar Länsförsäkringar Livs försäkringsprodukter. Länsförsäkringar Liv betalar ersättning enligt avtal för dessa tjänster. Under 2013 har ersättning för nyförsäljning och utökning betalats till Länsförsäkringsbolagen. Under hela 2013 har vidare premiebaserad ersättning betalats samt ersättning för beståndsvård beräknad på inbetald premie samt i vissa fall som styckeersättning. Ett treårigt annullationsansvar gäller för provisionersättning för försäljning löst innan den traditionella förvaltningen stängdes för nyteckning. Stängningen av traditionell förvaltning för nyteckning samt att den kapitalbaserade ersättningen sades upp per 31 december 2011 innebar att ersättningsavtalen ändrades.

7) Servicetjänster till Länsförsäkringar Fondliv

Länsförsäkringar Fondliv köpte tjänster av Länsförsäkringar Liv under 2013. Servicetjänsterna regleras genom avtal. Avtalet är uppsagt per den 31 december 2013 och nytt avtal från 2014 gäller. Verksamheten ligger då under Länsförsäkringar Fondliv AB istället och Länsförsäkringar Liv AB köper i och med det tjänster från Länsförsäkringar Fondliv AB. Prissättningen baseras på självkostnadsprincipen utifrån en prislista som fastställs årligen.

8) Kapitalförvaltning inom Länsförsäkringar AB och hos externa förvaltare

Länsförsäkringar AB förvaltar Länsförsäkringar Livs placeringstillgångar genom sin avdelning för kapitalförvaltning och ett antal externa förvaltare. För förvaltningen betalar Länsförsäkringar Liv ersättning i förhållande till sin andel av kapitalförvaltningsavdelningens faktiska driftskostnad. Ersättningen beräknas till vid varje tidpunkt gällande självkostnadspris enligt beslutade ekonomistyrningsprinciper inom Länsförsäkringar AB-koncernen. För den externa förvaltningen betalar bolagen ersättning med motsvarande belopp och vid samma tidpunkter som Länsförsäkringar AB betalar ersättning till de externa förvaltarna. Avtalet gäller tills vidare med 12 månaders uppsägningstid.

9) Förvaltningsersättning från Länsförsäkringar Fondförvaltning

Länsförsäkringar Fondförvaltning tillhandahåller förvaltningsersättning för hantering av Nya Världenprodukter. Samarbetsavtalet gäller tills vidare med tre månaders uppsägningstid.

10) Tjänstepensioner till anställda inom länsförsäkringsgruppen

Länsförsäkringar Liv tillhandahåller tjänstepensioner till anställda inom länsförsäkringsgruppen. Dessa pensionsförmåner grundar sig på avtal på den svenska arbetsmarknaden och premierna är marknadsmässiga.

11) Obligationer och förlagslån i Länsförsäkringar Bank AB

Länsförsäkringar Tradliv äger noterade obligationer emitterade av Länsförsäkringar Bank AB med ett verkligt värde om 685 Mkr samt noterad förlagslån i Länsförsäkringar Bank AB med ett verkligt värde om 524 Mkr.

12) Lån till Humlegården Holding I-III AB

I samband med försäljningen av fastighetsägande bolag till Humlegården Holding I-III AB har lån lämnats till köparna om 1,7 miljarder kronor.

13) Lån till bolag inom LFAB-koncernen

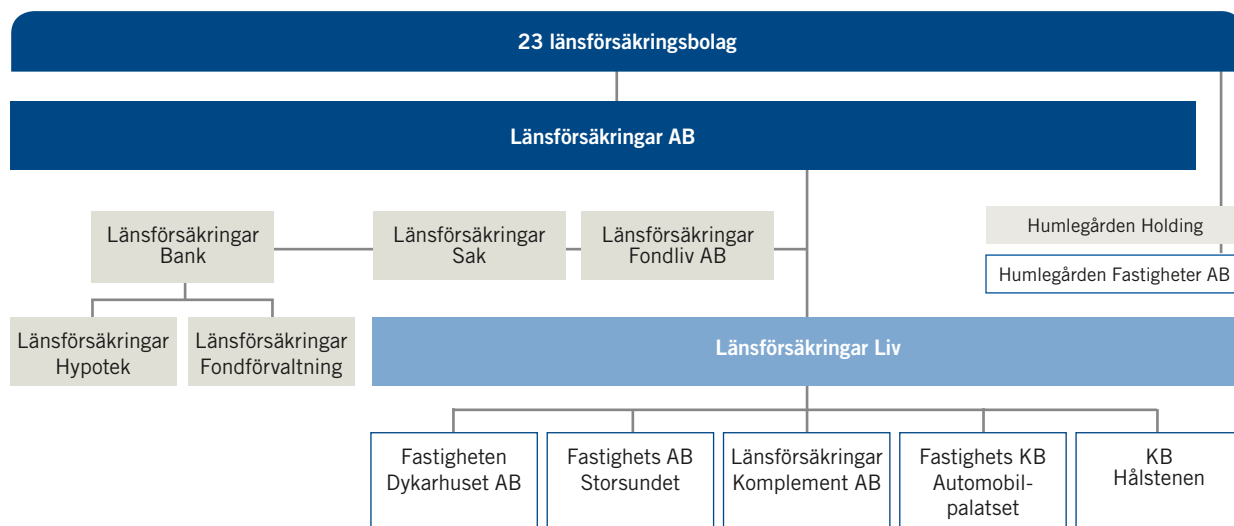
För att hantera kortsiktiga likviditetsflöden fanns 2012 ett reverslån mellan Länsförsäkringar Liv och Länsförsäkringar Fondliv som uppgick till 250 Mkr. Ränta för lånet utgår motsvarande STIBOR plus 1,25 erlades kvartalsvis. Lånet är löst under 2013. Det finns även ett antal reverslån mellan Länsförsäkringar Liv och de helägda fastighetsbolagen samt mellan bolagen inom fastighetskoncernen. Ränteintäkterna redogörs för i tabellen nedan för transaktioner inom Länsförsäkringar Liv.

14) Återförsäkringsavtal med länsförsäkringsbolagen

Länsförsäkringar Liv tecknade den 1 januari 2007 kvotåterförsäkringsavtal med 22 av de då 24 länsförsäkringsbolagen gällande livriskaffären. Kvotåterförsäkringsmodellen bygger på att den riskaffär som återförsäkras inom länsförsäkringsgruppen fördelas utifrån en andel. Andelarna fördelas utifrån länsförsäkringsbolagens andel av premieinkomsten i Länsförsäkringar Liv. Avtalet gäller för ett kalenderår i taget med sex månaders uppsägningstid. I år deltar 22 av 23 länsförsäkringsbolag i kvotåterförsäkringsmodellen. Beloppet om 19 (25) Mkr som redovisas i tabellen nedan för transaktioner med närstående är nettot av återförsäkringsaffären.

15) Avtal om fastighetsförvaltning med Humlegården Fastigheter AB:

Länsförsäkringar Liv betalar ersättning beräknad till självkostnadspris till Humlegården Fastigheter AB för förvaltningen av Länsförsäkringar Livs Stockholmsfastigheter. En engångsersättning har också betalats under 2013 för uteblivna framtida intäkter på grund av försäljningen av fastigheter under 2012 samt ersättning för merkostnader i samband med dessa försäljningar.

Bilden är inte ett fullständigt organisationschema. Vita rutor visar dotterbolag och intresseföretag, grå rutor visar övriga koncernbolag och mörkblå rutor visar ägare.

36 UPPLYSNINGAR OM TRANSAKTIONER MED NÄRSTÅENDE MED MERA, forts.

I tabellerna nedan åskådliggörs de väsentliga närstående transaktioner mellan bolag inom Länsförsäkringar Liv och närstående juridiska personer till koncernen som redogjorts för ovan.

Transaktioner mellan Länsförsäkringar Liv och närstående bolag

Karaktär	Motpart	2013		2012		Hänvisning
		Intäkter	Kostnader	Intäkter	Kostnader	
Försäljning av fastighetsbolag	Humlegården Holding I-III AB	–	–	1 450	–	1
Försäljning andelar i fonder	Länsförsäkringar PE Holding AB	–	–	356	–	2
IT-tjänster och produkter	Länsförsäkringar AB	–	247	–	216	3
Service och utveckling, varav	Länsförsäkringar AB	–	159	–	197	4
– Individuell service		–	–	–	111	
– Obligatoriska tjänster		–	8	–	11	
– Basservice		–	149	–	73	
– Koncernoverhead		–	2	–	2	
Ränta	Länsförsäkringar Hypotek AB	147	–	166	–	5
Distributionsätsättning, 2013 inkl. ersättning kapital	23 länsförsäkringsbolag	–	124	–	159	6
Servicetjänster	Länsförsäkringar Fondliv AB	42	5	113	–	7
Kapitalförvaltning	Länsförsäkringar AB	–	70	–	74	8
Förvaltningsätsättning	Länsförsäkringar Fondförvaltning AB	78	–	72	–	9
Tjänstepensionspremier till anställda inom länsförsäkringsgruppen	Länsförsäkringsgruppen	53	–	62	–	10
Ränta	Länsförsäkringar Bank AB	43	–	46	–	11
Ränta	Humlegården Holding I-III	64	–	26	–	12
Ränta	Länsförsäkringar Fondliv AB	2	–	9	–	13
Återförsäkringsavtal	23 länsförsäkringsbolag	–	19	–	25	14
Fastighetsförvaltning	Humlegården Fastigheter AB	–	0	–	1	15
		429	783	2 300	672	

Transaktioner mellan Länsförsäkringar Liv och dess dotterbolag

Karaktär	Motpart	2013		2012		Hänvisning
		Intäkter	Kostnader	Intäkter	Kostnader	
Ränta	Länsförsäkringar Liv ABs dotterbolag	3	–	51	–	
		3	–	51	–	

Fordran och skuld närstående – Koncernen

Motpart	2013-12-31		2012-12-31	
	Fordran	Skuld	Fordran	Skuld
Länsförsäkringar Hypotek AB	4 505	–	4 330	–
Länsförsäkringar Bank AB	1 033	–	1 209	–
Länsförsäkringar AB	634	10	15	198
Länsförsäkringar Fondliv AB	430	473	261	190
Länsförsäkringar Fondförvaltning AB	8	–	6	–
Länsförsäkringar Grupplivförsäkringsaktiebolag	–	–	–	–
Länsförsäkringsbolag	–	6	–	6
Länsförsäkringar Sak AB	–	2	0	1
Humlegården Holding I-III AB	1 736	–	1 736	–
	8 346	491	7 557	395

Fordran och skuld närstående – Moderbolaget

Motpart	2013-12-31		2012-12-31	
	Fordran	Skuld	Fordran	Skuld
Fastighets AB Storsundet	–	70	–	74
Fastighets KB Automobilpalatset	523	148	523	108
Fastigheten Dykarhuset AB	267	76	267	79
KB Hälstenen 2	171	88	171	81
	961	382	961	342

Företagets resultat- och balansräkning blir föremål för fastställelse på årsstämman i maj 2014.

Stockholm den 27 februari 2014

Karl-Olof Hammarkvist
Styrelseordförande

Gunnar Wetterberg
Styrelseledamot

Birgitta Carlander
Styrelseledamot

Sten Dunér
Styrelseledamot

Anders Grånäs
Styrelseledamot

Ulrica Messing
Styrelseledamot

Henrik Perlmutter
Styrelseledamot

Karin Starrin
Styrelseledamot

Marie-Louise Zetterström
Styrelseledamot

Christer Ekehov
Personalrepresentant

Lena Sundqvist
Personalrepresentant

Jörgen Svensson
Verkställande direktör

Min revisionsberättelse har lämnats den 4 mars 2014.

Mårten Asplund
Auktoriserad revisor

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i Länsförsäkringar Liv Försäkringsaktiebolag (publ), org. nr. 516401-6627

Rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen

Vi har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för Länsförsäkringar Liv för år 2013. Bolagets årsredovisning och koncernredovisning ingår i den tryckta versionen av detta dokument på sidorna 4–50.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar för årsredovisningen och koncernredovisningen

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att upprätta en årsredovisning som ger en rättvisande bild enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och en koncernredovisning som ger en rättvisande bild International Financial Reporting Standards, såsom de antagits av EU, och enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag, och för den interna kontroll som styrelsen och verkställande direktören bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som inte innehåller väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att uttala oss om årsredovisningen och koncernredovisningen på grundval av vår revision. Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige. Dessa standarder kräver att vi följer yrkesetiska krav samt planerar och utför revisionen för att uppnå rimlig säkerhet att årsredovisningen och koncernredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter.

En revision innefattar att genom olika åtgärder inhämta revisionsbevis om belopp och annan information i årsredovisningen och koncernredovisningen. Revisorn väljer vilka åtgärder som ska utföras, bland annat genom att bedöma riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen och koncernredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Vid denna riskbedömning beaktar revisorn de delar av den interna kontrollen som är relevanta för hur bolaget upprättar årsredovisningen och koncernredovisningen för att ge en rättvisande bild i syfte att utforma granskningsåtgärder som är ändamålsenliga med hänsyn till omständigheterna, men inte i syfte att göra ett uttalande om effektiviteten i bolagets interna kontroll. En revision innefattar också en utvärdering av ändamålsenligheten i de redovisningsprinciper som har använts och av rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen, liksom en utvärdering av den övergripande presentationen i årsredovisningen och koncernredovisningen.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Uttalanden

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av moderbolagets finansiella ställning per

den 31 december 2013 och av dess finansiella resultat och kassaflöden för året enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av koncernens finansiella ställning per den 31 december 2013 och av dess finansiella resultat och kassaflöden för året enligt International Financial Reporting Standards, såsom de antagits av EU, och enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget och för koncernen.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Utöver vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen har vi även utfört en revision av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Länsförsäkringar Liv för år 2013.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust, och det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för förvaltningen enligt försäkringsrörelselagen.

Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att med rimlig säkerhet uttala oss om förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust och om förvaltningen på grundval av vår revision. Vi har utfört revisionen enligt god revisions-sed i Sverige.

Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har vi granskat om förslaget är förenligt med försäkringsrörelselagen.

Som underlag för vårt uttalande om ansvarsfrihet har vi utöver vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i bolaget för att kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören är ersättningskyldig mot bolaget. Vi har även granskat om någon styrelseledamot eller verkställande direktören på annat sätt har handlat i strid med försäkringsrörelselagen, lagen om årsredovisning i försäkringsföretag eller bolagsordningen.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Uttalanden

Vi tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Stockholm den 4 mars 2014

Mårten Asplund
Auktoriserad revisor

Bolagsstyrningsrapport

Inledning

Länsförsäkringar Liv är ett helägt dotterbolag till Länsförsäkringar AB som i sin tur ägs av 23 kundägda länsförsäkringsbolag och 16 socken- och häradsbolag. Verksamheten i Länsförsäkringar Liv bedrivs enligt ömsesidiga principer, vilket innebär att resultatet stannar hos kunderna och delas inte ut till ägaren.

Länsförsäkringar Liv följer i tillämpliga delar, bland annat med beaktande av att bolaget inte är ett aktiemarknadsbolag, Svensk kod för bolagsstyrning (Koden). Huvudsakliga avvikelser från Kodens bestämmelser och förklaringar till detta redovisas under avsnittet ”Avvikelser från Koden” nedan.

Denna bolagsstyrningsrapport har inte granskats av bolagets revisorer.

Bolagsstyrning

Länsförsäkringar Liv utgör operativt enheten Tradliv inom Länsförsäkringar AB-koncernen. Länsförsäkringar AB har ett företagsstyrningssystem, vilket tar sin utgångspunkt från Länsförsäkringar ABs uppdrag från ägarna. Även affärsenhet Liv har ett företagsstyrningssystem som säkerställer en tillfredsställande styrning och ledning inom affärsenheten.

Företagsstyrningssystemet omfattar ett antal komponenter såsom organisationsstruktur, beslutsordning, fördelning av ansvar och uppgifter, riskhanteringssystem och system för intern kontroll. Riskhanteringssystemet ska bland annat säkerställa att verksamheten inom affärsenheten fortlöpande kan identifiera, hantera och rapportera risker. Den interna kontrollen är baserad på ett system med tre försvarslinjer. Första försvarslinjen består av verksamheten, andra försvarslin-

jen av kontrollfunktionerna Compliance och Riskkontroll och tredje försvarslinjen av kontrollfunktionen Internrevision. Andra försvarslinjen ska vara oberoende i förhållande till första försvarslinjen och tredje försvarslinjen ska vara oberoende i förhållande till första och andra försvarslinjen. Andra komponenter i företagsstyrningssystemet är strukturen för det interna regelverket, krav på lämplighet avseende anställda och styrelseledamöter samt principer för utläggning av verksamhet. Fördelning av arbetet inom Länsförsäkringar AB-koncernen är ett viktigt verktyg för att uppnå skalfördelar vad avser både ekonomi och kompetens. Det är också ett sätt att realisera en effektiv och aktiv styrning inom LFAB-koncernen. Den operativa organisationen med affärsverksamheten i affärsenheterna och koncerngemensamma funktioner i moderbolaget har fastställts med detta som utgångspunkt.

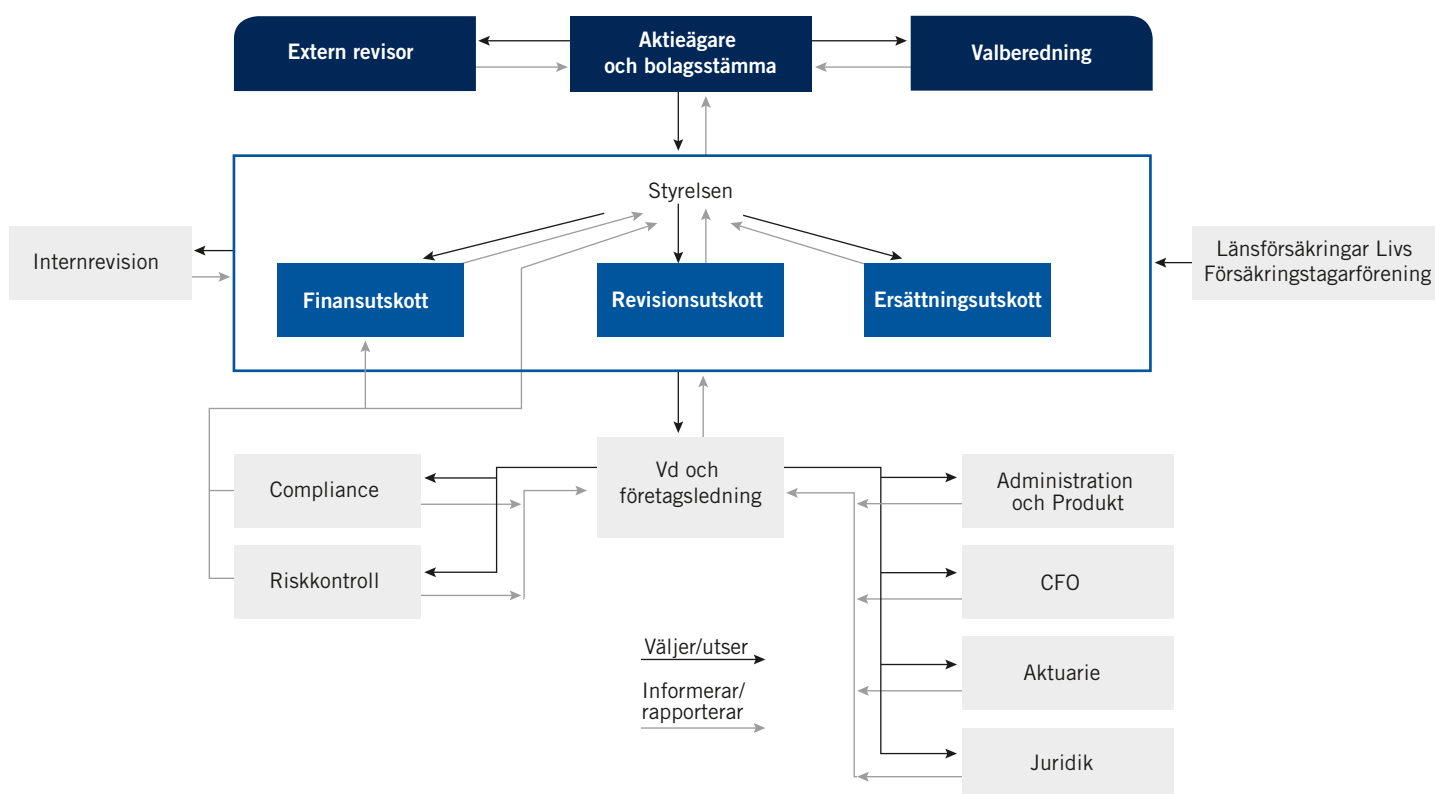
Även utläggning av verksamhet till extern part är ett viktigt verktyg för att uppnå skalfördelar vad avser både ekonomi och kompetens. Utläggning av verksamhet till extern part förekommer både inom Länsförsäkringar AB och inom dotterbolagen.

Mot denna bakgrund fastställts en koncerngemensam policy för utläggning av verksamhet, som anger övergripande principer för internt och externt utlagd verksamhet. Baserat på denna policy har Länsförsäkringar Liv fastställt riktlinjer för utläggning av verksamhet.

Strukturen för styrningen illustreras översiktligt i figuren nedan.

Bolagets operativa organisation enligt ovan gäller sedan 1 januari 2014. Bolaget har lagt ut viktiga delar av sin verksamhet till moderbolaget Länsförsäkringar AB och till systerbolaget Länsförsäkringar Fondliv. Huvudsakliga motiv för detta är bedömningen att största effektivitet uppnås genom att vissa funktioner bedrivs koncern-

Länsförsäkringar Liv styrningsstruktur

gemensamt. Bedömningen är vidare att största effektivitet uppnås genom att de funktioner som både Länsförsäkringar Liv och Länsförsäkringar Fondliv har behov av bedrivs inom Länsförsäkringar Fondliv där nyteckning av affär sker.

Den utlagda verksamheten framgår av figuren nedan. Ansvarig för beställning, uppföljning och kontroll avseende den utlagda verksamheten är de inom bolaget som ansvarar för den funktion som den utlagda verksamheten avser. Särskild kompetens och resurs finns avsatt inom respektive ansvarig funktion för säkerställande av tillräcklig beställning, uppföljning och kontroll.

Aktieägare och bolagsstämma

Aktieägaren utövar sin rösträtt på bolagsstämman som är högsta beslutande organ. Normalt hålls en bolagsstämma per år, årsstämman. Länsförsäkringar AB innehar 100 procent av kapital och röster i Länsförsäkringar Liv.

På bolagsstämman fattas beslut avseende årsredovisningen, val av styrelse och revisorer, ersättning till styrelseledamöter och revisorer samt andra väsentliga frågor i enlighet med lag och bolagsordningen. Vid bolagsstämman delas förslaget till ersättning till styrelseledamöterna upp mellan ordföranden och övriga ledamöter samt utskottsarbete.

Valberedning

Nomineringsprocess

Bolagsstämman i Länsförsäkringar AB utser en valberedning. Valberedningens uppgift är att lämna förslag till styrelse och revisorer i Länsförsäkringar AB och att, i samråd med Länsförsäkringar ABs koncernchef, lämna förslag till styrelse och revisorer i Länsförsäkringar Liv och övriga dotterbolag samt att lämna förslag till ersättning till styrelser och revisorer. För valberedningen gäller en av Länsförsäkringar ABs bolagsstämma fastställd instruktion. Val-

beredningen ansvarar för att lämplighetsprövning av ledamöter som föreslås till styrelsen genomförs. Valberedningen skall tillämpa av valberedningen fastställda processer och rutiner för lämplighetsprövning av föreslagna ledamöter till styrelser och ska dokumentera genomförda lämplighetsprövningar.

Valberedningen inför årsstämman 2014

Valberedningen består sedan årsstämman 2013 av Otto Ramel (ordf.) (Länsförsäkringar Skåne), Ulf W Eriksson (Länsförsäkringar Värmland), Per-Åke Holgersson (Länsförsäkring Kronoberg), Conny Sandström (Länsförsäkringar Västerbotten) och Örian Söderberg (Länsförsäkringar Jönköping).

Valberedningen har inför årsstämman

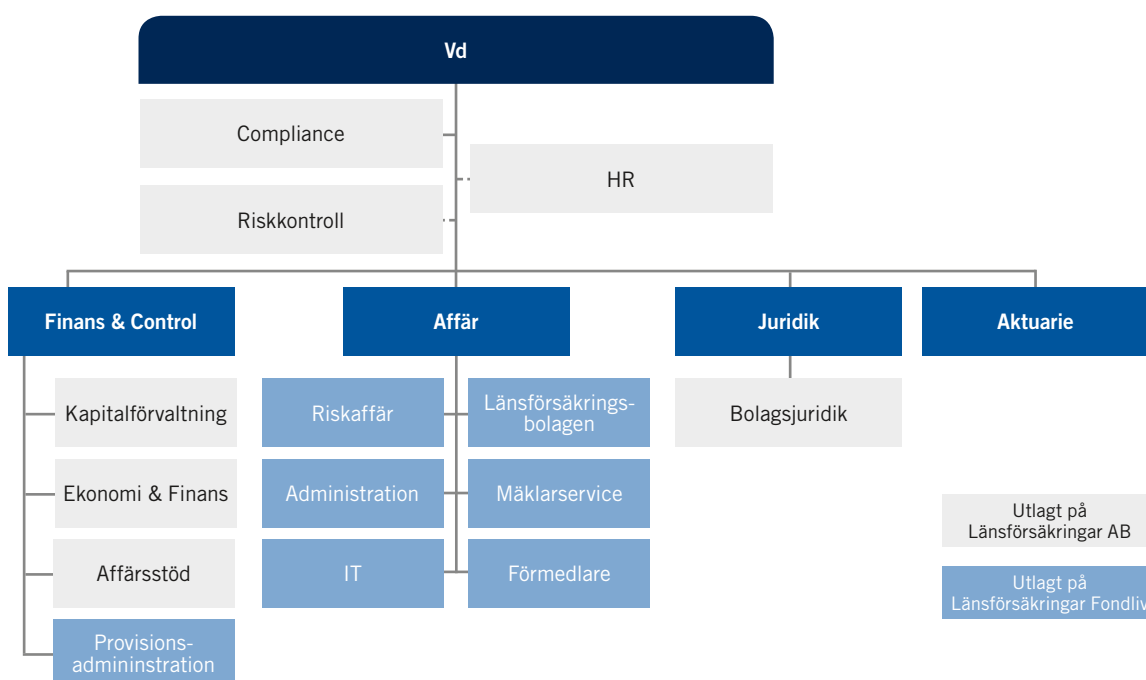
- tagit del av styrelsens utvärdering av styrelsearbetet,
- tagit del av styrelseordförandens och vissa styrelseledamöters syn på verksamheten, styrelsens arbete samt behov av kompetens och erfarenhet, samt
- sett över och diskuterat behovet av kompetens och erfarenhet med hänsyn till verksamheten och regelverkets krav.

Valberedningen kommer inför årsstämman 2014 att

- ta ställning till kandidaters oberoende,
- nominera styrelseledamöter och styrelseordförande,
- genomföra lämplighetsprövningar av styrelseledamöter enligt fastställda processer och rutiner, samt
- föreslå arvoden till styrelseledamöter och revisorer.

Externa revisorer

Årsstämman utser de externa revisorerna. Nominering sker via valberedningen. Enligt bolagsordningen ska Länsförsäkringar Liv ha 1–3 ordinarie revisorer jämte 0–3 suppleanter. Vid årsstämma 2012

utsågs Mårten Asplund, KPMG AB, till ordinarie revisor och Anders Linér, KPMG AB, till suppleant, båda för tiden till och med årsstämman 2015.

Länsförsäkringar Livs Försäkringstagarförening

Länsförsäkringar Livs försäkringstagarförening har bildats med ändamålet att tillvarata försäkringstagares intressen. Föreningens medlemmar utses av försäkringstagarna i Länsförsäkringar Liv. För att säkerställa uppfyllandet av ändamålet och för att tillförsäkra försäkringstagarna insyn och inflytande i bolagets verksamhet, äger föreningen rätt att utse två ledamöter i Länsförsäkringar Livs styrelse. I angelägenheter av särskild betydelse, ska föreningen erhålla särskild information och kunna avge särskilt yttrande. Då intressekonflikter av större betydelse mellan liv- och sakförsäkringskollektiven kan uppstå, ska föreningen i samråd med Länsförsäkringar AB utse oberoende granskning.

Styrelsen

Styrelsens sammansättning

Styrelsen för Länsförsäkringar Liv ska enligt bolagsordningen bestå av 8–14 ledamöter med 0–6 suppleanter. Ledamot väljs för en mandattid om högst två år. Därutöver ingår i styrelsen ledamöter och suppleanter som utsetts av arbetstagarorganisationerna. Bolaget har ingen tidsgräns för hur länge en ledamot får sitta i styrelsen. Bolaget har ingen åldersgräns för styrelseledamöterna. Två av ledamöterna ska utses av Länsförsäkringar Livs Försäkringstagarförening. En majoritet av styrelsens ledamöter, inklusive arbetstagarrepresentanterna, ska vara oberoende i förhållande till Länsförsäkringar Liv och bolag som ingår i samma koncern. Styrelsens ordförande utses av bolagsstämman. Verkställande direktören ingår inte i styrelsen.

Styrelsen består för närvarande av 11 ordinarie ledamöter och två suppleanter. Sju av ledamöterna är utsedda av bolagsstämman, två av Länsförsäkringar Livs Försäkringstagarförening samt två ledamöter och två suppleanter av arbetstagarorganisationerna. Sex av ledamöterna är oberoende. Styrelsens ledamöter redovisas på sidan 59 i bolagets årsredovisning.

Styrelsens ansvar och arbetsfördelning

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltning och ska handlägga och fatta beslut i frågor av väsentlig betydelse och av övergripande natur rörande bolagets verksamhet. Styrelsen utser, utvärderar och entledigar verkställande direktören, fastställer en ändamålsenlig organisation och verksamhetens mål och strategier samt ser till att det finns effektiva system för riskhantering och intern kontroll.

Styrelsen fastställer varje år en arbetsordning för sitt arbete. Arbetsordningen innehåller bland annat regler avseende styrelsens och ordförandens uppgifter och ansvar, arbetsfördelningen inom styrelsen, lägsta antalet styrelsesammanträden, rutiner för verksamhetsrapportering och finansiell rapportering samt rutiner i övrigt för styrelsesammanträden, kallelse, utformning av material, intressekonflikter och jäv.

Styrelsen ska kontinuerligt hålla sig underrättad om bolagets utveckling för att fortlöpande kunna bedöma bolagets ekonomiska situation och finansiella ställning. Styrelsen har genom arbetsordningen fastställt att ekonomisk rapportering ska ske enligt fastställt instruktion och genom regelbundna styrelsesammanträden.

Styrelsen ska vidare regelbundet behandla och utvärdera bolagets och riskutveckling och riskhantering. Under året följer styrelsen regelbundet upp resultat- och försäljningsutveckling, finansiell ställning och utveckling av risker i förhållande till affärsplan och

prognoser. Styrelsen erhåller regelbundet rapporter från Compliance, Riskkontroll och Internrevision. Styrelsen följer löpande upp aktuella ärenden hos myndigheter.

Ordföranden

Enligt arbetsordningen ska ordföranden leda styrelsens arbete och se till att styrelsen fullgör sina uppgifter. Ordföranden ska bland annat tillse att styrelsen sammanträder vid behov, att styrelsen ges tillfälle att delta i sammanträden och erhåller tillfredsställande informations- och beslutsunderlag samt tillämpar ett ändamålsenligt arbetssätt. Ordföranden ska genom löpande kontakt med verkställande direktören även mellan styrelsemötena hålla sig informerad om väsentliga händelser och bolagets utveckling samt stödja verkställande direktören i arbetet.

Styrelsens arbete

Styrelsen har i sin arbetsordning fastställt årligen återkommande ärenden samt en standard för dagordning och besluts- och informationsmaterial. Styrelsen har i en bolagsinstruktion fastställt bolagets operativa organisation och klargjort ansvarsfördelningen mellan bolagets olika organ och befattningshavare. Instruktionen ska fungera som vägledning och stöd för det dagliga arbetet inom Länsförsäkringar Liv.

Utöver styrelsens arbetsordning och bolagsinstruktionen fastställer styrelsen minst en gång per år en instruktion för verkställande direktören, riskpolicy, försäkringstekniska riktlinjer, placeringsriktlinjer och riktlinjer för hantering av intressekonflikter samt ytterligare ett större antal styrdokument för verksamheten.

Styrelsen har inrättat Finansutskott, Revisionsutskott och Ersättningsutskott. Styrelsen beslutade i oktober 2013 att inrätta ett Risk- och kapitalutskott och att samtidigt avveckla Finansutskottet (se vidare under avsnitten Finansutskottet och Risk- och kapitalutskottet nedan). Utskottens uppgifter fastställs av styrelsen i arbetsordningen eller i särskilda instruktioner. Inget av utskotten har något generellt beslutsmandat. Varje utskott ska regelbundet rapportera sitt arbete till styrelsen.

Styrelsen genomför årligen strategiskt seminarium och utvärderar verkställande direktörens arbete och anställningsvillkor. Styrelsen träffar bolagets revisor minst en gång per år. Se även avsnitt "Revisionsutskottet" nedan.

Tidpunkter för styrelsesammanträden fastställs vid det första ordinarie sammanträdet efter årsstämman för ett och ett halvt år framåt. Inför varje sammanträde sker kallelse med preliminär dagordning cirka 14 dagar före sammanträdet. Handlingar till sammanträdet distribueras normalt en vecka före sammanträdet. Samtliga handlingar och material som förevisats vid sammanträdet sparas elektroniskt.

Styrelsen har under 2013 ägnat särskild uppmärksamhet åt och genomgått ett flertal utbildningar i det nya solvensregelverket för försäkringsbolag, Solvens II.

Antal styrelsesammanträden och ledamöternas närvaro vid dessa redovisas i tabellen nedan.

Utvärdering av styrelsens arbete

Styrelseordföranden initierar varje år en utvärdering av styrelsens arbete med utgångspunkt från en elektronisk enkät som besvarades av ledamöterna. Resultatet sammanställs, redovisas och diskuteras i styrelsen.

Finansutskottet

Finansutskottets uppgift är att vara ett forum för finansiella

omvärlds- och makroekonomiska analyser samt att bereda ärenden avseende kapitalförvaltningen som ska föreläggas styrelsen för beslut. Finansutskottet ska också bevaka att beslutade mål, place-ringsinriktning, delegeringsordningar uppnås respektive efterlevs. Vid det första ordinarie styrelsemötet efter årsstämman 2013 utsågs Karl-Olof Hammarkvist och Gunnar Wetterberg att representera Länsförsäkringar Liv i Finansutskottet. Vd är adjungerad till utskottet.

Styrelsen för Länsförsäkringar Liv beslutade i oktober 2013 att inrätta ett Risk- och kapitalutskott och att samtidigt avveckla Finansutskottet.

Risk- och kapitalutskottet

Risk- och kapitalutskottet ska stödja styrelsen i risk- och kapital-frågor och utgöra ett forum för analys av och fördjupad diskussion kring Länsförsäkringar Livs risktagande och kapitalbehov. Utskot-tet ska inför styrelsens beslut bereda och behandla frågor rörande bland annat:

- Riskpolicy.
- Bolagets interna partiella modell med avseende på metoder, modeller och validering.
- Intern risk- och kapitalutvärdering.
- Uppföljning av riskernas utveckling och eventuella avvikelser i förhållande till risklimiten.

Risk- och kapitalutskottet inrättades genom styrelsebeslut i oktober 2013. Till ledamöter av utskottet utsåg styrelsen Karl-Olof Ham-markvist, Birgitta Carlander, Sten Dunér och Gunnar Wetterberg. Utskottet beräknas påbörja sitt arbete i början av 2014.

Revisionsutskottet

Revisionsutskottet ska svara för beredningen av styrelsens arbete inom följande områden

- Övervaka bolagets finansiella rapportering.
- Med avseende på den finansiella rapporteringen övervaka effektiviteten i bolagets interna kontroll, internrevision och riskhantering
- Hålla sig informerad om revisionen av årsredovisning och koncernredovisning.
- Granska och övervaka revisorns opartiskhet och självständighet och därvid särskilt uppmärksamma om revisorn tillhandahåller bolaget andra tjänster än revisionstjänster.
- Biträda vid upprättande av förslag till bolagsstämmans beslut om revisorsval.

Härutöver ska Revisionsutskottet svara för beredningen av styrel-sens arbete med övervakning av effektiviteten i bolagets

- företagsstyrningssystem, vilket omfattar intern styrning och kontroll.
- interna kontroll av de operativa riskerna.

Vid det första ordinarie styrelsemötet efter årsstämman 2013 utsågs Ulrica Messing (ordf.), Sten Dunér och Anders Grånäs till ledamö-ter av Revisionsutskottet. Bolagets revisor deltar som huvudregel vid Revisionsutskottets sammanträden.

Ersättningsutskottet

Ersättningsutskottet ska bereda frågor om ersättning och övriga anställningsvillkor för VD och principer för ersättning och andra anställningsvillkor för bolagsledningen. Vid första ordinarie styrelse-

möte efter årsstämman 2013 utsågs Karl-Olof Hammarkvist (ordf.), Gunnar Wetterberg och Sten Dunér till ledamöter av Ersättningsut-skottet.

Möten och närvaro

Tabellen utvisar antalet möten inom respektive organ som hållits från årsstämman 2013 till och med januari 2014 liksom de enskilda ledamöternas närvaro.

	Oberoende ledamot	Styrelsen	Finans- utskottet	Revisions- utskottet	Ersätt- nings- utskottet
Totalt antal möten		6	1	3	1
Birgitta Carlander	x	5	–	–	–
Lars Dahl (suppl)		4	–	–	–
Sten Dunér		5	–	3	1
Christer Ekehov		5	–	–	–
Bitte Franzén Molander (suppl)		5	–	–	–
Anders Grånäs		6	–	2	–
Karl-Olof Hammarkvist	x	6	1	–	1
Ulrica Messing	x	6	–	3	–
Henrik Perlmutter	x	6	–	–	–
Karin Starrin		6	–	–	–
Lena Sundqvist		4	–	–	–
Gunnar Wetterberg	x	6	1	–	1
Marie-Louise Zetterström	x	5	–	–	–

Verkställande direktör och företagsledning

Jörgen Svensson är verkställande direktör i Länsförsäkringar Liv sedan maj 2008. Jörgen Svensson är född 1959. Operativt är Läns-försäkringar Liv organiserad i avdelningar. Härutöver finns de tre kontrollfunktionerna Riskkontroll, Compliance och Internrevision. Företagsledningen utgörs av verkställande direktören och cheferna för avdelningarna. Ledningen behandlar och beslutar i frågor som berör affärsenheten. Det fackliga inflytandet på bolagsnivå säker-ställs genom särskild medbestämmandegrupp.

Kontrollfunktioner

Internrevision

Styrelsen har utsett en från den operativa verksamheten oberoende granskningsfunktion, Internrevision, med huvudsaklig uppgift att följa upp att verksamhetens omfattning och inriktning överensstämmer med av styrelsen utfärdade riktlinjer och att verksamheten bedrivs mot av styrelsen uppsatta mål. Internrevision ska även granska och utvärdera bolagets organisation, rutiner, styrning och kontroll av verksamheten. Styrelsen har fastställt en särskild instruktion för internrevision.

Resultatet från internrevisionens granskning rapporteras över-siktligt till styrelsen och mer detaljerat till Revisionsutskottet.

Compliance

Compliance har en stödjande och kontrollerande roll i syfte att säkerställa att verksamheten bedrivs med god regelefterlevnad. Funktionen ska identifiera och informera om bland annat risker som kan uppkomma till följd av bristande regelefterlevnad, biträda vid utformning av interna regler, följa upp regelefterlevnaden och säkerställa att verksamheten informeras om nya och ändrade regler. Rapportering av compliancerisker och vidtagna åtgärder ska ske regelbundet till vd och styrelsen. Inom Compliance finns även funktionen för motverkande av penningtvätt.

Riskkontroll

Riskkontroll ansvarar för oberoende riskkontroll och ska utgöra ett stöd för vd, ledning och operativa enheter att fullgöra sitt ansvar för att bedriva verksamheten med god riskkontroll. Riskkontroll rapporterar regelbundet till vd och styrelsen.

Avvikelser från Koden

Huvudsakliga avvikelser från Kodens bestämmelser och förklaringar till detta är följande.

Kallelse

Kallelse till, publicering av information inför och genomförande av bolagsstämma. Avvikelse från Kodens bestämmelser sker med hänsyn till att bolaget inte är aktiemarknadsbolag och endast har en aktieägare.

Mandattid

Mandattiden för styrelsens ledamöter uppgår som huvudregel till två år. Avvikelse från Kodens bestämmelse om mandattid om högst ett år sker mot bakgrund av att bolagsstämman är suverän att när som helst avsätta eller tillsätta styrelseledamot oavsett mandattid. Längre mandattid än ett år bidrar till att säkerställa kontinuitet och uppbyggnad av kompetens i styrelsen.

INTERN KONTROLL OCH RISKHANTERING AVSEENDE DEN FINANSIELLA RAPPORTERINGEN

Styrelsen ansvarar för styrning och kontroll av verksamheten. I detta ansvar ingår att upprätta ett effektivt system för riskhantering och intern kontroll. Riskhanteringssystemet ska bland annat säkerställa att risker fortlöpande kan identifieras, hanteras och rapporteras. Intern kontroll är en process utformad för att ge en rimlig försäkran om att verksamhetens mål uppnås vad gäller en ändamålsenlig och effektiv verksamhet, tillförlitlig finansiell rapportering och information om verksamheten samt efterlevnad av tillämpliga interna och externa regelverk. Systemet för intern kontroll omfattar alla delar av organisationen och är en integrerad del av respektive verksamhet inom koncernen. En viktig del av den interna kontrollen är kontrollen av utlagd verksamhet (se vidare avsnitt Bolagsstyrning ovan).

Den interna kontrollen är baserad på ett system med tre försvarslinjer. Första försvarslinjen består av verksamheten, andra försvarslinjen av kontrollfunktionerna Compliance och Riskkontroll och tredje försvarslinjen av Internrevisionen. Andra och tredje försvarslinjen är oberoende i förhållande till första linjen.

Den interna kontrollen avseende den finansiella rapportering syftar till att hantera risker i processerna rörande upprättandet av den finansiella rapporteringen och till att uppnå en hög tillförlitlighet i rapporteringen.

Kontrollmiljö

Basen för den interna kontrollen avseende den finansiella rapporteringen utgörs av kontrollmiljön med den organisation, beslutsordning samt fördelning av befogenheter och ansvar mellan de olika organ styrelsen och verkställande direktören inrättat. Kontrollmiljön består även av de värderingar och den företagskultur som styrelsen, verkställande direktören och ledningen kommunicerar och verkar utifrån i syfte att skapa en ändamålsenlig och effektiv verksamhet.

Revisionsutskottet har till uppgift att ansvara för beredningen av styrelsens arbete med att kvalitetssäkra den finansiella rapporteringen

samt med att övervaka effektiviteten i den interna styrningen och kontrollen. Utskottet ska även bereda inriktning, omfattning och samordning av internrevisionens arbete samt ta del av de externa revisorernas iakttagelser och rekommendationer.

Processen för intern kontroll och riskhantering baseras på kontrollmiljön och omfattar fyra huvudaktiviteter: riskbedömning, kontrollaktiviteter, information och kommunikation samt uppföljning.

Riskbedömning

Riskbedömning omfattar att identifiera och kartlägga väsentliga risker som påverkar den interna kontrollen avseende den finansiella rapporteringen. Bolaget styrs med hjälp av gemensamma processer, där riskhantering är inbyggd i varje process och olika metoder används för att värdera och begränsa risker och för att säkerställa att identifierade risker hanteras i enlighet med fastställda styrdokument.

Med utgångspunkt från riskanalys kartläggs processer och kontrollaktiviteter förknippade med nyckelrisker och för att identifiera materiella fel i den finansiella rapporteringen.

Kontrollaktiviteter

Riskerna i den finansiella rapporteringen begränsas genom noggrant förberedda bokslut, standardiserade arbetsrutiner med inbyggda kontrollfunktioner samt utvärdering av kontinuerliga förbättringar. Den finansiella informationen analyseras och granskas på olika nivåer i organisationen innan den blir offentligt publicerad.

Ett kontinuerligt arbete pågår med att eliminera och reducera identifierade väsentliga risker som påverkar den interna kontrollen avseende den finansiella rapporteringen. Arbetet inkluderar utveckling och förbättring av kontrollaktiviteter samt insatser för att medarbetarna ska ha rätt kompetens.

Information och kommunikation

De interna styrdokumenterna är föremål för översyn och beslut minst en gång per år. Styrdokumentet publiceras på bolagets interna hemsida. Varje chef ska se till att bestämmelserna kommuniceras till underställd personal.

Uppföljning

Arbetet med att säkerställa efterlevnaden av externa och interna regelverk sker inom varje del av verksamheten. Internrevision har inrättats i syfte att stödja styrelsen i uppföljningen av att verksamhetens omfattning och inriktning överensstämmer med av styrelsen utfärdade riktlinjer och att verksamheten bedrivs mot av styrelsen uppsatta mål. Internrevision ska genom granskning utvärdera och rapportera om verksamheten bedrivs på ett effektivt sätt, om rapporteringen till styrelsen ger en korrekt bild av verksamheten och om verksamheten bedrivs enligt gällande interna och externa regelverk. Internrevision rapporterar till styrelsen. Vidare ska varje chef se till att styrdokumentet efterlevs inom sitt ansvarsområde och att det finns rutiner för egenkontroller.

Compliancefunktionen har till uppgift att identifiera, bedöma, övervaka och rapportera compliancerisker, det vill säga risker för bristande regelefterlevnad som kan medföra försämrat anseende, finansiella förluster eller sanktioner enligt lag eller föreskrift. Rapportering sker till vd och styrelsen.

Styrelsens rapport om intern kontroll avseende den finansiella rapporteringen

Det är ytterst styrelsen som ansvarar för tillförlitligheten i den finansiella rapporteringen. Den interna kontrollen avseende den finansiella rapporteringen (IKFR) är en del av styrningen i koncernen. IKFR definieras som en process utförd av styrelse, ledning och verksamhet. Processen är utformad för att ge en rimlig försäkran om tillförlitligheten i den finansiella rapporteringen och säkerställa att de finansiella rapporterna

uppfyller tillämpliga lagar och förordningar och god redovisningssed. Processen ska säkerställa koncernens förmåga att identifiera, mäta, övervaka och hantera risker. Den interna kontrollen omfattar alla delar av organisationen inklusive utlagd verksamhet och ska vara en integrerad del av respektive verksamhet inom koncernen.

Ett arbete pågår för att stärka den interna styrningen och kontrollen av finansiell rap-

portering. Arbetet utgår ifrån det etablerade COSO-ramverket (Internal Control – Integrated framework, by the Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway commission) och dess fem komponenter: kontrollmiljö, riskbedömning, kontrollaktiviteter, information/kommunikation och uppföljning. Av bilden nedan framgår hur koncernen strukturerat arbetar med IKFR.

Styrelse och revisorer

KARL-OLOF HAMMARKVIST

Född: 1945. Titel: Docent, rektor. Invald: 2006. **Utbildning:** Ekon. dr, docent, har varit adj. professor. **Övriga styrelseuppdrag:** Vice ordförande Stiftelsen för finansforskning, ledamot Bertil Danielssons Stiftelse, Svensk-spanska stiftelsen. **Tidigare erfarenhet:** Ledningen Skandia International, Skandia och Nordbanken/Nordea, rektor Handelshögskolan Stockholm.

GUNNAR WETTERBERG

Född: 1953. Titel: Historiker, författare. Invald: 2004. **Utbildning:** Fil. kand, fil. dr h.c. **Övriga styrelseuppdrag:** KK-Stiftelsen, Sveriges Radio, Ackum & Wetterberg AB. **Tidigare erfarenhet:** Diplomat, departementsråd Finansdepartementet, direktör Svenska Kommunförbundet, samhällspolitisk chef Saco.

BIRGITTA CARLANDER

Född: 1952. Titel: Agronom, ekonom. Invald: 2011. **Utbildning:** Agronom-examen i ekonomi, adjunktutbildning. **Övriga uppdrag:** Vice ordförande Agorväst AB, Skaraborgs Läns sjukhem, Skaraborgsgrisen ek. för. **Tidigare erfarenhet:** Ordförande Lantmännens forskningsstiftelse, Cerealistiftelsen, VL-stiftelsen, styrelseuppdrag, ODAL, Lantmännens, SW, Cerealias samt LM-koncernen.

STEN DUNÉR

Född: 1951. Invald: 2009. Titel: Vd Länsförsäkringar AB. **Övriga styrelseuppdrag:** Ordförande i Länsförsäkringar Sak, Länsförsäkringar Bank, Länsförsäkringar Fondliv, ledamot Svensk Försäkring, Försäkringsbranschens Arbetsgivarorganisation och Fastighets AB Balder. **Tidigare erfarenhet:** CFO och andra chefsbefattningar inom Länsförsäkringar AB.

ANDERS GRÅNÄS

Född: 1966. Titel: Vd Dalarnas Försäkringsbolag. Invald: 2013. **Utbildning:** Civ. Ing (Teknisk Fysik) Uppsala, MBA Stanford. **Övriga styrelseuppdrag:** Ordförande LF PE Holding AB. **Tidigare erfarenhet:** Venture Capital investeringar, Investor AB, Industriefonden och ATP (Danmark).

ULRICA MESSING

Född: 1968. Titel: Vd. Invald: 2007. **Utbildning:** Samhällsvetenskaplig linje. **Övriga styrelseuppdrag:** Ordförande Astrid Lindgrens värld, vice ordförande Wallenstam AB, ledamot Bergvik Skog, ACR, Porthouse Interior AB. **Tidigare erfarenhet:** Riksdagsledamot 1991–2007, statsråd 1996–2006.

HENRIK PERLMUTTER

Född: 1950. Titel: Civilingenjör, MBA. Invald: 2013. **Utbildning:** KTH, INSEAD. **Övriga styrelseuppdrag:** Ordförande i Fjord Advisors AB, ledamot i Exini Diagnostics AB, CAG Sweden AB, MCLP Sweden AB, MA Sweden AB, Managent AB. **Tidigare erfarenhet:** Ordförande i Ponsus Pharma AB, Länsförsäkringar Livs Försäkringstagarförening, ledamot i Biolin Scientific AB.

Personalrepresentanter

KARIN STARRIN

Född: 1947. Titel: fd generaldirektör och landshövding. Invald: 2013. **Utbildning:** Ekonom. **Övriga styrelseuppdrag:** Ordförande Högskolan i Halmstad, Länsförsäkringar Halland, Arlanda Infrastructure AB, TF preses i Hallands Akademi, ledamot i Lotteriinspektionen. **Tidigare erfarenhet:** Mynighetschef, landshövding, riksdagsledamot, ordförande kommunstyrelsen.

MARIE-LOUISE ZETTERSTRÖM

Född: 1959. Titel: Vd Patientförsäkringen LÖF. Invald: 2013. **Utbildning:** Juridik med inriktning Försäkringsrätt. **Övriga styrelseuppdrag:** Personförsäkringsföreningen (PFF). **Tidigare erfarenhet:** Flertal styrelseuppdrag inom försäkringsbolag, både som ledamot och ordförande.

CHRISTER EKEHOV

Född: 1953. Titel: Livförsäkringsjurist. Invald: 1995. **Utbildning:** Jur. Kand. och civilekonom. **Övriga styrelseuppdrag:** Ledamot arbetstagarrepresentant Länsförsäkringar Fondliv Försäkringsaktiebolag, Saco-föreningen vid Länsförsäkringar AB, suppleant Länsförsäkringar AB.

LENA SUNDQVIST

Född: 1953. Titel: Försäkringstjänsteman. Invald: 2013. **Utbildning:** Interna utbildningar inom livförsäkring. **Övriga styrelseuppdrag:** Ingår i FTFs styrelse. **Tidigare erfarenhet:** Riskbedömare, systemförvaltare.

Revisorer

Ordinarie, vald av bolagsstämman:

Mårten Asplund

Auktoriserad revisor KPMG. Revisor i bolaget sedan 2010.

Suppleant:

Anders Linér

Auktoriserad revisor KPMG. Revisor i bolaget sedan 2012.

Ledning

Jörgen Svensson

Född 1959.
Verkställande direktör.
Tidigare erfarenhet: Verkställande direktör Länsförsäkringar Blekinge. Styrelseledamot Länsförsäkringar Liv AB och Wasa Run Off AB. Olika chefsbefattningar inom Skandia och If.

Jakob Carlsson

Född 1967.
Finanschef.
Anställd sedan 2007.
Tidigare erfarenhet: Chefscontroller SPP och Handelsbanken Liv, koncerncontroller Alecia.

Roger Lidberg

Född 1960.
Affärschef.
Anställd sedan 1995.
Tidigare erfarenhet: Regionchef Länsförsäkringar Stockholm, regionchef Wasa försäkring, försäljningsområdeschef Skandia.
Styrelseuppdrag: Länsförsäkringar Fondliv Försäkringsaktiebolag (publ), VI SI System AB.

Helen Hallåker

Född 1960.
Chefsjurist.
Anställd sedan 2010.
Tidigare erfarenhet: Tingsnotarie, Finansinspektionen, livförsäkringsjurist Handelsbanken Liv, bolagsjurist AMF Pension, regelverkskonsult KPMG.

Elizabeth Äng

Född 1963.
Chefaktuarie.
Anställd sedan 2012.
Tidigare erfarenhet: CRO Swedbank Försäkring, Chefaktuarie och Risk Control Manager Skandia.

Definitioner

Direktavkastning

Beräknas som summan av hyresintäkter från fastigheter, räntintäkter, räntekostnader, utdelningar på aktier och andelar, förvaltningskostnader i kapitalförvaltningen samt driftskostnader i fastigheter, i förhållande till placeringstillgångarnas genomsnittliga värde under året.

Erforderlig solvensmarginal

Moderbolaget: Försäkringsrörelselagens krav på den minsta kapitalbas som ett livförsäkringsbolag måste ha, vilket i huvudsak utgörs av 4 procent av de försäkrings tekniska avsättningarna jämte 3 promille av de positiva risksummorna (dödsfallsriskerna).

Förvaltningskostnadsprocent

Driftskostnaderna enligt resultaträkningen samt skaderegleringskostnader enligt not 8 i förhållande till genomsnittligt förvaltad kapital.

Kapitalbas

Moderbolaget: Summa eget kapital och obeskattade reserver enligt balansräkningen samt övervärden på tillgångar.

Kollektiv konsolideringsgrad

Kvoten mellan marknadsvärdet på totala nettotillgångar och bolagets totala åtagande gentemot försäkringstagarna (garanterade åtaganden samt preliminärt fördelad återbäring) för de återbäringsberättigade försäkringarna.

Kollektivt konsolideringskapital

Marknadsvärdet på totala nettotillgångar minskat med bolagets totala åtagande gentemot försäkringstagarna (garanterade åtaganden samt preliminärt fördelad återbäring) för de återbäringsberättigade försäkringarna.

Konsolideringskapital

Eget kapital, obeskattade reserver (inklusive uppskjuten skatt) samt övervärden på tillgångar.

Solvensgrad

Marknadsvärdet av bolagets totala nettotillgångar i förhållande till garanterade åtaganden till försäkringstagarna (försäkringstekniska avsättningar enligt balansräkningen).

Solvensknot

Kapitalbasen i förhållande till erforderlig solvensmarginal. (Solvensknoten skall vara minst 1.)

Totalavkastning

Totalavkastning på tillgångar i traditionell förvaltning framtagna i enlighet med Försäkringsförbundets rekommendation för årlig rapportering av totalavkastning. Totalavkastningstabellen finns att läsa i förvaltningsberättelsen. Övriga tillgångar och förvaltningskostnader ingår inte i beräkningen av totalavkastningen.

Adress

Länsförsäkringar Liv
106 50 Stockholm
Besök: Tegeluddsvägen 21
Tfn: 08-588 400 00
E-post: info@lansforsakringar.se

